

Kirkkonseudun asemakaavan muutos ja laajennus Tatanki-Koukkulammen alueella

ASEMAKAAVAN SELOSTUS

EHDOTUS

Selostus liittyy 4.9.2023 päivättyyn kaavakarttaan.
Päivitetty (2. ehdotuksen palaute ja erilliskuuleminen) 11.10.2024.

Vireilletulo 23.12.2015
Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 6.11.2024 § 43

KMO/522/10.02.03.00/2021

Selostuksen sisällysluettelo

1	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT.....	4
1.1	Kaava-alueen sijainti.....	4
2	TIIVISTELMÄ	5
2.1	Kaavaprosessin vaiheet	5
2.2	Asemakaava.....	5
2.3	Maankäytösopimus.....	5
3	LÄHTÖKOHDAT	5
3.1	Selvitys suunnittelualueen oloista.....	6
3.1.1	Alueen yleiskuvaus	6
3.1.2	Luonnonympäristö.....	6
3.1.3	Muinaismuistot ja kulttuurihistoria.....	8
3.1.4	Rakennettu ympäristö	10
3.1.5	Maanomistus.....	13
3.2	Suunnittelutilanne.....	13
3.2.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	14
3.2.2	Maakuntakaava	14
3.2.3	Yleiskaava	15
3.2.4	Asemakaava.....	16
4	ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	19
4.1	Asemakaavan suunnittelun tarve.....	19
4.2	Suunnittelun käynnistäminen.....	19
4.2.1	Vireilletulo	20
4.2.2	Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	20
4.2.3	Viranomaisyhteistyö.....	20
4.3	Asemakaavan tavoitteet.....	20
4.3.1	Prosessin aikana syntyneet tavoitteet.....	21
5	ASEMAKAAVAN KUVAUS	22
5.1	Kaavan rakenne	22
5.1.1	Mitoitus	23

5.1.2	Palvelut	23
5.2	Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteuttaminen	24
5.3	Kaavan vaikutukset.....	24
5.3.1	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	24
5.3.2	Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön.....	24
5.3.3	Vaikutukset virkistyskäyttöön	25
5.3.4	Vaikutus liikenteeseen.....	25
5.3.5	Yhteys kaupunkistrategiaan	26
5.3.6	0-vaihtoehto, kaavaa ei laajenneta	27
5.4	Ympäristön häiriötekijät	27
5.5	Kaavamerkinnot ja -määräykset	27
5.6	Nimistö	30
6	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	30
6.1	Asemakaavan toteutus.....	30
6.2	Toteutuksen seuranta.....	30

Liitteet

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	Päivitetty	4.9.2023
2. Yhdistelmäkartta voimassa olevista asemakaavoista ja rantakaavasta		
3. 2. Kaavaehdotus mk 1:2000		5.9.2024
4. Kaavamerkinnot- ja määräykset		5.9.2024
5. Luontoselvitys; raportti ja kartta		8.9.2015
6. Luontoselvityksen täydennys, kaavan laajennusalueet		31.8.2022
7. Vuoden 2015 luontoselvityksen täydennys, luontodirektiivin liitteen IV laji		6.4.2022
8. Arkeologinen inventointi		1.10.2015
9. Meluselvitys		31.10.2019
10. Liikennemääräselvitys		20.5.2024
11. Asemakaavan seurantalomake	Päivitetty	10.11.2024
12. Mitoitustaulukko	Päivitetty	10.11.2024

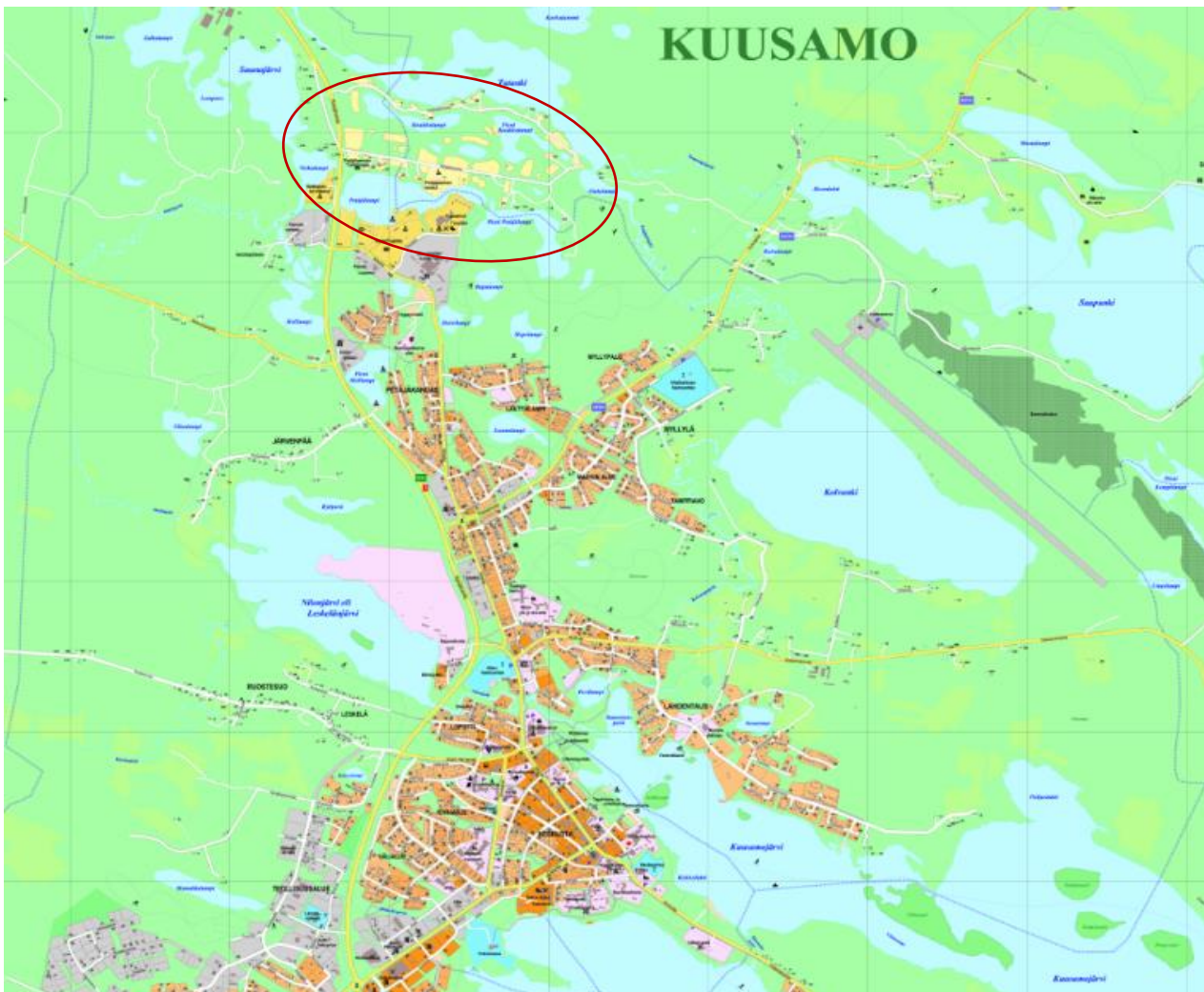
1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Kirkonseudun asemakaavan muutos ja laajennus Tatanki-Koukkulammen alueella käynnistettiin syyskuussa 2014 ratkaisemaan kasvavan ja kehittyvän alueen tulevaa maankäyttöä. Alueella sijaitsee useita matkailu- ja majoitusalan toimijoita sekä yksityistä loma-asutusta. Toimijoiden ja muiden maanomistajien keskuudessa on ilmennyt muun muassa tarve nostaa rakennusoikeuden määrää.

1.1 Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee noin 5 kilometriä Kuusamon keskustasta pohjoiseen, Tropiikin alueen ja Petäjäkankaan golfkentän pohjoispuolella. Alue rajautuu lännessä valtatiehen 5, pohjoisessa Tatankijärveen, idässä Syvälampeen, Niskalampeen ja Petäjäkankaan golfkenttään sekä etelässä Pieneen Petäjälampeen ja Petäjälampeen. Kahdelta pieneltä alueelta raja-alue ulottuu myös Petäjälammen eteläpuolelle: toinen alue on valtatiehen 5 varressa ja toinen Tropiikin alueelle johtavan ylityksen kohdalla Petäjälammen ja Pienen Petäjälammen välissä. Suunnittelualueella sijaitsee useita vesistöjä, kuten Koukkulampi, Pieni Koukkulampi, Kangaslampi ja Ompanlampi sekä kaksi pienempää nimetöntä lampea. Lisäksi alueeseen kuuluu Isosaari Tatankijärvestä.

Suunnittelualueen pinta-ala on noin 111,29 ha. Valtaosa suunnittelualueen maista on yksityisessä omistuksessa. Kaupungin omistuksessa on noin 22 ha alueen maista.

Suunnittelualueen likimääräinen sijainti peruskartalla.

2 TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

29.9.2014	Käynnistämispäätös, kaupunginhallitus
23.12.2015–29.1.2016	Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä
13.10.2016–14.11.2016	Kaavaluonnos nähtävillä, valmisteluvaiheen kuuleminen
22.1.2020 § 12	Yhdyskuntatekniikan lautakunta käsitteli luonnoksen ja siitä saadun palautteen
10.7.2019, 20.4.2021	Maanomistajien erilliskuulemiset (2 kpl) kaava-alueen laajentamisesta
3.6.2021–31.7.2021	Kaavaehdotus nähtävillä
25.5.2023 § 50	Tulevaisuuslautakunta käsitteli ehdotuksen ja siitä saadun palautteen
13.9.2023–12.10.2023	II ehdotus nähtävillä
6.9.2024–23.9.2024	Erilliskuuleminen II ehdotuksesta ja maankäyttösopimuksista saadun palautteen pohjalta
15.10.2024 mennessä	Maankäyttösopimusten hyväksyntä ja allekirjoittaminen
22.10.2024	Tulevaisuuslautakunta päättää asemakaavan muutoksen ja laajennuksen hyväksymisestä
	Kaupunginhallitus päättää asemakaavan muutoksen ja laajennuksen hyväksymisestä
	Kaupunginvaltuusto päättää asemakaavan muutoksen ja laajennuksen hyväksymisestä

2.2 Asemakaava

Asemakaavan muutoksella ja laajennuksella edistetään vetovoimaisen matkailualueen kehittymistä tutkimalla Tropiikin alueen palveluihin tukeutuvan loma-asumisen ja majoituspalveluiden sijoittumista ja rakennusoikeuden määrää sekä alueella kulkevien reittien linjauksia yhdessä maanomistajien kanssa.

Rakennusoikeutta nostetaan ja rakennuspaikkojen lukumäärää lisätään tasapuolisesti kaikkien maanomistajien kesken huomioiden kuitenkin, että matkailua palvelevissa kortteleissa rakennusoikeus on yksityistä lomarakentamista tehokkaampaa. Kortteleiden ja tonttien kokoja, muotoja ja oikeuksia rannan käyttöön on tarkistettu yhdenvertaisemmiksi. Kortteleiden käyttötarkoituksimerkinnot muutetaan vastaamaan maanomistajien tarpeita. Kaavamääräykset päivitetään ajanmukaisiksi.

2.3 Maankäyttösopimus

Niiden maanomistajien kanssa, jotka saavat kaavasta merkittävää hyötyä, laaditaan maankäyttösopimus. Kaupunki toteuttaa saaduilla maankäyttösopimuskorvauksilla mm. kadut. Alustavia maankäyttösopimusneuvotteluita on pidetty kaavan laadinnan ohella. Lopulliset maankäyttösopimukset tehdään 2. kaavaehdotuksen nähtävillä olon ja erilliskuulemisen jälkeen ennen hyväksymiskäsittelyä.

3 LÄHTÖKOHDAT

Kuusamon kaupunginhallitus on päättänyt kaavahankkeen käynnistämisestä syyskuussa 2014. Asemakaavoituksen pohjaksi on toteutettu maanomistajakysely vuonna 2009 ja ideakilpailu vuonna 2012.

Maanomistajia on osallistettu kaavahankkeen aikana aktiivisesti järjestämällä kolme maanomistajatilaisuutta sekä erilliskuulemisia.

Kaava-alueelle on laadittu luontoselvitys ja muinaismuistoselvitys vuonna 2015 sekä meluselvitys vuonna 2019. Luontoselvitystä on täydennetty vuonna 2022 kaavan laajennusalueilta. Vuoden 2015 luontoselvitystä on täydennetty 2022 luontodirektiivin liitteen IV lajien osalta. Liikennemääräselvitys laadittiin 2024 arvioimaan muuttuvan maankäytön aiheuttamaa liikennemäärän kasvua alueella.

3.1 Selvitys suunnittelualan oloista

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue on kapeahko ja osittain jyrkkärantainen maakannas Tatankijärven ja Petäjä- ja Pienen Petäjälammen välisellä alueella. Alue on pääosin kuivaa kangasmetsää, jossa sijaitsee loma-asuntoja, leirintä- ja asuntovaunualue sekä matkailukäytössä oleva huvila Petäjälänna. Toisen maailmansodan aikana alueella oli saksalaisten joukkojen asemia ja majoitusalueita.

3.1.2 Luonnonympäristö

Kaava-alue sijaitsee luode-kaakko -suuntaisella Suomen puolella itärajan tuntumasta alkavalla harjujaksoilla, joka kulkee likimain jäätikön perääntymissuunnassa Kuusamon kaupungin pohjoispuolitse päättyen lännessä Korouomaan. Tatankin-Koukkulammen alue on pinnanmuodoiltaan vaihteleva. Alavimmilla kohdilla on lampia. Suunnittelualue on kokonaisuudessaan tärkeää pohjavesialuetta ja lisäksi itäosassa sijaitsee arvokasta tuuli- ja rantakerrostumaa. Alueen asemakaavoitusta varten on laadittu luontoselvitys kesällä 2015 (liite 5). Luontoselvitys on laadittu kaavaluonnosvaiheen mukaiselle suunnittelualueelle. Kaavaehdotukseen otettiin mukaan alueita suunnittelualan kaakkoisosasta Petäjäkankaalta Pienen Petäjälammen rannalta ja saari Tatankijärvestä suunnittelualan pohjoispuolelta. Molempien laajennusalueiden luontoselvitys on tehty elokuussa 2022. Vuoden 2015 luontoselvitykseen on myös tehty täydennys huhtikuussa 2022 luontodirektiivin liitteen IV lajien osalta.

Kaava-alue on mäntypuustoista lähes kokonaisuudessaan kuivahkoa ja kuivaa kangasta. Kuivilla kankaila kenttäkerroksen varvusto on matalaa ja aukkoista. Valtalajeja ovat variksenmarja ja puolukka. Pohjakerroksessa vallitsevat jäkälät ja seinäsammal. Jäkälät lähes puuttuvat pohjakerroksesta porojen laidunnuksen vuoksi. Kuivahkoilla kankailla varvuston päälajit ovat puolukka ja variksenmarja. Sammalkerroksessa on seinä- ja kerrossammalta. Tuoretta mäntypuustoista kangasta esiintyy selvitysalueella paikallisesti. Varvustossa mustikka on vallitsevin. Pienen Koukkulammen ja Pienen Petäjälammen välissä sekä Petäjälammen rannalla on paikoin vanhempaa puustoa ja joitakin kilpikaarnamäntyjä. Muuten alue on talousmetsää.

Lampien rannat ovat mäntykangasta. Tatankin ja Petäjälammen rannoilla on paikoin myös lehtipuustoa; leppää, koivua, pihlajaa, haapaa ja pensakerroksessa katajaa, kiilto- ja pohjanpajua. Lampien rannoilla ei ole varsinaista rantakasvillisuusvyöhykettä. Vesirajassa kasvaa paikoin harvalti saraa tai järvikortetta.

Alueen luoteiskulmassa vedenottamon eteläpuolella on maaston painanteessa pieni avosuo. Lampien rannoilla on alavimmilla kohdilla kapeasti suota.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta huomionarvoiset luontokohteet otetaan huomioon suunnittelussa. Näitä kohteita ovat vesilain mukaiset alle 1 ha kokoiset lammet, joiden luonnontilan vaarantaminen on Vesilain 11 §:n nojalla kielletty, Metsälain mukaiset erityisen arvokkaat elinympäristöt ja huomionarvoisen lajiston kasvupaikat. Muina huomionarvoisina kohteina on kaavakartalla osoitettu alueet, joilla on maisemallisesti huomioitavaa puustoa sekä selvityksen yhteydessä havaitut tervahaudat ja sodanaikaiset kaivannot.

Osin asemakaava-alueella Pienen Petäjälammen ympärillä on valtakunnallisesti arvokas tuuli- ja rantakerrostuma Petäjäkangas (TUU-11-132). Kerrostuman alueelle on osoitettu toistaiseksi voimassa olevan Tatanki-Koukkulammen ranta-asemakaavan mukaiset korttelit 32 ja 33.

Laajennusalue Pienen Petäjälammen rantavyöhykkeellä sijoittuu lähes kokonaan tuulikerrostuman alueelle. Alue on ihmistoiminnan vaikutuspiirissä ollutta ja toteutunutta asemakaava-aluetta, asemakaava hyväksytty kaupunginvaltuustossa 19.6.2006. Kaavaan on lisätty tuulikerrostuman säästämiseen tähtäviä määräyksiä.

Toinen laajennusalue on n. 7200 m² suuruinen saari Tatankijärven saareen. Saareen on tehty erillinen luontoselvityksen täydennys kesällä 2022. Täydennyksen mukaan saaren pohjoisrannalla oli kesällä 2022 kukan pesä. Lintudirektiivin liitteen I lajeille tärkeät kohteet (esimerkiksi pesimisalueet) olisi tarpeen huomioida yksityiskohtaisessa suunnittelussa. Tämän perusteella suositellaan, että saari – tai vähintään saaren pohjoisranta säilytetään mahdollisimman luonnontilaisena. Saari säilyy ennallaan, se on osoitettu asemakaavassa lähivirkistysalueena ja rakennusoikeus saaresta on siirretty mantereen puolelle.

Alueella tai sen läheisyydessä ei ole Natura2000-alueita tai luonnonsuojelualueita.

Luontodirektiivin liitteen IV lajit:

Liito-orava

Liito-oravan levinneisyys Suomessa ulottuu Kuusamon korkeudelle. Asemakaava-alue on kasvillisuudeltaan mäntykangasta, joten alueella ei ole liito-oravalle sopivaa elinympäristöä; varttuneita kuusi- ja sekametsiä.

Lepakot

Todennäköisin Kuusamon korkeudella elävä laji on pohjanlepakko, josta laji.fi-tietokannassa (tietopyyntö 28.3.2022) on muutamia havaintoja. Pohjanlepakko suosii melko avaria maisemia. Se ei yleensä puikkelehti lehvästössä, vaan lentelee mieluusti pihossa tai teiden varsilla. Päiväpiilot ovat usein rakennuksissa. Lepakot talvehtivat viileissä oloissa, kellareissa tai muissa sopivissa paikoissa (lepakko.fi). Asemakaava-alueen lammet ja tiet/polut tarjoavat metsästäville lepakoille avoimia alueita metsän keskelle. Alueella on rakennuksia, joten on aivan mahdollista, että niistä löytyisi lepakoille sopivia piiloja. Pohjanlepakon esiintyminen on kaava-alueella mahdollista. Lepakoista ei ole havaintoja aivan läheltä kaava-alueita.

Viitasammakko

Viitasammakosta lähimmät havainnot ovat Torankijärveltä Kuusamon keskustan eteläpuolelta (laji.fi, 28.3.2022). Viitasammakon elinympäristöä ovat kosteat niityt, viidat, kedot, metsät, suot ja puutarhat. Viitasammakko suosii kosteampaa ympäristöä kuin tavallinen, eli ruskosammakko. Karut lammet eivät ole todennäköisimpiä viitasammakon kutupaikkoja (lisääntymis- ja levähdyspaikkoja), mutta se voi olla mahdollista. Jos lampien rantoja ruopataan sellaisilla paikoilla, joilla on ranta- ja vesikasvillisuutta, olisi viitasammakon kutualueiden esiintyminen syytä selvittää. Myös lampien veden laadun muutoksilla voi olla välillisiä vaikutuksia vesistöihin.

Hyönteiset

Luontodirektiivin liitteen IV hyönteisistä korennoista vain kirjojokikorenon levinneisyys ulottuu Kuusamon korkeudelle. Nimensä mukaisesti se on virtaavien vesien laji, joten kaava-alueella ei ole sille sopivaa ympäristöä.

Perhosista luhtakultasiivestä on useita havaintoja Kuusamosta. Lajin elinympäristöä ovat kosteapohjaiset ja avoimet ympäristöt, lettosuot ja luhtarannat (luontoportti.com). Aikuinen yksilö käy mielellään metsäkurjenpolven kukilla. Toukka elää nurmitattarella, ahosuolaheinällä ja niittysuolaheinällä (yleiskuvaus, laji.fi). Asemakaava-alueella on niittyjä, jotka luontoselvityksessä vuonna 2015 on rajattu luontokohteina merkinnällä niitty/keto. Näillä alueella voi mahdollisesti olla luhtakultasiivelle sopivaa elinympäristöä. Lajin esiintymistä ei tällä alueella ole selvitetty. Myöskään niittyjen kasvilajistoa ei ole tarkemmin selvitetty, mutta ainakin lajin suosimaa metsäkurjenpolvea kasvaa monilajisilla niityillä paikoin runsaasti ja toukan suosimista kasveista ainakin niittysuolaheinä kuuluu lajistoon. Lähin havainto luhtakultasiivestä on 1,6 km kaava-alueesta itään Saapunkijärven Kotakankaalta (Lajitietokeskus, laji.fi tietopyyntö 25.3.2022).

Jättisukeltajaa esiintyy lähes koko Suomessa. Jättisukeltaja elää yleensä melko kirkasvetisissä järvisä, lammissa ja lammikoissa. Sitä tavataan myös rehevimmissä vesissä. Jättisukeltaja on melko tavallinen laji (ympäristö.fi. Luontodirektiivin liitteen lajit / jättisukeltaja), joten sitä voi esiintyä kaava-alueen vesistöissä.

Linnusto

Alueelle ei ole tehty erillistä pesimälinnustoselvitystä. Maastokäynnillä heinäkuussa vuonna 2015 linnuista havaittiin hömötiainen, pohjantikka, leppälintu, telkkä ja kesykyyyhky. Pesivä leppälintu varoitteli Petäjälammen rannalla ja Koukkulammen pohjoisrannalla. Lajitietokannan laji.fi (03/2022) lintuhavaintoja alueelta ovat leppälintu, lapintiainen, käpytikka ja kuukkeli, joista on alueelta useita havaintoja. Myös pohjansirkku, palokärki, kirjosieppo ja närhi on alueella havaittu. Kaava-alueen eteläpuoleisella Petäjälammella on 2000-luvulla havaittu telkkä, tavi, kuikka ja isokoskelo.

Edellä mainituista hömötiainen on erittäin uhanalainen (EN) laji. Lapintiainen, kuukkeli, pohjansirkku, närhi ja isokoskelo ovat uhanalaisuusluokitukseltaan silmälläpidettäviä (NT) lajeja. Kuukkeli, leppälintu, pohjantikka, tavi ja telkkä ovat Suomen kansainvälisiä vastuulajeja. Pohjantikka, kuikka ja palokärki ovat EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja. Edellä mainituista lajeista leppälintu pesii alueella varmasti. Muut näistä ovat mahdollisia pesimälajeja alueella. Kuukkeli, lapintiainen ja pohjantikka ovat lähtökohtaisesti paikkalintuja, jotka pesivät vuodesta toiseen samoilla paikoilla.

Kesällä 2022 asemakaavan laajennusalueille tehdyn luontoselvityksen täydennyksen mukaan Tatankijärven saaren pohjoisrannalla havaittiin linnustoselvityksen yhteydessä kuikan pesä ja siinä hautova kuikkanaaras. Muita Tatankijärven saarella kesällä 2022 havaittuja lintuja ovat telkkä, kirjosieppo ja peippo. Pienen Petäjälammen itäpuolisella alueella kesällä 2022 havaittuja lintuja ovat punakylkirastas, korppi ja telkkä sekä erittäin uhanalainen (EN) tukkasotka. Huomionarvoisista lajeista Tangin ja Pienen Petäjälammen itärannan alueella havaittiin erittäin uhanalaiseihin lajeihin (EN) lukeutuva tukkasotka. Vaikka pesää tai pesinnälle otollista ympäristöä ei asemakaava-alueen laajennusalueella havaittu, voidaan maltillisella alueen rakentamisella säilyttää myös linnustolle sopivaa lepäämis- ja ruokailuympäristöä.

3.1.3 Muinaismuistot ja kulttuurihistoria

Suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) tarkoittamia kiinteitä muinaisjäänneksiä. Alueella on kuitenkin runsaasti sotahistoriallisia kohteita, kuten juoksuhautoja ja poteroita. Syksyllä 2015 tehdyssä arkeologisessa inventoinnissa (liite 8) alueelta paikannettiin noin 100 erilaista maaraken-

netta tai kuoppaa, joista suurin osa liittyy paikalla toimineeseen toisen maailmansodan aikaiseen saksalaisten huoltovarikkoon. Inventoinnin yhteydessä ei paikannettu kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Inventoinnin tuloksena suositellaan, että ainakin jäännökset alueilla 1, 2, 3, 4, 5, 6 ja 11 huomioitaisiin alueen jatkosuunnittelussa. Näillä alueilla sijaitsee selkeästi maastossa havaittavia kohteita, joita voitaisiin hyödyntää alueen menneisyydestä kertovina nähtävyyks- tai matkailukohteina.

Kaikkiaan alueella sijaitsee 12 muuta kulttuuriperintökohdetta, jotka ovat em. sotahistoriallisia kohteita. Kohteet ovat luetteloituna seuraavat:

1. Koukkulampi 1 (muinaisjäännöstunnus 1000037878)
2. Koukkulampi 2 (1000037879)
3. Koukkulampi 3 (1000037880)
4. Koukkulampi 4 (1000037881)
5. Koukkulampi 5 (1000037882)
6. Koukkulampi 6 (1000037883)
7. Koukkulampi 7 (1000037884)
8. Koukkulampi 8 (1000037885)
9. Koukkulampi 9 (1000037886)
10. Koukkulampi 10 (1000037887)
11. Koukkulampi 11 (1000037888)
12. Koukkulampi 12 (1000037889)

Keskeisimmät sotahistorialliset jäännökset ovat otettu kaavassa huomioon (kohteet 1, 2, 4, 5, ja 6) kohdemerkinnällä s-sh.

Arkeologisessa inventoinnissa mainitut huomioitavat aluekokonaisuudet (liite 6).

Kaksi tasattua parakin tai teltanpohjaa Tatangiinharjulla.

3.1.4 Rakennettu ympäristö

Suunnittelualueella sijaitsee yksityisiä loma-asuntoja, Petäjälinnan majoitus- ja ravintolarakennus sekä leirintäalueen vastaanotto- ja majoitusrakennuksia. Matkailurakentaminen sijoittuu yksistään Petäjälammen rantaan. Voimassa olevissa asema- ja ranta-asemakaavoissa rakennuspaikkoja ei ole osoitettu oma-

rantaisina, vaan rannat on jätetty lähivirkistysalueiksi. Palveluiden osalta alue tukeutuu Kuusamon keskustan ja Tropiikin alueen palveluihin. Alueella ei ole kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennuskantaa.

Petäjälinnan lomakylän vastaanottorakennus (vasemmalla) ja leirintämökkejä.

Ensimmäisessä kuvassa Petäjälammen pohjoisrannan käyttöä: yksityisiä laitureita, soutuveineitä ja saunarakennuksia. Toisessa kuvassa yksityistä lomarakentamista Koukkulammen länsiosassa.

Alueen metsiin ja lampien ympäristöön on muodostunut vuosien ulkoilukäytössä polkuverkosto. Koukkulammen etelärannalla sijaitsee myös laavu. Ruka-Kuusamo yhdyslatu ja moottorikelkkaura kulkevat alueen kautta.

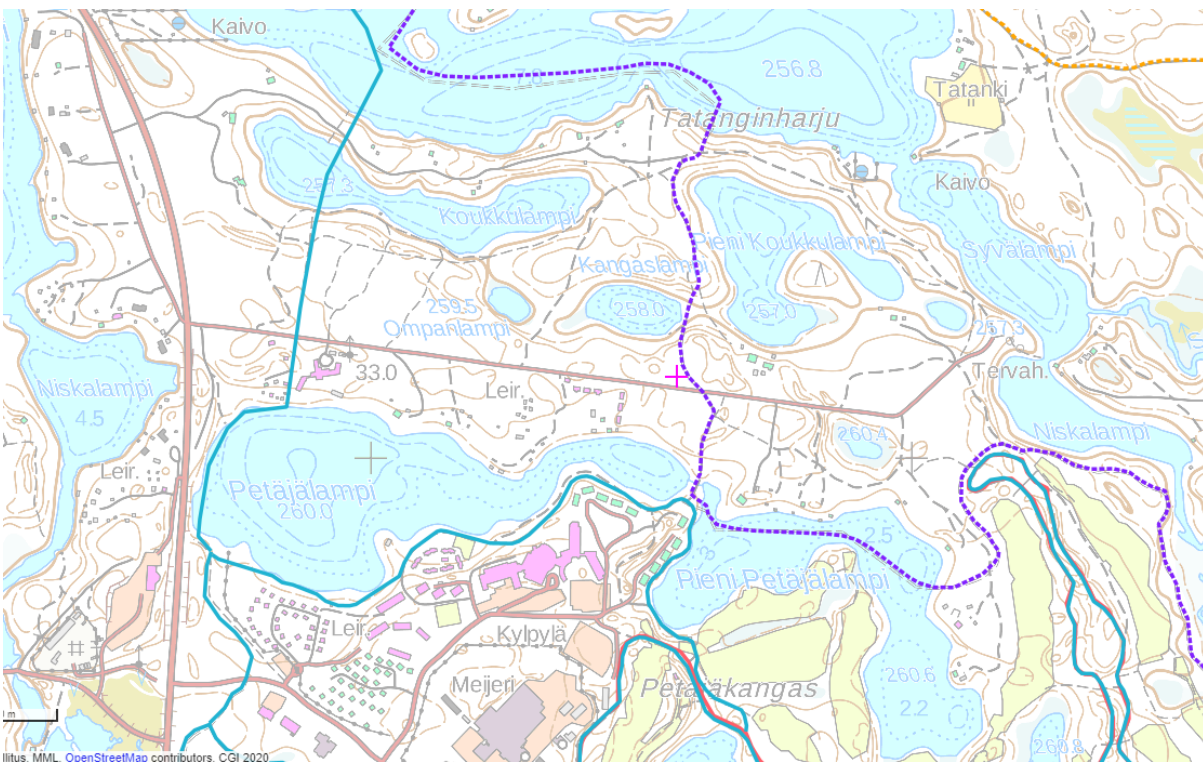
Ajoneuvoliikenteen osalta alue tukeutuu suoraan länsipuolella kulkevaan valtatiehen 5 (Kemijärventie), jolta on kaksi ajoneuvoliittymää suunnittelualueelle. Suunnittelualan ajoyhteyksiä ovat Petäjälamentie, jonka varrelle nykyinen matkailurakentaminen keskittyy, sekä Koukkulammentie, joka on erillinen, metsäautotietyyppinen ajoyhteys suunnittelualan pohjoisosassa oleville mökeille. Kaava-alue on vesi- ja viemäriverkon piirissä. Lisäksi alueella on yksityinen vesijohto. Petäjälamentien pohjoispuolella on 20 kV:n sähköjohto.

Alueen vesi- ja viemärijohdot ja pohjavesiputket.

Alueelle kohdistuvat merkittävimmät ympäristön häiriötekijät aiheutuvat valtatie liikenteestä ja alueen läpi tapahtuvasta moottorikelkkailusta. Valtatien varressa 55 dB:n teoreettinen melualue vaikuttaa kaavan rakennuspaikkojen sijoitteluun ja käyttötarkoituksiin.

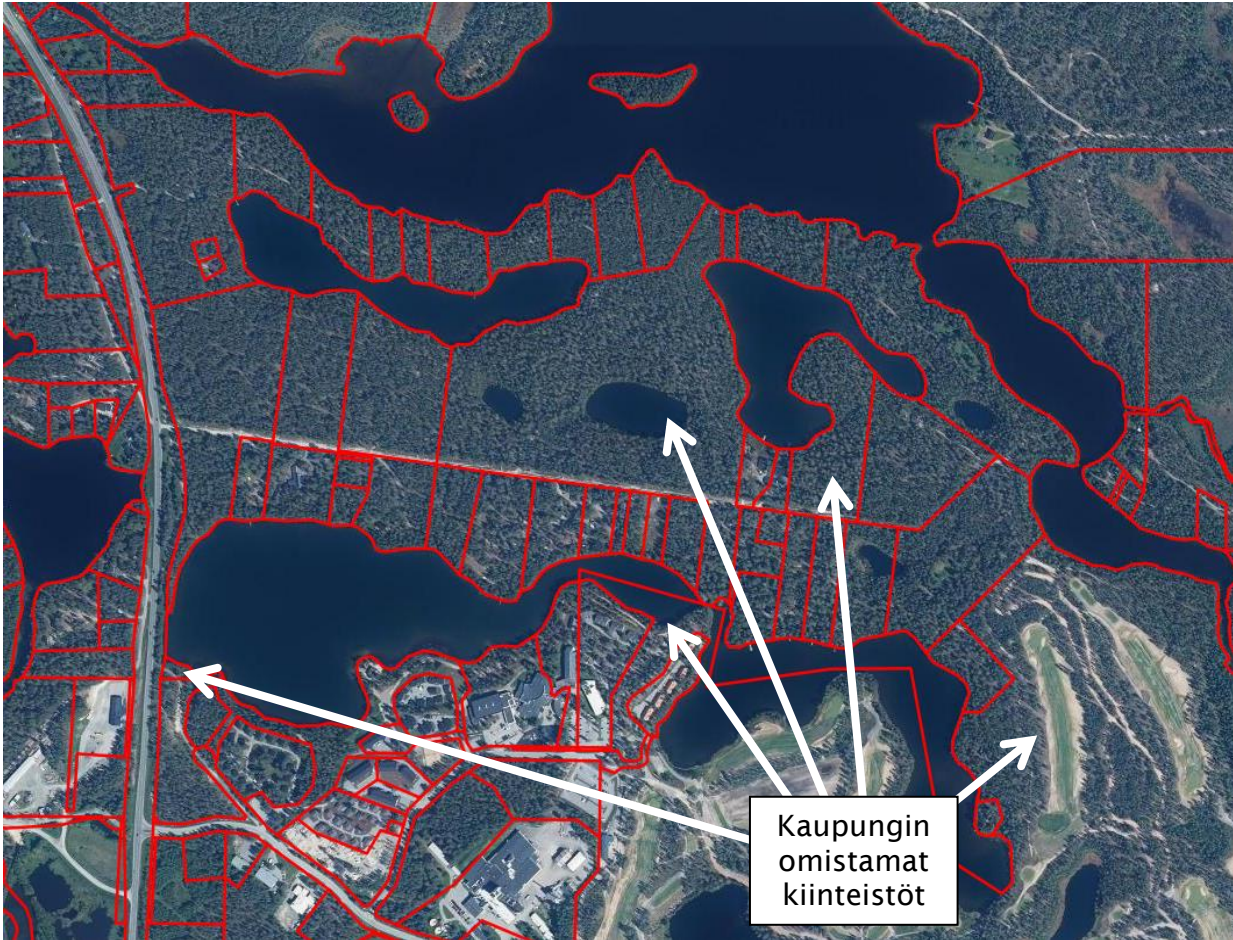

Alueen hiihtolatu- (sinisellä) ja moottorikelkkareitistö (violetilla).

3.1.5 Maanomistus

Valtaosa suunnittelualueesta on yksityisessä omistuksessa. Kuusamon kaupunki omistaa Kangaslammen ja Ompanlammen ympäristössä olevan kiinteistön, Pieneen Koukkulampeen rajautuvan kiinteistön sekä Petäjälammen eteläpuolella ja Pienen Petäjälammen itäpuolella olevia kiinteistöjä, joille suunnittelualue ulottuu.

Pääosa suunnittelualueesta on yksityisessä omistuksessa. Kuvassa osoitettuna kaupungin omistamat kiinteistöt.

3.2 Suunnittelutilanne

Suurella osalla suunnittelualueella on voimassa asema- tai ranta-asemakaava, mutta Pienen Petäjälammen pohjoispuolella on myös asemakaavoittamatonta aluetta. Yleiskaavatasolla alueella vaikuttavat Kuusamon strateginen yleiskaava sekä Ruka-Kuusamo matkailualueen osayleiskaava. Maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen osayleiskaavan alueella, mutta se toimii ohjeena yleis- ja asemakaavoja laadittaessa ja muutettaessa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtakunnallisilla alueidenkäyttötavoitteilla määritellään valtakunnalliset perusteet ja vaatimukset suunnittelulle.

3.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä kuntien kaavoituksessa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koostuvat viidestä kokonaisuudesta:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

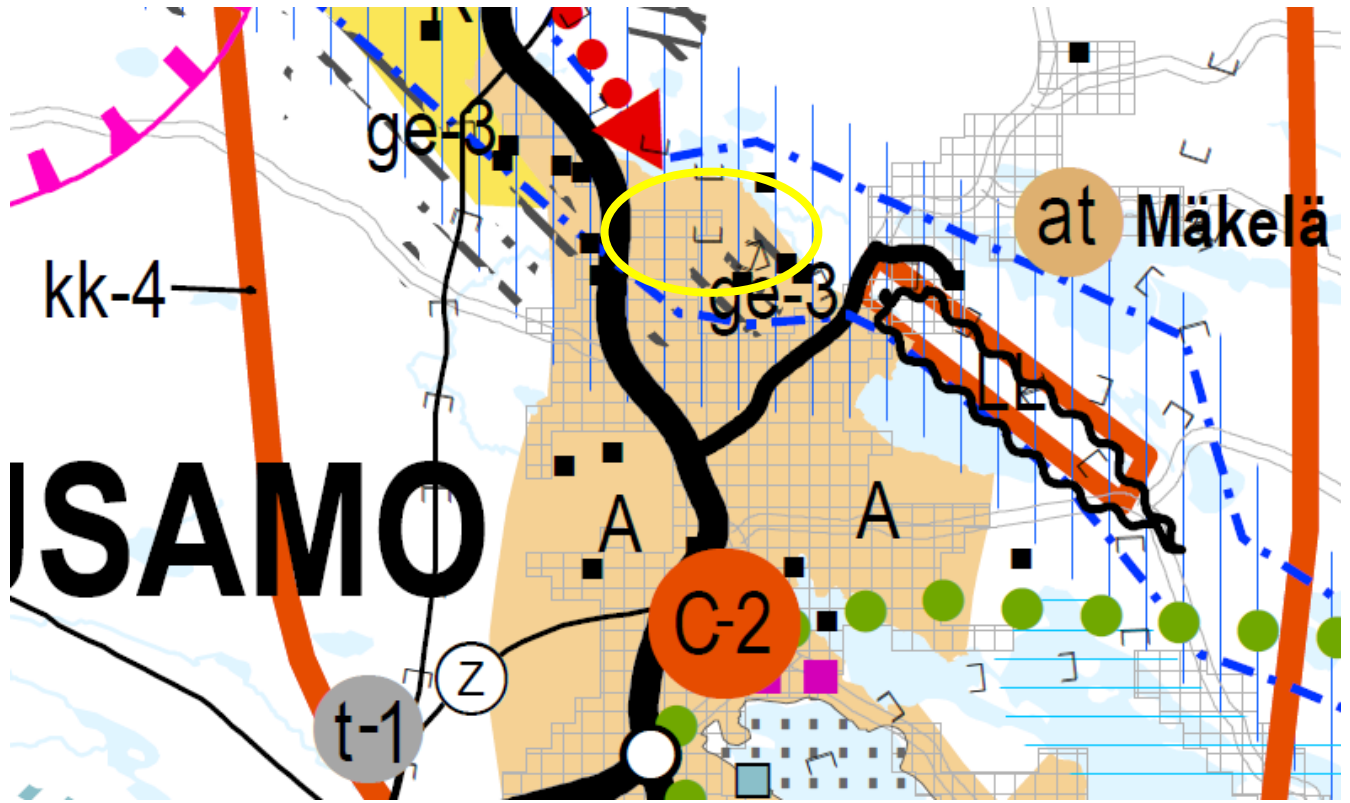
Lisäksi asemakaavaa laadittaessa on huomioitava maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n mukaiset asemakaavan sisältövaatimukset

3.2.2 Maakuntakaava

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaa on uudistettu kolmessa vaiheessa vuodesta 2009 alkaen. Maakuntakaavan 1. vaihe on tullut lainvoimaiseksi 3.3.2017, 2. vaihe on tullut lainvoimaiseksi 2.2.2017 ja 3. vaihe on tullut lainvoimaiseksi 17.1.2022. 1., 2. ja 3. vaihemaakuntakaavaa korvaavat vuonna 2006 lainvoiman saaneen Pohjois-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaavan.

Suunnittelualue jää maakuntakaavassa kokonaisuudessaan kansainvälisenä matkailu- ja kaupunkikeskuksena kehitettävän Kuusamon matkailukaupunki-rajauksen (kk-4) sekä pohjavesialuerajauksen (sininen pistekatkoviiva) sisäpuolelle. Alue on tärkeää pohjavesivyöhykettä (sininen pystyviivoitus). Alueella on muinaismuistokohteita (mustat neliöt) sekä valtakunnallisesti arvokas geologinen muodostuma: tuuli- ja rantakerrostuma (ge-3). Alueen läpi kulkeva moottorikelkkailun pääreitti on merkitty myös maakuntakaavaan (harmaat hakaset). Alue on merkitty taajamatoimintojen alueeksi (A).

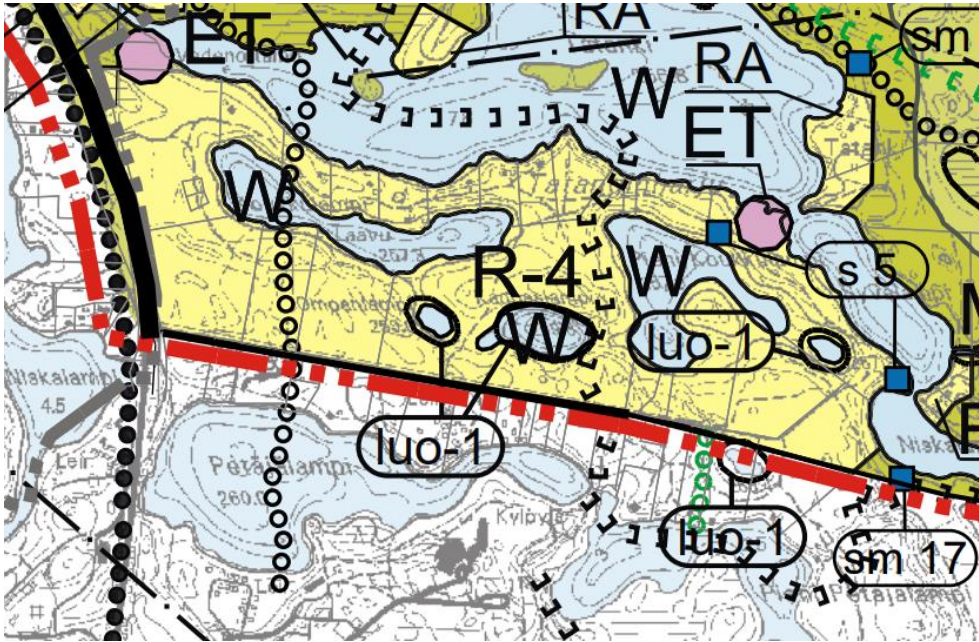
Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan informatiivisesta yhdistelmäkartasta. Suunnittelualueen summittainen sijainti merkitty keltaisella ellipsillä.

3.2.3 Yleiskaava

Alueen pohjoispuolisilla osilla on voimassa 15.11.2018 lainvoiman saanut Ruka-Kuusamo matkailualueen osayleiskaava. Kaavassa alue on osoitettu loma- ja matkailualueeksi (R-4). Kaavaan on merkitty kolme luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta (luo-1) sekä kaksi sotahistoriallista kohdetta (s 5). Ruka-Kuusamo matkailualueen osayleiskaavan päivittämisestä vaihekaavana on päätetty kaupunginhallituksen 06.06.2022 133 §:ssa.

Eteläpuolisella osalla on voimassa Kuusamon strateginen yleiskaava, jossa alue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisena alueena, jolla on ulkoilunohjaamista tai ympäristöarvoja (MU-1).

Ote Ruka-Kuusamo matkailualueen osayleiskaavasta.

Ote Kuusamon strategisesta yleiskaavasta

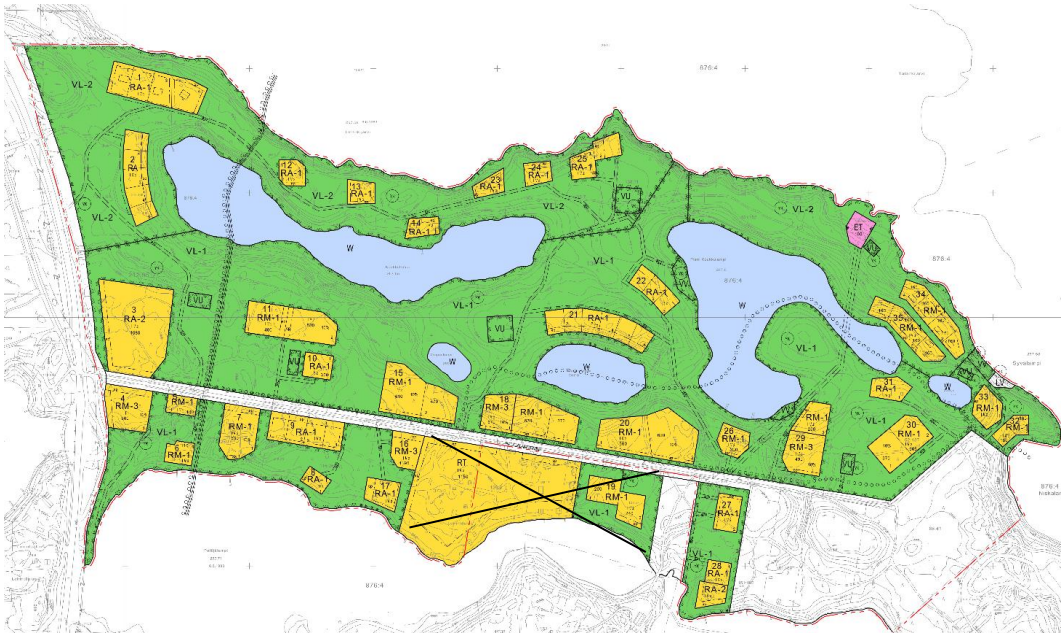
3.2.4 Asemakaava

Suunnittelualueen suurimmalla osalla on voimassa Tatankijärvi-Koukkulammen ranta-asemakaava, hyväksytty 22.6.1992 § 48. Läninhallitus vahvisti rantakaavan 6.7.1993 tehdyllä päätöksellä lukuun ottamatta rakennuspaikkaa 3 korttelissa 27 ja kortteleita 32 ja 33. Myös lähivirkistysalueille VL-1 ja VL-2

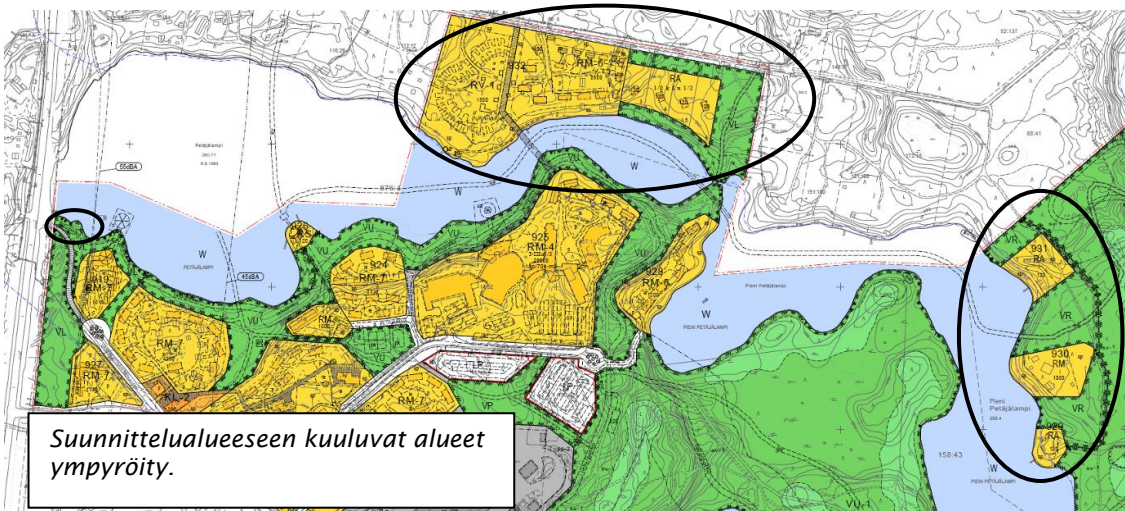

merkityt erilliset saunarakennukset jätettiin vahvistamatta. Oikeuden päätöksellä korttelit 32 ja 33 palautettiin kaavan.

Voimassa olevassa rantakaavassa alueelle on osoitettu rakennuspaikkoja sekä loma-asunnoille että matkailurakennuksille. Rantakaavan rakennuspaikat eivät ole telttailu- ja leirintäaluetta lukuun ottamatta omarantaisia, vaan rantatörmät on osoitettu lähivirkistysalueiksi. Rantakaavassa on osoitettu myös alueen läpi kulkevaa ulkoilu-, moottorikelkka- ja latureitistöä.

Tatankijärvi-Koukkulammen ranta-asemakaava.

Ote Tropiikin alueella voimassa olevasta kirkonseudun asemakaavasta.

Suunnittelualueen länsipuolella valtatielle 5 on tehty kaavamuuos (Kirkonseudun asemakaavan muutos ja laajennus, valtatie 5 kevyen liikenteen väylä, hyv. 10.6.2020), jonka myötä suunnittelualueen rajausta lännessä valtatie 5 varrella on päivitetty ja tieyhteyksiä on kaavan voimaantumisen myötä tarkistettu.

Ote suunnittelualueen länsireunaan rajautuvasta Kirkonseudun asemakaavan muutoksesta ja laajennuksesta, valtatie 5 kevyen liikenteen väylä.

Ehdotuksen suunnittelualan summittainen rajausta. Alueen rajausta on muutettu ja osittain laajennettu luonnosvaiheen jälkeen.

4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Tropiikin alue on tällä hetkellä Kuusamon nopeimmin kasvavia, kehittyviä ja rakentuvia alueita, mikä heijastuu myös Tatanki-Koukkulammen alueelle. Alueella on tarvetta nostaa rakennusoikeutta ja ratkaista tuleva maankäyttö asemakaavalla yhteistyössä alueen maanomistajien kanssa. Asemakaavoituksen pohjaksi on toteutettu maanomistajakysely vuonna 2009 ja ideakilpailu vuonna 2012. Ideakilpailusta ei saatu selkeää vetovoimatekijää alueelle.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen

Kaupunginhallitus on käynnistänyt asemakaavan laatimisen kokouksessaan 29.9.2014 §:ssä 222. Kaavatyötä varten valittiin ohjausryhmä, joka kokoontui alkuvaiheessa. Ohjausryhmään kuului myös maanomistajien edustaja.

Osallistuminen ja yhteistyö

Kaavoitusprosessin osalliset on määritelty maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:ssä. Kaavan osallisia ovat maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisille ja kunnan

jäsenille varataan mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutusta sekä lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Osalliset on määritelty pääpiirteissään osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

4.2.1 Vireilletulo

Vireilletuloilmitus on julkaistu 23.12.2015.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä mielipiteitä varten 23.12.2015–29.1.2016.

4.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Kaavatyöhön liittyvästä tiedottamisesta sekä osallistumismahdollisuuksista on kerrottu tarkemmin 23.12.2015 julkaistussa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS).

Kaavan valmisteluvaiheessa on järjestetty kaksi maanomistajatilaisuutta, joissa kaavahanketta esiteltiin ja maanomistajat ja alueen toimijat toivat esille ajatuksiaan ja toiveitaan. Suurin osa maanomistajista toivoi rakennusoikeuden nostoa ja uusia rakentamismahdollisuuksia alueilleen. Maanomistajilla oli mahdollisuus jättää kommentteja alustavasta luonnoksesta 6.5.–23.5.2016.

Kaavaluonnos oli nähtävillä mielipiteitä ja lausuntoja varten 13.10.–14.11.2016. Luonnoksesta saatu palaute ja siihen laaditut vastineet on käsitelty yhdyskuntatekniikan lautakunnassa 22.1.2020 § 12.

Kaavaehdotus oli nähtävillä 3.6.2021 – 31.7.2021. Ehdotuksesta saadut lausunnot, palaute ja niihin laaditut vastineet on käsitelty tulevaisuuslautakunnassa 25.5.2023 § 50.

Kaavaehdotus asetettiin uudelleen nähtäville 13.9.2023-12.10.2023. Nähtävillä oloaikana ja maankäytösopimusten kommentointikierroksella tuli muistutuksia ja mielipiteitä, joiden perusteella nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen tehtiin pieniä tarkennuksia ja korjauksia. Kyseisten muutosten pohjalta järjestettiin erilliskuuleminen 6.9.2024-23.9.2024, jossa kuultaville maanomistajille varattiin tilaisuus jättää mielipide. Lisäksi yksittäisten maanomistajien kanssa järjestettiin tarpeen mukaan neuvotteluita nähtävillä olon ja erilliskuulemisen välisenä aikana.

4.2.3 Viranomaisyhteistyö

Kaavatyön kannalta keskeisiltä viranomaisilta pyydettiin lausunnot kaavaluonnoksesta ja -ehdotuksesta. Luonnoksesta lausunnon antoivat Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Museo- ja tiedekeskus arkeologisen kulttuuriperinnön ja kulttuurihistorian osalta sekä Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos.

Lausunnot kaavaehdotuksesta pyydettiin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta, Pohjois-Pohjanmaan museolta, Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitokselta, Caruna Oy:ltä ja Kuusamon energia- ja vesiosuuskunnalta. Lausunnon antoivat Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjois-Pohjanmaan museo, Caruna Oy ja Kuusamon energia- ja vesiosuuskunta. Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos ei antanut lausuntoa.

Viranomaisneuvottelua ei ole nähty tarpeelliseksi järjestää.

4.3 Asemakaavan tavoitteet

Kaavan tavoitteena on muodostaa Tatanki-Koukkulammen alueesta vetovoimainen matkailualue, joka tukeutuu lähialueelle toteutettuihin matkailu- ja virkistyspalveluihin. Alue liittyy, täydentää ja jatkaa eteläpuolella olevaa Tropicin aluetta, jolla on mm. kylpylä-hotelli ja golfkenttä.

Tavoitteet ovat työn aikana eläneet verrattuna lähtötilanteeseen. Alkuperäisen kyselyn perusteella maanomistajat halusivat säilyttää alueen tavanomaisen loma-asumisen alueena. Ohjausryhmä näki myös pysyvän asumisen sijoittamisen alueelle hyvänä.

Ehdotusvaiheeseen tullessa on kaavatyon yhteydessä tutkittu palveluihin tukeutuvan loma-asumisen ja majoituksen sijoittumista ja kehittämismahdollisuuksia sekä mm. reittien sijoittumista alueelle. Yksityisen loma-asumisen tontit on osoitettu omarantaisina ja näin ollen vesistökohtaista mitoitusta on tarkasteltu perusteellisesti maanomistajien tasapuolinen kohtelu lähtökohtana. Alueen mitoitusta on luonnosvaiheesta pienennetty, mutta se on edelleen Kuusamon mittakaavassa hyvin maanomistajaystävällinen. Alueelle esitetään loma-asutuksen ja matkailukortteleiden lisäksi myös vakituista asumista.

Keskeisenä kaavatyon tavoitteena on ohjata ja edistää alueen toteutumista ja siihen liittyen sen käyttöasteen kasvua. Suunnittelualueella sijaitsee useita suojeltavia luonto- ja sotahistoriallisia kohteita, joiden säilyminen on huomioitu rakennuspaikkojen ja kulkuyhteyksien sijoittelussa.

4.3.1 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet

Kaavarajaus

Vireille tulohetkellä suunnittelualue rajautui Tropiikin alueella asemakaava-alueeseen käsittäen vain aiemmin asemakaavoittamattomia alueita. Vireilletulon jälkeen kaava-alue laajennettiin koskemaan myös asemakaava-alueella Tropiikin alueella leirintäalueen ja Kitkantien risteysalueella olevan korttelin osalta. Kaavan laajentaminen perustui osallisilta ja kaupungista saatuun palautteeseen. Osallisilta tuli esitys myös kaava-alueen laajentamiseksi pohjoiseen Nissinjärven suunnassa oleville hieman kauempana oleville yksityisille kiinteistöille, mutta suunnittelualueen raja päätettiin pitää valtatie lähellä olevan vedenottamon alueessa. Nämä muutokset kaava-alueen rajaukseen tehtiin ennen kuin luonnos asetettiin nähtäville.

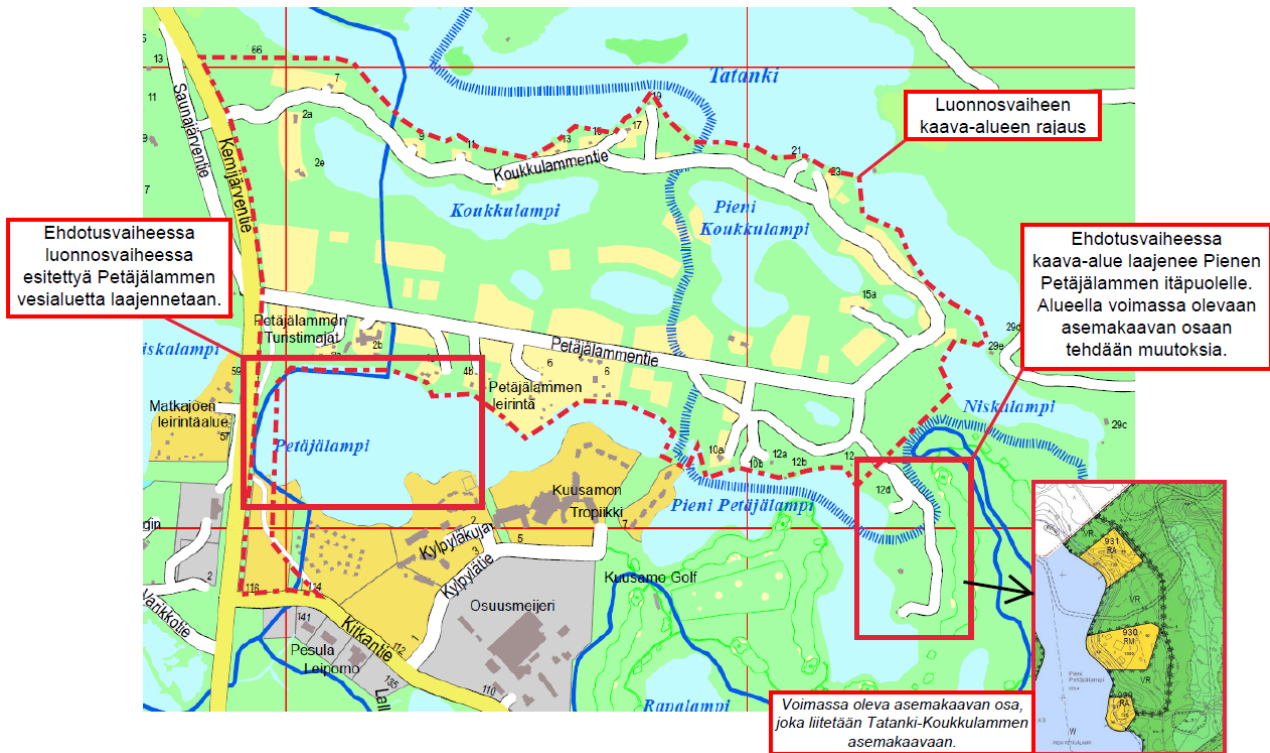
Luonnosvaiheen jälkeen kaava-alueen rajausta on muutettu ja laajennettu. Asiasta lähetettiin tiedote laajennusalueen maanomistajille heinäkuussa 2019.

Kaavaehdotuksen uudelleen nähtävillä olon jälkeen kaava-alueen rajausta pienennettiin vähäisesti Petäjälammen lounaiskulmasta, johtuen Tulevaisuuslautakunnan käynnistämästä asemakaavan muutoksesta (TUV 22.2.2024 § 14) Tropiikin korttelissa 927. Poistettu alue on Kuusamon kaupungin omistuksessa.

Reitistö

Alueella kulkeva polkuverkosto ja muut kevyenliikenteen kulkuyhteydet herättivät paljon mielipiteitä luonnosvaiheen kuulemisessa. Yhteydet Tropiikin alueeseen ja edelleen Kuusamon keskustan suuntaan sekä toisaalta myös pohjoiseen Rukalle päin koetaan tärkeinä, mutta varsinkin Petäjälammen pohjoisrannalle esitettyä polkua toivottiin poistettavaksi ja se poistettiin luonnosvaiheen jälkeen. Alueen länsiosassa kulkeva Ruka-Kuusamo yhdyslatu sekä moottorikelkkareitti vesistöjä pitkin osoitetaan kaavassa, muu polkuverkosto jää maanomistajan toteutettavaksi.

Luonnosvaiheen suunnittelualueen rajaus sekä siihen nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset.

5 ASEMAKAAVAN KUVAUS

Asemakaavan muutos ja laajennus koskee pääasiassa tavanomaisten loma-asuntojen tonttien ja rakennusoikeuksien määrän lisäämistä, matkailua palvelevan rakentamisen mahdollistamista sekä alueella kulkevien reittilinjausten päivittämistä. Rakennusoikeutta nostetaan ja rakennuspaikkojen lukumäärää lisätään maanomistajien tasapuolinen kohtelu huomioiden. Kortteleiden ja tonttien kokoja, muotoja ja oikeuksia rannan käyttöön on tarkistettu ja käyttötarkoituserkintöjä muutettu vastaamaan maanomistajien tarpeita. Keskeisenä kaavatyön tavoitteena on ohjata ja edistää alueen toteutumista ja siihen liittyen sen käyttöasteen kasvua.

5.1 Kaavan rakenne

Kaavan rakenne mukaillee pääosin voimassa olevien kaavojen rakennetta. Alueen eteläosaan Petäjälammentien varteen sijoitetaan pääasiassa matkailurakentamista, alueen keskiosiin virkistyskäyttöaluetta ja pohjoisosiin Tatankijärven rantaan tavanomaista loma-asumista. Näin mahdolliset kaupallisen matkailun alueet ja matkailun ehdoilla kehitettävät alueet sekä ”yksityinen revii” ovat erillään toisistaan.

Meluvaikutusten vuoksi valtatiehen välittömästi rajautuvat alueet osoitetaan suojaviheralueina (EV) ja lähivirkistysalueina (VL). Valtatie 5 läheisyyteen luonnos- ja I ehdotusvaiheessa esitetyt liike- ja toimistorakennusten korttelit (KL) on II ehdotukseen muutettu matkailua palvelevien rakennusten kortteleiksi (RM), sillä alueella ei nähdä olevan kysyntää liike- ja toimistorakentamiselle. Alueen luoteiskulmaan I ehdotuksessa osoitetut erillispientalojen korttelit (AO) on II kaavaehdotuksessa muutettu loma-asuntojen korttelialueiksi (RA) voimassa olevaa ranta-asemakaavaa mukailen. Pysyvää asumista alueelle osoitetaan Tatankijärven rannalta ja Petäjälammentien loppupäästä alueen itäpuolelta, jossa on jo ennestään pysy-

vää asutusta. Virkistysalueet painottuvat kaavaratkaisussa alueen keskellä olevien lampien ympäristöön. Kyseiset virkistysalueet palvelevat kaikkia alueen käyttäjiä – niin matkailijoita kuin mökkiläisiä.

Asemakaavamerkinnot ja -määräykset päivitetään vastaamaan nykyisiä käytäntöjä ja määräyksiä.

5.1.1 Mitoitus

Suunnittelualueen pinta-ala on 111,29 ha, josta vesipinta-ala on 27 ha ja maapinta-ala noin 84,29 ha. Virkistysalueiden osuus on noin 44,3 % ja rakentamisalueiden osuus noin 22,1 %.

Rakennusoikeutta on kaavassa osoitettu yhteensä noin 36 930 k-m² (hyväksyttävä kaavaehdotus 34 440 k-m²), kun nykyisessä rantakaavassa ja asemakaavassa sitä on yhteensä noin 24 100 k-m². Nykyisiin kaavoihin nähden alueen rakennusoikeus lisääntyy siis lähes puolella (x1,43).

Rakennusoikeus kasvaa huomattavasti yksityisillä maa-alueilla, kun taas kaupungin omistamilla maa-alueilla rakennusoikeus hieman jopa laskee. Kaupungin omistamalla maalla ei ole osoitettu kaikkia mitoituksen mahdollistamia rantarakennuspaikkoja. Rakennusoikeus on jätetty reserviin odottamaan mahdollista tulevaa vetovoimahanketta.

Ehdotukseen on luonnoksen tonttimäärää vähennetty maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun perusteella. Alueen kehittämismahdollisuudet on turvattu rakennusoikeutta kasvattamalla varsinkin matkailua palvelevilla korttelialueilla. Tavanomaiseen loma-asumiseen varatut tontit ulotetaan rantaan asti ja rakennuspaikoilla on sallittu pienen, ympäristöönsä sulautuvan rantasaunan rakentaminen 10 metriin puustovyöhykkeen määrittelemästä rantaviivasta. Pientalojen tonttien määrää on pystytty osoittamaan enemmän, kun niitä ei osoitettu omarantaisina. Kun omarantainen rakennuspaikka nostetaan yhteisrantaiseksi, eli rannan ja rakennuspaikan väliin jää viheralue (VL, VU), rakennusoikeutta voidaan kasvattaa.

Rakennuspaikkojen lukumäärä on laskettu emäkiinteistön muunnettuun rantaviivaan perustuvan mitoituksen mukaan. Mitoituksessa on huomioitu maanomistajien tasapuolinen kohtelu sekä riittävän laajat ja yhtenäiset vapaat rantaviiva-alueet. Suunnittelualueen korkea mitoitus pohjautuu voimassa olevaan ranta-asemakaavan. Koukkulammentien varressa järvien välisellä kannaksella on kaikissa kohdissa jätetty toinen rantaan rajoittuva puoli rakentamisen ulkopuolelle uusien tonttien osalta. Suurin osa loma-asuntojen korttelialueista, eli perinteisistä mökkitonteista, sijoittuu Tatankijärven, Syvälammen ja Pienen Koukkulammen rantaan. Myös Pienen Petäjälammen rannalle, lähelle golf-kenttää, on osoitettu kaksi korttelialueita loma-asumiseen. Yhteensä loma-asuntotontteja (RA) on kaava-alueella 36 kpl, matkailua palvelevien rakennusten tontteja (RM) 18 kpl ja vakituiseen asumiseen erillispientalotontteja (AO) 12 kpl.

Loma-asumisen tontit (RA) ovat pääosin ulotettu rantaan saakka, mutta eroosiolle herkkään ja maisemallisesti tärkeään rantaan on merkitty jätettäväksi rakentamisesta vapaa puusto- ja kasvillisuusvyöhyke. Asemakaavamääräysten mukaan 10 metrin päähän rannasta sallitaan kuitenkin pienen, enintään 15 m² kokoisen rantasaunan rakentaminen. Rakennusalat ovat muuten rajattu harjun päälle. Rakennusoikeus on nostettu nykyisen rantakaavan 80 k-m²:stä vähintään 120 + 40 k-m²:öön, jossa ensimmäinen luku ilmoittaa suurimman sallitun päärakennuksen kerrosalan ja toinen luku talousrakennusten suurimman sallitun kerrosalan neliömäärän.

Pysäköinti järjestetään lähtökohtaisesti tonteilla. Autopaikkoja varataan asumiseen (AO, RA) 1 ap/as. Vierasmaikkoja varataan 1 ap/alkavaa 6 muuta autopaikkaa. Matkailua palvelevilla alueilla (RM) autopaikkoja varataan 1 ap/asunto tai vähintään 1 ap/80 m².

5.1.2 Palvelut

Alueella on kaavan laatimisen aikana toiminut kaksi leirintäaluetta. Alue tukeutuu muiden palvelujen osalta Tropiikin alueeseen ja Kuusamon keskustan palveluihin. Kaavan toteutuessa alueelle on mahdol-

lista tulla muitakin matkailua tukevia palveluja ja liiketoimintaa. Kuusamon ja Tropiikin alueen matkailupalvelut paranevat ja majoituskapasiteetti kasvaa.

5.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteuttaminen

Vedenhankinnan kannalta tärkeän pohjaveden suojelu on lakiin perustuva ehdoton vaatimus, johon kaavamääräyksissä viitataan. Kaavassa osoitetut toiminnot ja uusi rakentaminen ovat luonteeltaan sellaista, että pohjaveden pilaantuminen tai heikentyminen on kohtuudella ehkäistävissä. Pohjaveden muodostumista ei saa heikentää. Pihat, kulkuväylät ja paikoitusalueet tulee suunnitella siten, että asfaltoitavien pintojen osuus jää mahdollisimman pieneksi. Rakennukset tulee liittää vesi- ja viemäriverkkoon. Jätevesien imeyttäminen tai muu päästäminen maaperään on kielletty. Alueelle ei osoiteta teollisuutta tai maataloutta.

Luontoselvityksessä mainitut lain nojalla suojellut arvokkaat luontokohteet on osoitettu kaavassa suojelumerkinnällä, joka velvoittaa säilyttämään ne luonnontilaisena. Muut luontoselvityksessä todetut luonnon monimuotoisuutta lisäävät arvokkaat kohteet on pystytty lähes kaikki huomioimaan ja ne on osoitettu suojelumerkinnällä, jonka mukaan kohteet on säilytettävä mahdollisimman luonnontilaisina. Luontokohteita ja pohjavesialuetta koskevia määräyksiä on tarkennettu II ehdotuksen nähtävillä olon jälkeen. Maanomistajia tiedotettiin tarkennuksista erilliskuulemisen yhteydessä.

5.3 Kaavan vaikutukset

5.3.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaavan laajennuksella on alueellisia vaikutuksia kaupunkikuvaan/ympäristökuvaan. Se tiivistää toteutessaan alueen rakennetta ja eheyttää kaupunkikuvaa Petäjälamentien varressa. Rakentamiseen osoitetujen alueiden kasvamisen myötä alueen ilme muuttuu rakennetuksi ympäristöksi varsinkin Petäjälamentien vaikutuspiirissä. Tien alkupäässä myös kerroskorkeus kasvaa. Kaava lisää myös Kuusamon keskustan elinvoimaisuutta. Tärkeimmät sotahistorialliset kohteet on rajattu rakentamisalueiden ulkopuolelle.

Kaavatyössä tutkittiin moottorikelkkareitin uudelleen linjaamista valtatie varteen tiealueelle, josta se osan matkaa osoitetaan kaava-alueen läntiseen reunaan. Valtatien 5 läheisyyteen on kuitenkin suunniteltu ja osin rakennettu uusi kevyen liikenteen yhteys, jonka vuoksi moottorikelkkareitti osoitetaan kaavassa olemassa olevaan paikkaansa kulkien Tatanki-Koukkulammen alueen läpi pohjois-eteläsuunnassa.

5.3.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudet korttelialueet laajenevat verrattuna ranta-asemakaavan tilanteeseen, alueen luonnonympäristö muuttuu metsäisestä rakennetummaksi. Tavanomaisen loma-asumisen tontit ulotetaan rantaan saakka, vaikkakaan rantaan asti rakentamista ei uloteta. Vesistöjen vastarannalta katsottuna ranta muuttuu rakennetummaksi, kun ympäristöönsä sopeutetut pienet rantasaunat saattavat erottua puuston seasta.

Metsäpohja on kulutukselle altista. Alueelle on muodostunut polkuja ja niitä voi kävijämäärän kasvun perusteella syntyä lisää. Rakentamisen yhteydessä ympäristön vaurioita voi korjata. Kävijöitä voidaan myös ohjata ja opastaa pysymään tietyillä poluilla. Luontokohteet on rajattu rakentamisen ja kulkuyhteyksien ulkopuolelle. Luontokohteiksi osoitetut s-2-alueet ovat keto- ja niittyaiakkuja eli avoimia perinnebiotooppialueita, joiden osalta kaavamääräystä on II ehdotuksen nähtävillä olon jälkeen tarkennettu. Määräyksen mukaan alueita on suositeltava hoitaa avoimina luonnonniittyinä niittämällä ja raivaamalla. Kulkureittien rakentamista ei sallita, koska polkujen ja teiden rakentaminen tuhoaa arvokkaan niittykasvillisuuden.

Kaava-alueen kaakkoisnurkka Pienen Petäjälammen rantavyöhykkeellä on lähes kokonaan arvokasta tuulikerrostumaa. Alue on ihmistoiminnan vaikutuspiirissä ollutta ja toteutunutta asemakaava-aluetta. Kaavaan on lisätty tuulikerrostuman säästämiseen tähtääviä määräyksiä, koskien esimerkiksi polkujen tai muiden maastorakenteiden rakentamista. Korttelialueille osoitetut rakentamisalueet on rajattu tuulikerrostuma-alueen harjujen ulkopuolelle.

Kaava-alue on tärkeätä pohjavesialuetta. Kaavassa osoitetut toiminnot ja uusi rakentaminen ovat luonteeltaan sellaista, että pohjaveden pilaantuminen tai heikentyminen on kohtuudella ehkäistävissä eikä alueelle osoiteta teollisuutta eikä maataloutta. Pohjavesialuetta koskevia kaavamääräyksiä on myös täydennetty tarkentamalla, että *”alue sijaitsee vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella, jolla ei sallita pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimenpiteitä. Kyseessä on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (1E), jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. Pohjavedestä suoraan riippuvaisia pintavesiekosysteemejä ovat alueen lammet.”*

Lisäksi asemakaavamääräyksiin on lisätty, että pohjavesialueelle suunnitelluista maalämpöjärjestelmistä tulee aina pyytää Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto ja että energiakaivoja (maalämpökaivoja) alueelle ei sallita. Rakennukset on perustettava niin, ettei rakentaminen vaikuta pohjaveden korkeuteen eikä virtauksiin. Maanalaiset kellarikerrokset ovat sallittuja vain, jos ne voidaan toteuttaa pohjavedenpintaa alentamatta, siten että rakentaminen toteutetaan vähintään kaksi metriä luotettavasti todetun pohjaveden pinnan yläpuolelle. Määräysten mukaan myös rakennukset – lukuun ottamatta kantovedellä olevia saunoja – on liitettävä viemäriin.

5.3.3 Vaikutukset virkistyskäyttöön

Kaupungin ylläpitämiä reittejä kaava-alueelle on osoitettu yhdyslatu kaava-alueen länsiosaan. Yhdysladun merkinnän sisältöä on tarkennettu maanomistajan toiveesta siten, että tarkemmassa suunnittelussa on pyrittävä säästämään mahdollisimman paljon olemassa olevaa puustoa. Maanomistajat voivat halutessaan rakentaa omia polkujansa maillensa, pois lukien luontokohteet, joiden merkintä kieltää polkujen rakentamisen. Viheralueille jo muodostuneita polkuja voi käyttää ulkoiluun.

Koukkulammen rannassa on olemassa oleva laavu ja Pienen Koukkulammen rannalle on osoitettu laavu ja uimaranta. Ne voivat lisätä ja keskittää ulkoilua rannalla.

Kaava mahdollistaa Tatanki-Koukkulammen alueen ja Tropiikin alueen olemassa olevan yhteyden kehittämisen. Alueita yhdistää maakannas, jota pitkin on jalankulkuyhteys alueiden välillä. Tropiikin kylpylän läheisyydessä sijaitsee valaistu kuntorata/hiihtolatu, jota kaava-alueen matkailijat ja asukkaat voivat lisäksi käyttää. Myös uuden kevyen liikenteen väylän rakentaminen Valtatien 5 varteen ja Petäjälamentien varustaminen kevyen liikenteen väylällä lisää alueen virkistyskäyttömahdollisuuksia ja yhteyksiä myös kaava-alueen ulkopuolelle. Täten Petäjälamentien pohjoispuolen korttelien osoittaminen omarantaisina ei aiheuta merkittäviä haittoja alueen virkistyskäytölle.

5.3.4 Vaikutus liikenteeseen

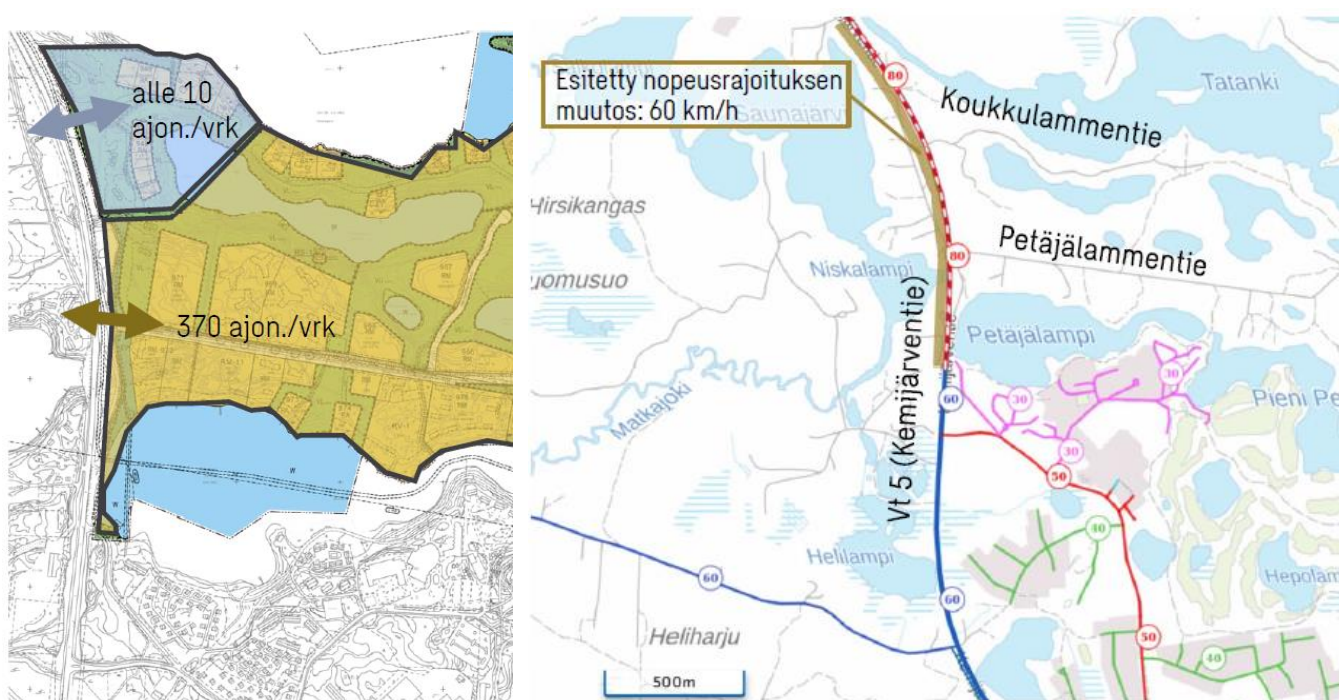
Autoliikenne lisääntyy alueella kaavan toteuttamisen myötä erityisesti Petäjälamenttiellä. Kevyen liikenteen turvallisuus parantuu, kun Petäjälamenttie rakennetaan kaduksi ja varustetaan erillisellä jalankulku- ja pyörätiellä. Valtatien 5 kevyen liikenteen väyläkaavan myötä alueelta pääsee turvallisesti myös valtatie alitse rakennettavan alikulun kautta (asemakaavan muutos- ja laajennus valtatie 5 ympäristössä, hyv. 10.6.2020). Kaavassa on osoitettu Petäjälamenttien päähän pysäköintialue alueen sisäisille käyttäjille mahdollista ladulle/kuntopolulle siirtymistä varten, vaikka varsinainen lähtöpaikka onkin Tropiikin edustalla. Pyöräilijät ja kävelijät saattavat lisätä Tropiikilta tulevaa kevyttä liikennettä yhdysväylän kehittämisen myötä. Kaava-alueen pohjoisosassa liikenteen lisääntyminen on vähäistä.

Kaavan mahdollistaman maankäytön muutosten vaikutusten arvioimiseksi laadittiin liikennemääräselvitys toukokuussa 2024. Selvityksessä otettiin huomioon Valtatie 5 jalankulku- ja pyöräilyväylä-hankkeen

rakennussuunnitelmassa linjatut ratkaisut. Kyseistä jalankulun ja pyöräilyn väylää rakennetaan parhailaan.

Yhteenvedona ja suosituksina selvityksessä esitetään, että kaavan mukainen maankäyttö kasvattaa Petäjälammentien liikennettä nykyisestä merkittävästi, mutta kokonaismäärä on kuitenkin kohtuullinen, eikä sen pitäisi heikentää Kemijärventien (vt 5) sujuvuutta. Sekä sujuvuus- että turvallisuusnäkökulmasta nopeusrajoituksen laskeminen 80 km/h 60 km/h:ssa olisi perusteltu, kun huomioidaan ylityskohdan ja alueen maankäytön lisääntymisen lisäksi myös Saunajärventien varressa oleva asutus sekä liittymän uusi sijainti. Nopeusrajoituksella 80 km/h väistötila pohjoisesta etelään tullessa olisi ohjeiden mukaan tarpeen, joten nopeusrajoituksen alentamisella vältettäisiin liittymään kohdistuvat rakentamiskustannukset ja työmaanaikaiset liikennehaitat. Loma-asumisen matkojen määrä vaihtelee vuodenajan mukaan voimakkaasti, mutta Pohjois-Suomessa talviesongin takia matkojen jakautuminen vuodessa on tasaisempaa.

Vasemmalla arvioitu ajoneuvoliikennemäärä kaavan toteutuessa. Oikealla ote kartasta, jossa esitetty alueen nykyiset nopeusrajoitustiedot ja tummankeltaisella nopeusrajoituksen muutosehdotus.

Maankäytön kasvaessa jalankulun ja pyöräilyn turvallisuuteen Petäjälammentien varressa tulee kiinnittää huomiota. Suunniteltu jalankulun ja pyöräilyn väylän toteutus asemakaavan mukaisen Petäjälammentien katualueelle parantaa jalankulun ja pyöräilyn turvallisuutta merkittävästi. Jalankulun ja pyöräilyn edellytykset kaava-alueelta ympäristöön paranevat Kemijärventien (vt 5) varteen toteutettavan jalankulun ja pyöräilyn väylän myötä. Pohjoiseen kuljettaessa ylityspaikka on turvallisuusriski, jonka suuruuteen vaikuttaa kuitenkin käyttäjämäärä. Riskin poistamiseksi suositellaan alikulkuyhteysvarauksen toteuttamista.

5.3.5 Yhteys kaupunkistrategiaan

Kuusamon kaupunkistrategian 2021-2028 painopisteinä ovat

- 1) Saavutettavuus ja yhteydet,
- 2) Yritysmönteisyys, asiakaslähtöisyys ja palveluasenne,

- 3) Elinkeinojen kehitys, kehittämishankkeet, puurakentaminen ja investoinnit, ja
4) Biotalous, matkailu ja ruokatuotanto sekä luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen.

Painopisteitä edistetään ja/tai toteutetaan strategian toimenpidekokonaisuuksilla.

Kaava edistää useamman toimenpidekokonaisuuden osia, jotka ympäröity kaaviossa alla.

Yritykset Verkostot Kärkihankkeet	Monipaikkaisuus Vapaa-ajan asujat Kuusamon yhteisö	Alueellinen yhteistyö Sote-uudistus	Digitalisaatio Järjestöt ja yhdistykset
Monipuolinen kulttuuri Tapahtumat	Kylät mukana Kaupunkimaiset palvelut	Turvallinen toimintaympäristö Perheet etusijalla	Nuorten työllistyminen Koulutusyhteistyö
Tarinan rakentaminen Keskustelukulttuuri	Ketteryys Tiedolla johtaminen	Omavaraisuus Investoinnit Puurakentaminen	Julkiset hankinnat Talouden tasapaino

Toimenpidekokonaisuudet, Kuusamon kaupunkistrategia 2021-2028

5.3.6 0-vaihtoehto, kaavaa ei laajenneta

Mikäli asemakaava jää ennalleen, eikä asemakaavaa laajenneta, alueen kehittämismahdollisuudet vähenvät. Tatanki-Koukkulammen monin osin toteutumaton ranta-asemakaava jää voimaan ja samoin muutosalueen asemakaava.

Korttelialueiden käyttötarkoituksen ja rakennusoikeuden pysyessä ennallaan, menetetään työllisyysvaikutus, mahdolliset uudet palvelut sekä majoituskapasiteetin lisäys.

Alue toimii jokamiehen oikeudella virkistysalueena tälläkin hetkellä Tropiikin suunnasta. Moottorikelkkaura golfkentän suunnalta halkoo kannaksen Tatankijärven suuntaan.

5.4 Ympäristön häiriötekijät

Valtatie 5:ltä kantautuvan liikennemelun torjumiseksi on loma-asuntojen uudet korttelit sijoitettu riittävän kauas meluselvityksen perusteella (yömelu 40 dB huomioitu). Pysyvän asumisen ja liiketilojen ohjeelliset rakennusalat sijoitettu siten, että rakennuksista muodostuu suojamuuri melua vastaan. Sisätilojen hiljaisuuden turvaamiseksi tien lähimpiä kortteleita koskee määräys rakenteellisesta ääneneristävyydestä. Moottorikelkkareitti osoitetaan asemakaavassa olemassa olevaan paikkaansa. Jatkotoimenpiteinä kaupunki selvittää uutta reittiä kaava-alueen ulkopuolelta, millä pyritään vähentämään moottorikelkkailusta aiheutuvaa äänihaittaa.

5.5 Kaavamerkinnät ja -määräykset

Asemakaavassa on käytetty seuraavia tavanomaisesta poikkeavia asemakaavamerkintöjä ja -määräyksiä:

RM-11

Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue.

Alueelle saa rakentaa matkailu- ja hyvinvointipalvelutiloja. Lisäksi alueelle saa rakentaa majoitukseen ja lyhytaikaiseen asumiseen tarkoitettuja tiloja.

RV-1

Asuntovaununalue.

Alueelle saa rakentaa asuntovaunuja ja -autoja palvelevia vastaanotto-, huolto- sekä muita yhteistiloja. Lisäksi alueelle saa rakentaa majoitustiloja enintään 50% sallitusta kerrosalasta.

RS-1

Rantasaunojen korttelialue.

Alueelle saa rakentaa enintään kaksi matkailu- ja virkistyskäyttöön tarkoitettua saunan ja pukutilat käsittävää rakennusta.

Asemakaavamääräykset:

Asemakaavassa on annettu suunnittelumääräyksiä ja suosituksia, sekä toiminnallisia määräyksiä muun muassa pohjaveden laatuun kohdistuvien haitallisten vaikutusten estämiseksi, luonnonmukaisten alueiden säilyttämiseksi ja monipuolisten virkistysmahdollisuuksien turvaamiseksi:

ASEMAKAAVAMÄÄRÄYKSET:

1. Kerrosalaan laskettavaa tilaa saa olla vain kahdessa kerroksessa kellariin tai ullakon tasolle kerrosalaa osoitettaessa.
2. Alue on pohjavesialuetta. Pohjavesialueella tapahtuvaa rakentamista ja muita toimintoja rajoittavat pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17 §) ja pohjaveden muuttamiskielto (VL 3 luvun 2 §).
3. Jätevedet on johdettava yleiseen viemäriin, josta ne johdetaan puhdistettavaksi jätevedenpuhdistuslaitokseen. Jätevesien imeyttäminen tai muu päästäminen maaperään on kielletty.
4. Rakennuslupahakemuksen yhteydessä on esitettävä kiinteistön hulevesisuunnitelma. I-luokan pohjavesialueella tulee varmistaa puhtaiden hulevesien imeytys ilman tarpeettomia laaturiskejä. Rakentaminen ei saa vähentää imeytyvän veden määrää. Hulevedet on lähtökohtaisesti käsiteltävä kiinteistöllä. Kiinteistöltä ei saa johtaa hulevesiä vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin. Hulevesien johtamisesta tai käsittelystä ei saa aiheutua haittaa naapurikiin-kiinteistölle, katualueelle tai muulle yleiselle alueelle.
5. RA-tonteilla ja AO-tonteilla kantovedellä olevan enintään 15 m² suuruisen rantasaunan saa rakentaa rannan ja rakennusalan väliselle alueelle vähintään 10 metrin etäisyydelle rannasta. Rantasaunan jätevesistä ei saa aiheutua ympäristön pilaantumista. Jätevesien käsittelystä ja johtamisesta on esitettävä suunnitelma rakennuslupahakemuksen yhteydessä. Rantasaunan kokoa ei saa kasvattaa. Rantasauna on sopeutettava ympäristöön ja julkisivuvärien on oltava ympäröivään kangasmetsään sulautuvia. Suositeltavia värejä ovat esim. luonnonläheiset tummat ja murretun ruskean, vihreän ja harmaan sävyt. Kattona suositellaan käytettäväksi turvekattoa.
6. Rantasaunojen korttelialueet on liitettävä viemäriverkostoon.
7. Alue kuuluu Kuusamon lentokentän lentoliikenteen estevapaaseen vyöhykkeeseen. Rakennusten ja rakennelmien suurin sallittu korkeus on 45 m.
8. Alueella kulkevat reitit tulee toteuttaa niin, ettei eroosion riski lisäänty.
9. Alimman rakentamiskorkeuden tulee olla 0.7 m ylimmän havaitun vedenkorkeuden yläpuolella.
10. Korttelialueiden tarkemmassa suunnittelussa tulee luonnotilaista puustoa ja metsäpohjan aluskasvillisuutta säilyttää mahdollisimman paljon.
11. Virkistysalueilla (V-alkuiset alueet) tulee luonnotilaista puustoa ja metsäpohjan aluskasvillisuutta säilyttää mahdollisimman paljon.
12. RM-kortteleita koskevat määräykset:

Pääasiallisena julkisivumateriaalina käytetään puuta pintakäsiteltynä. Rakennusten tulee sopeutua ympäristöönsä niin massoiltaan kuin väritykseltään. Mikäli massoittelu poikkeaa viereisistä rakennuksista merkittävästi, värien tulee olla yhtenäisempiä ja päinvastoin. Suositeltavia värejä ovat esim. luonnonläheiset tummat ja murretun ruskean, punaisen, vihreän ja harmaan sävyt. Rakennusten kattoväri on oltava tummanharmaa tai musta. Rakennuksissa tulee olla räystäät.

Loma-asunnoista syntyvän jätteen kierrätykselle ja säilytykselle on varattava tarkoituksen mukaiset ja ympäristöön sulautuvat katetut tilat.

Rakennusalan ja rannan väliselle alueelle saa rakentaa enintään 30 m² suuruisen kodan tai enintään 12 m² suuruisen laavun vähintään 15 metrin etäisyydelle rannasta.

4.9.2023,
päivitetty 11.10.2024

30 / 30

13. AO- ja RA-kortteileita koskevat määräykset:

Pääasiallisena julkisivumateriaalina käytetään puuta pintakäsiteltynä. Rakennusten tulee sopeutua ympäristöönsä niin massoiltaan kuin väriykseltään. Suositeltavia värejä ovat esim. luonnonläheiset tummat ja murretut ruskean, punaisen, vihreän ja harmaan sävyt. Rakennusten kattoväri on oltava tummanharmaa tai musta. Rakennuksissa tulee olla räystäät.

14. Autopaikkoja varataan seuraavasti:

AO- ja RA- alueet 1 ap/asunto
RM- alueet 1 ap/asunto tai vähintään 1 ap/80 m²

Edellisten lisäksi varataan 1 vierasap/6 alkavaa muuta autopaikkaa kohti.

Pysäköintipaikkojen määrää voidaan vähentää, mikäli rakennusluvassa osoitetaan sitovasti osallistuminen yhteiskäyttöautojärjestelyyn, jossa asukkaille järjestetään pysyvä mahdollisuus omakustannushintaiseen yhteiskäyttöautoon korttelin alueella. Vähennys voi olla korkeintaan 4 autopaikkaa/yhteiskäyttöauto ja yhteensä korkeintaan 20 % autopaikkavelvoitteesta.

Kadulle päin avautuvaa autosuojaa ei saa sijoittaa 6 metriä lähemmäs katualuetta.

15. RM-kortteileiden sähköjärjestelmissä on varauduttava sähköautojen lataamiseen. Tontin kaikille pysäköintipaikoille on varauduttava toteuttamaan järjestelmä sähköautojen hidaslataamista varten. Lisäksi on tehtävä tarvittavat varaukset sähkökeskustilassa ja varausputkina peruslatausjärjestelmän toteuttamiseksi vähintään 10 %:lle autopaikoista.

5.6 Nimistö

Asemakaavanmuutokseen ja laajennukseen sisältyvät katujen nimet pohjautuvat alueen nykyisiin nimiin ja ominaisuuksiin: Petäjälammentie, Koukkulammentie. Uusien katupistojen nimet on johdettu ympäristöstön nimistä tai ominaisuuksista: Harjulammenpolku, Pikkupolku ja Kotipolku. Vesialueet on nimetty pohjakartan mukaan. Tatankijärven saari on pienempi ja suurempi saari. Kaavaan kuuluva suurempi saari on nimetty maanomistajan toiveen mukaisesti Isosaareksi. Viheralueita ja ulkoilureittejä ei ole nimetty.

6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

6.1 Asemakaavan toteutus

Asemakaavan toteuttaminen korttelialueilla tapahtuu maanomistajan toimesta. Kaupunki toteuttaa saaduilla maankäyttösopimuskorvauksilla mm. kadut. Kaupunki valvoo alueiden suunnittelua ja toteutusta.

6.2 Toteutuksen seuranta

Kaavaa toteutettaessa ja sen jälkeen seurataan pohjaveden laatua, luonnon kestävyttä ja melutason kehittymistä sekä kerrosalan ja palvelujen toteutumista.

Kuusamo 4.9.2023

L. Alavuotunki, kaavoitusarkkitehti

Päivitykset, Kuusamo 11.10.2024

Pekka Räisänen, kaavoittaja

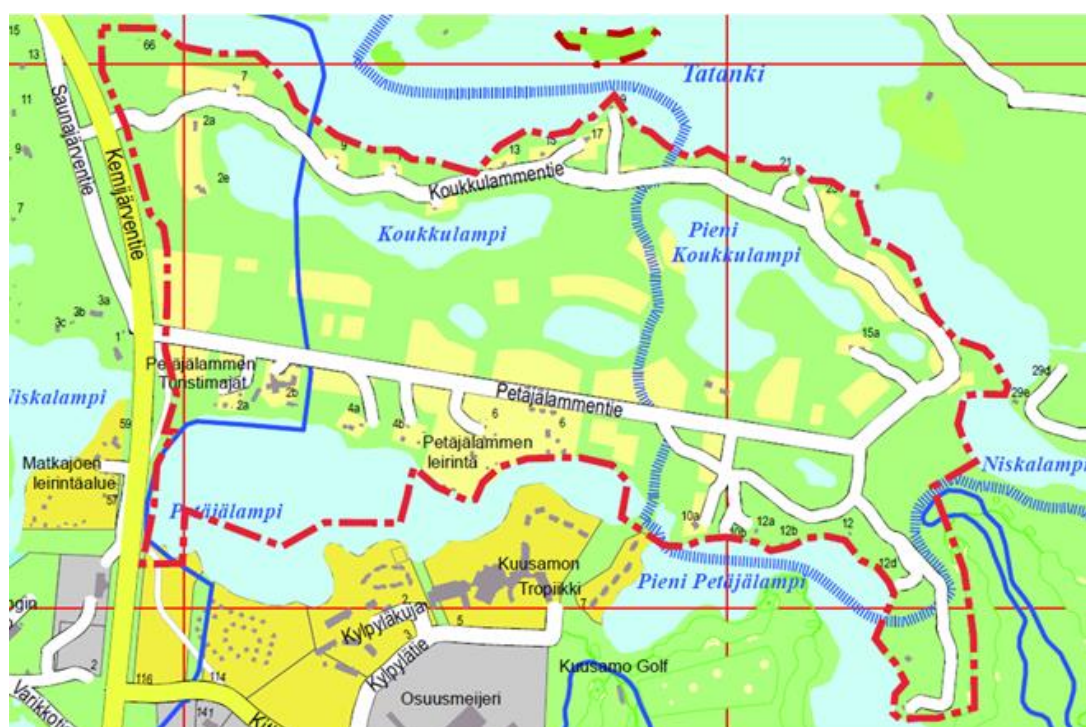

KMO/695522/10.02.03.00/2021

KIRKONSEUDUN ASEMAKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS TATANKI-KOUKKULAMMEN ALUEELLA

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

päivitetty 4.9.2023

Ehdotusvaiheen yleissijainti punaisella rajauksella.

Asemakaavan muutos ja laajennus koskee Kirkonseudun asemakaavan Tropiikin alueen kortteleita 929 – 932, Tatanki-Koukkulammen ranta-asemakaavan aluetta sekä asemakaavaan kuulumattomia alueita Pienen Petäjälammen ja Niskalammen välisellä alueella sekä saarta Tatankijärvässä.

Suunnittelualue sijaitsee noin 5 kilometriä Kuusamon keskustasta pohjoiseen, Tropiikin alueen ja Petäjäkankaan golfkentän pohjoispuolella. Alue rajautuu lännessä valtatiehen 5, pohjoisessa Tatankijärveen, idässä Syvälampeen, Niskalampeen ja Petäjäkankaan golfkenttään sekä etelässä Pienen Petäjälampeen ja Petäjälampeen. Kahdelta pieneltä alueelta rajaus ulottuu myös Petäjälammen eteläpuolelle: toinen alue on valtatiehen 5 varressa ja toinen Tropiikin alueelle johtavan ylityksen kohdalla Petäjälammen ja Pienen Petäjälammen välissä. Suunnittelualueella sijaitsee useita vesistöjä, kuten Koukkulampi, Pieni Koukkulampi, Kangaslampi ja Ompanlampi sekä kaksi pienempää, nimetöntä lampea. Lisäksi alueeseen kuuluu nimetön saari Tatankijärvässä.

Suunnittelutehtävä ja vaihe

Asemakaavan muutoksella ja laajenuksella edistetään vetovoimaisen matkailu- ja loma-asuntoalueen kehittymistä. Kaavatyössä tutkitaan Tropiikin alueen palveluihin tukeutuvan loma-asumisen sekä matkailu- ja majoituspalveluiden sijoittumista ja rakennusoikeuden määrää sekä alueella kulkevien reittien linjauksia yhdessä maanomistajien kanssa.

Luonnos oli nähtävillä 13.10.2016 – 14.11.2016. Yhdyskuntatekniikan lautakunta käsitteli luonnoksen ja siitä saadun palautteen 22.1.2020 § 12.

Ehdotus oli nähtävillä 3.6.2021-31.7.2021. Tulevaisuuslautakunta käsitteli ehdotuksen ja siitä saadun palautteen 25.5.2023 § 50.

Nyt hanke on II ehdotusvaiheessa. Ehdotukseen on mm. päivitetty kortteleiden käyttötarkoitusmerkintöjä saadun palautteen pohjalta sekä tarkistettu katujen, ajoyhteyksien ja moottorikelkkareitin linjauksia.

Suunnittelutilanne

Suurella osalla suunnittelualuetta on voimassa asema- tai ranta-asemakaava, mutta Pienen Petäjälammen pohjoispuolella on myös asemakaavoittamatonta aluetta. Yleiskaavatasolla alueella vaikuttavat Kuusamon strateginen yleiskaava sekä Ruka-Kuusamo matkailualueen osayleiskaava. Maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen osayleiskaavan alueella, mutta se toimii ohjeena yleis- ja asemakaavoja laadittaessa ja muutettaessa. Valtakunnallisilla alueidenkäyttötavoitteilla määritellään valtakunnalliset perusteet ja vaatimukset suunnittelulle, ja ne ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Kaavoituksessa tulee ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteutumista. Ne ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet määrittävät perusteet ja vaatimukset alueidenkäytölle. Tavoitteet toimivat läpileikkaavana ohjeena suunnittelulle ja yhtenäistävät suunnittelua valtakunnallisesti. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koostuvat viidestä kokonaisuudesta:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Maakuntakaava

Suunnittelualue sijoittuu Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa taajamatoimintojen alueelle (A), joka tarkoittaa asumisen, palvelujen, teollisuus- ja muiden työpaikka-alueiden ym. taajamatoimintojen sijoittumis- ja laajentumisalueita. 2. vaihemaakuntakaavassa ei ole suunnittelualuetta koskevia merkintöjä. 3. vaihemaakuntakaavassa suunnittelualue sijoittuu Kuusamon matkailukaupunki -vyöhykkeelle. Merkinnällä osoitetaan Koillis-Suomen

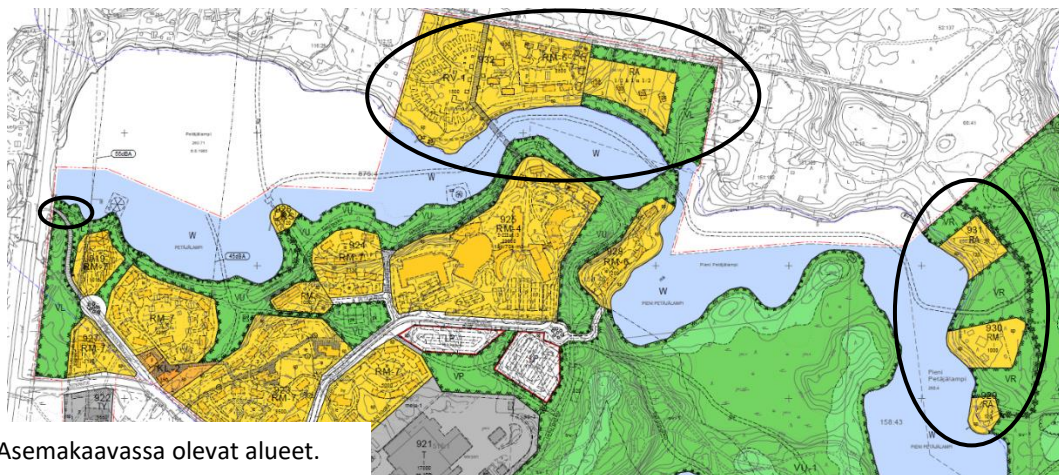
aluekeskuksen ydinalue, jota kehitetään kansainvälisenä matkailu- ja kaupunkikeskuksena. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää toiminnallisesti monipuolisen sekä maisemallisesti ja kaupunkikuvallisesti korkeatasoisen matkailukaupungin kehittämistä Kuusamon kaupunkikeskustan ja Rukan matkailukeskuksen muodostaman kaksoiskeskusten varaan.

Yleiskaava

Suurimmalla osalla aluetta on voimassa Ruka-Kuusamo matkailualueen osayleiskaava (lv. 15.11.2018). Kaavassa alue on osoitettu loma- ja matkailualueeksi (R-4). Strategisessa yleiskaavassa (lv. 20.6.2019) alue on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja (MU-1).

Asemakaava

Suunnittelualueen eteläosassa on osia asemakaava-alueesta. Alueet ovat osoitettu asuntovaunu-alueeksi, matkailua palvelevien rakennusten ja loma-asuntojen korttelialueiksi. Muu osa suunnittelualueesta on ranta-asemakaava-alueita ja asemakaavoittamatonta aluetta.

Asemakaavassa olevat alueet.

Arvioitavat vaikutukset

Vaikutusten arvioinnissa verrataan olemassa olevaa tilannetta ja kaavamuutoksen mahdollistama tilanne. Vaikutuksia arvioidaan kaavaselostuksessa luonnos- ja ehdotusvaiheissa. Tässä kaavahankkeessa tulevat erityisesti arvioitaviksi kaavamuutoksen vaikutukset suunnittelualueen ja sitä ympäröivien alueiden luonnonympäristöön, kaupunkikuvaan, yhdyskuntarakenteeseen, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön, liikenne- ja pysäköintijärjestelyihin sekä kaupungin strategiaan.

Osalliset

Osallisia ovat kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Tämän kaavahankkeen osallisia ovat ainakin:

- Maanomistajat ja asukkaat
 - Kaava-alueen ja lähialueiden maanomistajat
 - Lähialueiden asukkaat

- Kaupungin hallintokunnat
 - Tulevaisuustoimiala
 - Yhdyskuntatekniikan toimiala
- Yhdyskuntatekniikka
 - Caruna Oy (Sähkönsiirto)
 - Kuusamon energia- ja vesiosuuskunta
- Viranomaiset
 - Pohjois-Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskus
 - Pohjois-Pohjanmaan liitto
 - Pohjois-Pohjanmaan museo
 - Oulu - Koillismaan pelastusliikelaitos
- Kuusamolaiset seurat ja yhdistykset

Maankäyttösopimus

Maankäyttösopimus laaditaan merkittävää hyötyä kaavasta saavan maanomistajan kanssa. Sopimuskorvauksilla rakennetaan mm. alueen kadut.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Kaava-alueeseen kuuluvia maanomistajia tiedotetaan henkilökohtaisesti kirjeellä. Lisäksi kaavan nähtävillä olosta ilmoitetaan Koillissanomissa, Kuusamon seudussa ja kaupungin verkkosivuilla. Hankkeen asiakirjat ovat koko hankkeen keston ajan nähtävillä internetissä osoitteessa *www.kuusamo.fi -Asuminen ja ympäristö – Kaavoitus – Laadinnassa olevat kaavat – Asemakaava – Kirkonseudun asemakaavan muutos ja laajennus Tatanki-Koukkulammen alueella*. Lisäksi paperiset asiakirjat ovat nähtävillä kuulutuksissa mainittuina aikoina kaupungintalolla (Keskuskuja 6).

Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä 13.9.2023 – 12.10.2023 yhtäaikaisesti II kaavaehdotuksen kanssa.

Maaomistajalla on mahdollisuus jättää muistutus kaavasta. **Muistutus on jätettävä nähtävillä oloaikana sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@kuusamo.fi** tai kirjeitse osoitteeseen Tulevaisuuslautakunta/Maankäyttö, PL 9, 93601 Kuusamo. Kaavan laatijaan voi olla yhteydessä myös sähköpostitse, puhelimitse tai käymällä toimistollamme.

Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on mahdollista valittaa Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Työn etenemisen vaiheet on havainnollistettu seuraavalla sivulla olevassa kaaviossa.

Aikataulusta

Maankäyttösopimukset hyväksytetään ja allekirjoitetaan heti II ehdotuksen nähtävillä oloajan jälkeen. Tulevaisuuslautakunta käsittelee II kaavaehdotuksen ja hyväksyy sen arviolta talvella 2023. Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavan arviolta keväällä 2024.

Lisätietoja

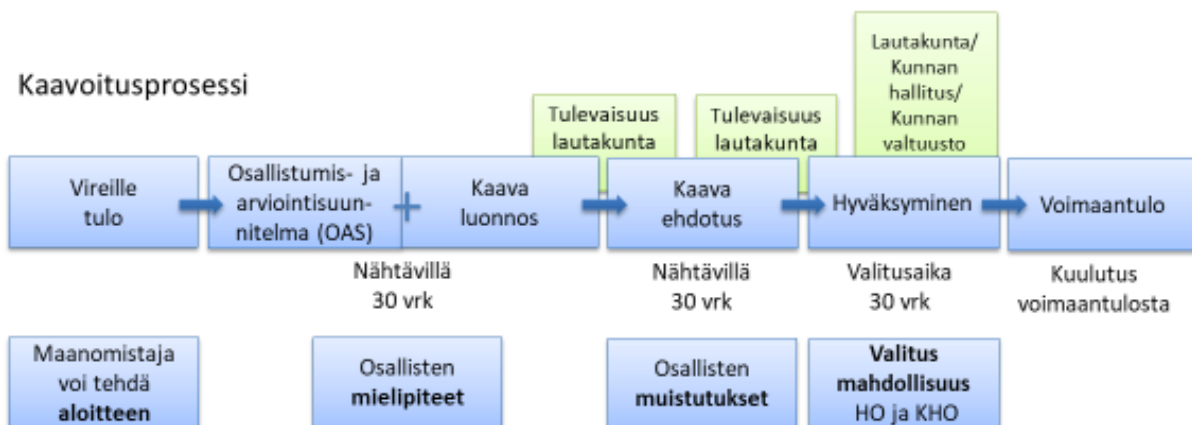
Kaavoitusarkkitehti
 Laura Häkkänen
 laura.hakkanen@kuusamo.fi
 p. 040 351 0367

Kaavoitusteknikko
 Pekka Räisänen
 pekka.raisanen@kuusamo.fi
 p. 040 756 7881

Kaavoitusta voi seurata kaupungin verkkosivuilla osoitteessa:

www.kuusamo.fi - Asuminen ja ympäristö – Kaavoitus – Laadinnassa olevat kaavat – Asemakaava – Kirkonseudun asemakaavan muutos ja laajennus Tatanki-Koukkulammen alueella

Asemakaavaprosessi

Osallistuminen

**Tatanki-Koukkulammen
luontoselvitys asemakaavaa
varten**

**Kuusamon kaupunki
31.8.2022**

LUONTO
SELVITYS **KANGAS**

Pia Kangas · Luontokartoittaja (EAT) · 040 5944222
pia@luontoselvityskangas.fi · www.luontoselvityskangas.fi
Urpakuja 8, 98530 Pyhätunturi · Y-tunnus: 2997914-4

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	2
2 LUONTOKOHTEIDEN ARVOTTAMINEN JA SUOSITUKSET	3
2.1 Luontokohteiden arvottaminen	3
Arvoluokka I: Lainsäädännöllä turvatut kohteet	3
Arvoluokka II: Erityisen tärkeät kohteet	4
Arvoluokka III: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet	4
Arvoluokka IV: Monimuotoisuutta tukevat kohteet	4
2.2 Suositukset	5
3 TATANKI-KOUKKULAMMEN ASEMAKAAVA-ALUEEN YLEISKUVAUS	5
4 HUOMIOITAVAT KOHTEET	7
5 SUOSITUKSET KAAVOITUSTA VARTEN	8
LÄHDELUETTELO	10

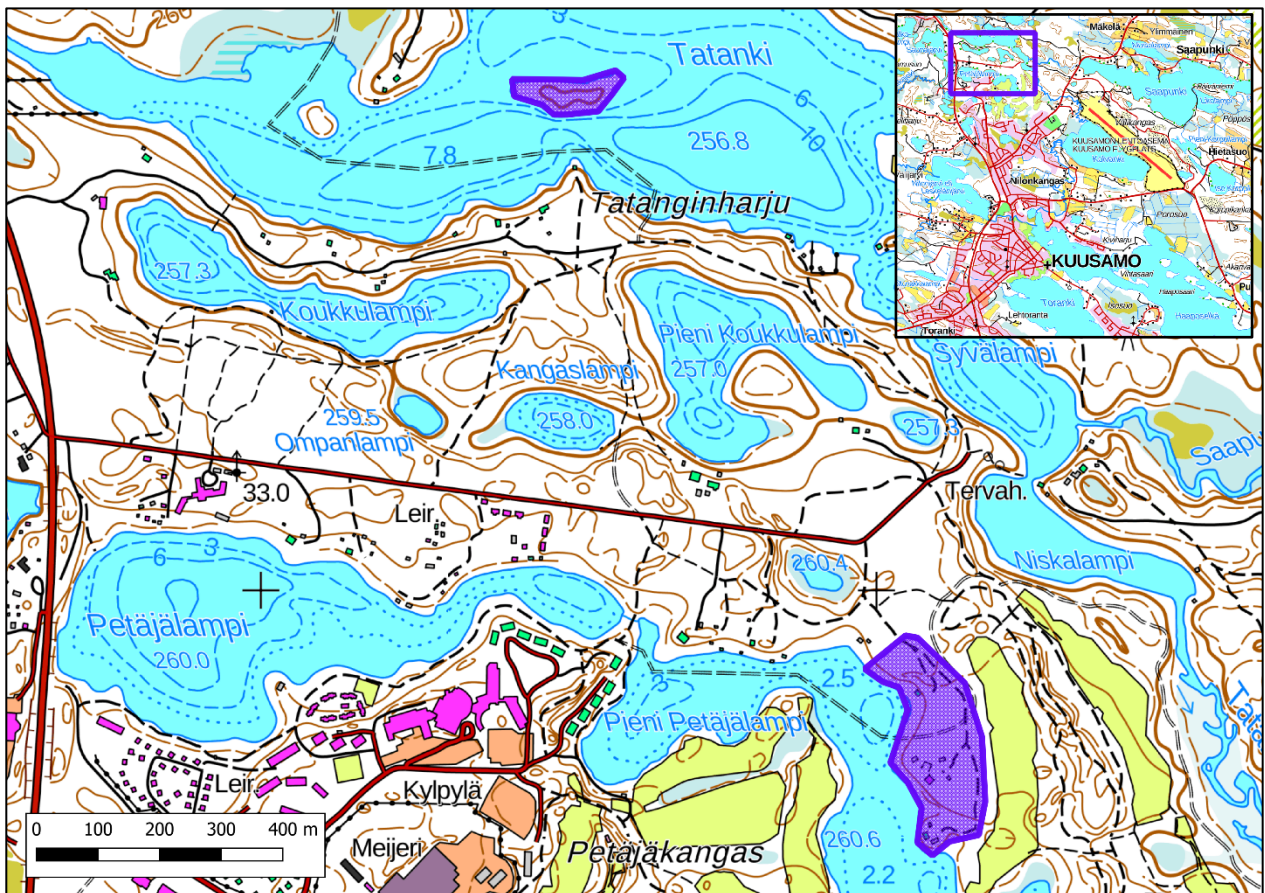
Pohjakartat: © Maanmittauslaitos 2022

Valokuvat: Niina Sankari

Kannen valokuva: Pienen Petäjälammen itärannan kangasmetsää

1 JOHDANTO

Kuusamon kaupunki on laatimassa asemakaavan laajennusta Tatanki-Koukkulammen alueelle (Kuva 1). Ehdotusvaiheessa oleva kaavoitettava alue sijaitsee Pienen Petäjälammen itärannalla kiinteistöjen 305-411-158-10, 305-411-158-16 ja 305-411-158-45 alueella. Lisäksi kiinteistön 305-411-138-11 saari Tatankijärvellä kuuluu kaavaan. Kaavoituksella pyritään lisäämään alueelle uusia lomarakennuspaikkoja sekä matkailua palvelevia rakenteita. Alue sisältyy vuonna 2016 laadittuun Kuusamon strategiseen yleiskaavaan. Suurimmaksi osaksi nyt kaavoitettava alue on merkitty yleiskaavaan maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jossa on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja (MU-1). Alueen välittömässä läheisyydessä on voimassa oleva Tatankijärven – Koukkulammen ranta-asemakaava vuodelta 1992. Kyseistä asemakaavaa varten on laadittu vuonna 2015 luontoselvitys (Sweco 2015).

Kuva 1. Tatanki-Koukkulampi selvitysalueen sijainti. Luontoselvitystä koskevat alueet on rajattu karttaan violetilla rasterilla.

Luonnontieteellisen keskusmuseon ylläpitämästä laji.fi paikkatietojärjestelmästä on tilattu alueen lajitiedot. Alueelta ei ole ollut tiedossa aiempia uhanalaisten tai huomionarvoisten lajien esiintymiä. Kasvillisuutta ja luontotyyppejä koskevat maastotyöt teki biologi FM Niina Sankari 20.6.2022. Ajankohta oli sopiva luontotyyppien ja kasvillisuuden havainnoimiselle. Linnustokartoituksesta vastasi lintuharrastaja Heikki Ketola, joka teki maastotyöt alueella 6.6.2022 klo 6.00–7.30. Lintukartoituksen aikana sää oli selkeä, lämpötila +8° ja luoteistuulta oli 3 m/s. Raportoinnista vastaa Niina Sankari sekä luontokartoittaja (EAT) Pia Kangas.

2 LUONTOKOHTEIDEN ARVOTTAMINEN JA SUOSITUKSET

Huomionarvoisten luontotyyppien ja lajien inventointien tausta-aineistossa on hyödynnetty seuraavia olemassa olevia paikkatietoaineistoja:

- Pohjavesialueet (SYKE)
- Arvokkaat kallioalueet (SYKE)
- Arvokkaat moreenimuodostumat (SYKE)
- Arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat (SYKE)
- Arvokkaat kivikot (SYKE)
- Soidensuojelun täydennysehdotus (SYKE)
- Suojellut alueet (SYKE)
- Huomionarvoinen lajisto (Luonnontieteellinen keskusmuseo / laji.fi)
- Erityisen tärkeät elinympäristökuviot (Metsäkeskus)

Luontokohteiden arvottamisessa on hyödynnetty Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi (2021) - oppaan mukaista ohjeistusta (Mäkelä & Salo 2021). Luontokohteet ovat arvoluokiteltu neljään eri luokkaan. Tässä on esitetty eri arvoluokat koskien kaavoitusta.

2.1 Luontokohteiden arvottaminen

Arvoluokka I: Lainsäädännöllä turvatut kohteet

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 29 §:n mukaisia luontotyyppijä ei saa muuttaa niin, että luontotyypin ominaispiirteiden säilyminen kyseisellä alueella vaarantuu (Luonnonsuojelulaki 1096/1996). Luonnonsuojelulain mukaisen luontotyypin rajauksen tekee Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Vesilain (587/2011) 11 §:n mukaan luonnontilaisen enintään kymmenen hehtaarin suuruisen fladan, kluuvijärven tai lähteen luonnontilan vaarantaminen on kiellettyä. Vesilain vesiluontotyyppien suojele rajoittuu lain perustelujen mukaan itse vesimuodostumaan, mutta lain käytännön soveltamisessa vesimuodostuman lähiympäristö luetaan mukaan. (Vesilaki 587/2011). Lähteiksi luokitellaan lähteet, tihkupinnat ja lähdepurot.

Luontodirektiivin IV-liitteiden (a) lajien lisääntyminen ja levähdyspaikat (sekä lajien tärkeät kulkuyhteydet ja siirtymäreitit). Luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella luontodirektiivin liitteen IV lajit ovat yhteisön tärkeinä pitämiä eläin- ja kasvilajeja, alalajeja tai lajiryhmiä. Nämä lajit edellyttävät tiukkaa suojele, ts. niiden tahallinen tappaminen, pyydystäminen, kerääminen, häiritseminen erityisesti pesinnän aikana sekä kaupallinen käyttö on kielletty. Näiden lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen on kiellettyä.

Luonnonsuojelulain erityisesti suojeltavien lajien, luontodirektiivin liitteen II lajien ja lintudirektiivin liitteen I lajien rajatut esiintymät. Luonnonsuojelulain 47 §:n perusteella erityisesti suojeltavien lajien säilymiselle tärkeää esiintymispaikkaa ei saa hävittää eikä heikentää. Kielto tulee voimaan, kun ELY-keskus on rajannut esiintymispaikan ja tiedottanut siitä maanomistajalle. Luontodirektiivin II-liitteessä lueteltujen lajien merkittävien esiintymispaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 47 § 5 momentin mukaan. Elinpaikka on merkittävä, jos se vaikuttaa lajin suotuisan suojelele tason saavuttamiseen tai säilyttämiseen. Lintudirektiivin liitteen I-lajit ovat yhteisön tärkeinä pitämät lajit, joiden suojelemiseksi on osoitettava erityissuojelealueita (Natura 2000 - alueverkosto). Vastaava velvoite koskee säännöllisesti esiintyviä muuttolintuja erityisesti kosteikkojen osalta

Luonnonmuistomerkit ovat Luonnonsuojelulain 23 § rauhoitettuja luonnonmuodostumia, mm puita, puuryhmiä, siirtolohkareita ja muita luonnonmuodostumia. Luonnonmuodostumia voidaan suojella muun muassa niiden kauneuden, harvinaisuuden, maisemallisen merkityksen tai tieteellisen arvon vuoksi. Rauhoitetun luonnonmuistomerkin vahingoittaminen tai turmelu on kielletty. Päätöksen kohteesta tekee viranomainen tai laitos, jonka alueella kohde sijaitsee.

Luonnonsuojelulain 39 §:n mukaiset rauhoitettujen lintujen merkityt pesäpuut tai suurten pesälintujen pesäpuut

Arvoluokka II: Eriyisen tärkeät kohteet

- Luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat merkittävät kokonaisuudet. Kohde sisältää useita huomionarvoisia lajeja ja/tai luontotyyppejä.
- Uhanalaisten luontotyyppien sekä lajien merkittävät esiintymät (äärimmäisen uhanalainen CR, erittäin uhanalainen EN, vaarantunut VU). Uhanalaisiin luontotyypeihin kuuluvat valtakunnallisesti uhanalaisiksi arvioidut luontotyypit.
- Luontodirektiivin liitteen I merkittävät esiintymät (ns. Natura-luontotyypit)
- Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille erittäin tärkeät pesimä-, levähdys-, ruokailu-, talvehtimis- ja sulkimialueet. Tässä huomioidaan kohteen laajuus, lintujen määrä sekä merkitys lajille, esim. päämuuttoreitin varrella sijaitsevat alueet.
- LsL:n suojeltujen luontotyyppien merkittävät rajaamattomat esiintymät (erityisesti suojeltu, lintudirektiivi I)
- Luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajien merkittävät esiintymät
- lepakoille tärkeät saalistusalueet

Arvoluokka III: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Luontotyyppien ja lajiesiintymien muodostamat muut kokonaisuudet (ei merkittävä, yksittäinen ja/tai pieni esiintymä)

- Uhanalaisten luontotyyppien ja lajien ei-merkittävät esiintymät
- Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien muut esiintymät (ns. Natura-luontotyypit)
- Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille tärkeät kohteet
- Luontodirektiivin liitteiden II ja IV(b) lajien muut esiintymät

Arvoluokka IV: Monimuotoisuutta tukevat kohteet

- Silmälläpidettävien (NT), puutteellisesti tunnettujen (DD) ja alueellisesti uhanalisten (RT) lajien ja luontotyyppien esiintymät
- Metsäkanalintujen soidipaikat
- Muut monimuotoisuutta tukevat kohteet, mm.
 - vastuuluontotyypit
 - rauhoitettujen lajien esiintymät. Luonnonsuojelulain 42 §:n perusteella rauhoitetun kasvin tai sen osan poimiminen, kerääminen, irti leikkaaminen, juurineen ottaminen tai hävittäminen on kielletty. Rauhoittaminen ei kuitenkaan tarjoa lajeille lakisääteistä suojaa, sillä LsL 48 § ei estä alueen käyttämistä maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä. Lajin hävittämiselle tarvitaan kuitenkin poikkeuslupa ELY-keskukselta.

Näiden lisäksi on mahdollisuuksien mukaan huomioitu myös Metsälain 10 § kohteet. Metsälain mukaiset metsämaan kohteet ja/tai runsaslahopuustoiset $\geq 10 \text{ m}^3/\text{ha}$, voi yksityinen maanomistaja mahdollisesti hakea Metsäkeskukselta ympäristötuella suojelluksi kohteeksi tai Metso-kohteeksi.

2.2 Suositukset

Luokan 1 lainsäädännöllä turvattujen kohteiden luonnonarvoja heikentävä maankäyttö on pääsääntöisesti kielletty.

Luokan 2 ja 3 kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä, mutta vailla suoraa lainsäädännön turvaa. Suositusten tavoitteena on näiden kohteiden nykyisen arvon ja monimuotoisuuden säilyttäminen tai parantaminen. Esimerkiksi erityisesti suojeltavan lajin rajaamattoman esiintymien osalta luontoselvitysten tekijän antamat suositukset voidaan sisällyttää myöhemmin tehtävään rajauspäätökseen.

Luokan 4 monimuotoisuutta tukevat kohteet ovat myös vailla lainsäädännön turvaa. Näille kohteille annetaan suosituksia kohteiden huomioonottamisessa jatkosuunnittelussa tai hoito- ja ennallistamistoimenpiteiden yhteydessä. Kohteet on hyvä huomioida mahdollisuuksien mukaan kaavoituksessa.

3 TATANKI-KOUKKULAMMEN ASEMAKAAVA-ALUEEN YLEISKUVAUS

Asemakaava-alueen kallioperä on Pienen Petäjälammen ympärillä mafista tuffia ja tuffiittia. Tatankijärven saaren kallioperä on mafista vulkaniittia. Alueen maaperä on kauttaaltaan hiekkaa. Metsäkasvillisuusaluejaossa kaavoitusalue kuuluu pohjoisboreaaliseen Kuusamon vyöhykkeeseen (4a) ja suokasvillisuusvyöhykejaossa Perä-Pohjolan aapasuovyöhykkeen Kuusamon rinteisiin (4b). Luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa alue sijoittuu Pohjois-Suomen arviointialueeseen. Kohde sijaitsee pohjavesialueella Kirkonkylä, joka on luokiteltu 1E-luokkaan vedenhankintaa varten tärkeänä pohjavesialueena. Pienen Petäjälammen itäpuolen alue on osa geologisesti arvokasta Petäjäkankaan tuulikerrostumaa.

Pienen Petäjälammen itäpuolinen alue on pääasiassa kuivan ja kuivahkon kankaan talousmetsää (Kannen kuva sekä Kuva 2). Alueen puusto on lähes yksinomaan harvahkoa, mäntyvaltaista nuorehkoa tai keski-ikäistä kasvatusmetsää. Lahopuusto on hyvin niukkaa; vain muutama pystykelo ja maamänty havaittiin. Kuivimmilla laikuilla kasvaa lähinnä kanervaa, puolukkaa ja variksenmarjaa. Kuivahkon kankaan laikuilla metsätyyppi lähenee jo mustikkavaltaista tuoretta kangasmetsää. Sammallajistossa on kynsisammalia ja seinäsammalia. Jäkälä ei juuri ole kuivallakaan kankaalla, vaan ne ovat kuluneet pois. Rantaviiva on luonnonarvoiltaan vaatimatonta saraikkoa ja kortteikkoa. Ranta- ja vesikasvillisuutta on niin niukasti, että rannalle ei ole muodostunut varsinaisia luhtia.

Pienen Petäjälammen itäpuolisella alueella kesällä 2022 havaittuja lintuja ovat punakylkirastas, korppi ja telkkä sekä erittäin uhanlainen (EN) tukkasotka.

Kuva 2. Pienen Petäjälammen itäpuolista kuivaa kangasmetsää.

Tatankijärven saaren harvahkossa männikössä kasvaa jonkin verran hieskoivua ja kuusta sekapuuna (Kuva 3). Pystyssä on muutama kookas kelomänty. Saaren puusto onkin muuta aluetta vanhempaa ja luonnontilaisempaa, ja metsätyypiltään saari on lähinnä tuoretta kangasta. Mustikka, puolukka ja variksenmarja kasvavat yhtä runsaina, ja kosteimmilla kohdilla on runsaasti tuoreen kankaan tunnuslajia metsäkerrossammalta. Saari kohoaa Tatankijärvestä jyrkkärinteisenä, ja se on maisemallisesti viehättävä. Rantoja kiertää paikoin katkeileva, hyvin kapea luhtavyö, joka on pajujen peittämä varsinkin saaren pohjoisrannalla.

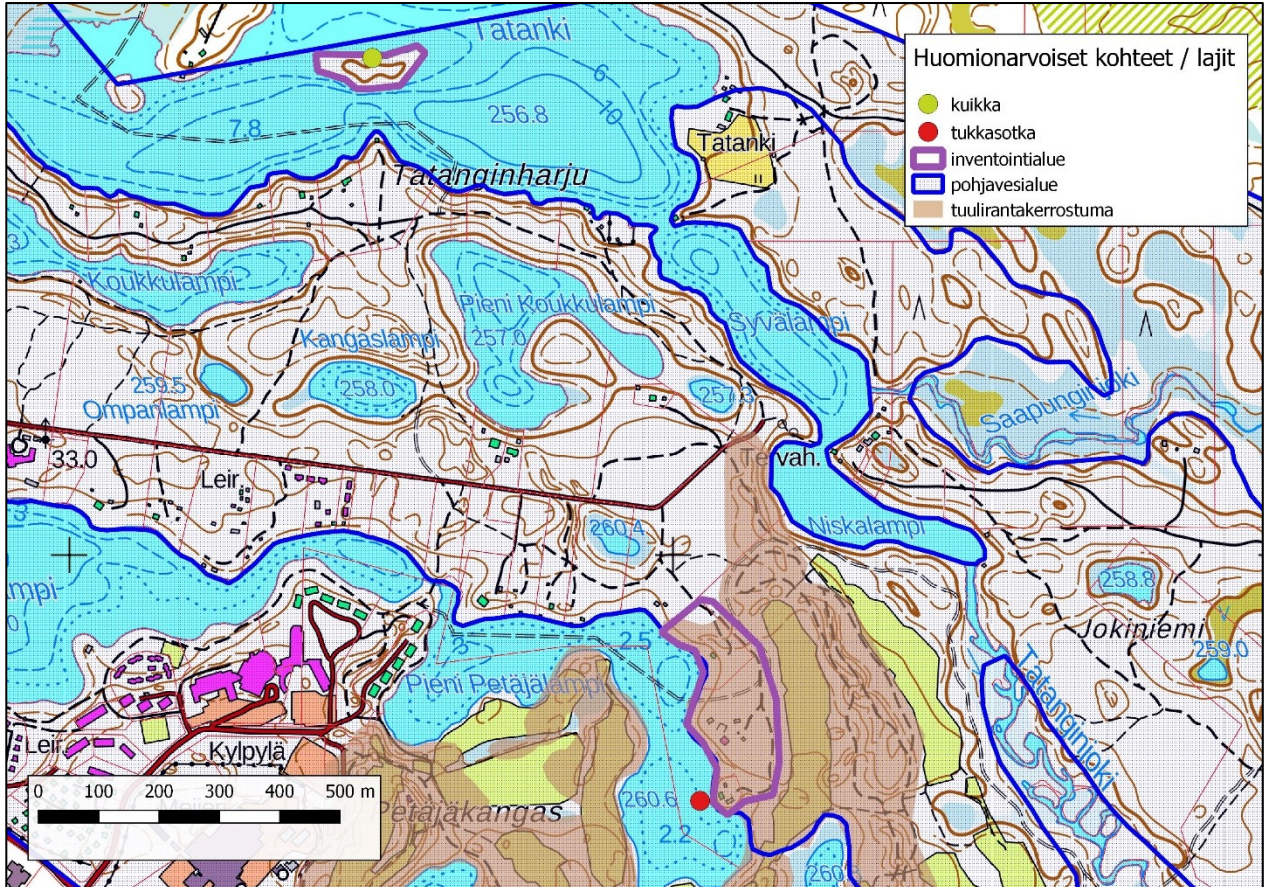
Tatankijärven saaren pohjoisrannalla havaittiin linnustoselvityksen yhteydessä kuikan pesä ja siinä hautova kuikkanaaras. Muita Tatankijärven saarella kesällä 2022 havaittuja lintuja ovat telkkä, kirjosisieppo ja peippo. Saarella on muutamia pystylahopuita, jotka voisivat soveltua kolopesijöille. Yhdessä järeässä kelomännnyssä keskellä saaren pohjoisrinnettä on vanha pönttö sekä useita koloja, mutta niissä ei havaittu asukkaita.

Kuva 3. Tatankijärven Isosaaren kangasmetsää.

4 HUOMIOITAVAT KOHTEET

Tatangin ja Pienen Petäjälammen asemakaavan laajennusalueella ei ole uhanalaisia tai huomionarvoisia kasvilajeja, mutta linnustokartoituksessa havaittiin erittäin uhanalainen (EN) tukkasotka sekä lintudirektiivi liitteen I laji kuikka. Lisäksi alueella on pohjavesialue sekä tuulikerrostuma (Kuva 4).

Kuva 4. Huomionarvoiset kohteet ja lajit Tatanki-Koukkulammen inventointialueella.

Tukkasotkaparille sopivaa pesimisympäristöä on niukasti inventointialueella ja tukkasotkan pesää ei havaittu kartoituksen aikana. On mahdollista, että laji pesii inventointialueen eteläpuolella olevalla luhtasuolla joka rajoittuu järven rantaan. Mahdollinen pesä sijoittuisi arvoluokkaan 3 eli monimuotoisuutta turvaaviin kohteisiin.

Tatankijärven saaren pohjoisrannalla havaittu pesivä kuikka ei ole Suomessa uhanalainen, mutta se lukeutuu EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeihin. Esiintymää ei ole rajattu eikä se sijaitse suojelualueella. Kuikkahavainnon puolesta kohde sijoittuu näin ollen luontokohteiden arvottamisessa arvoluokkaan 3 eli monimuotoisuutta turvaaviin kohteisiin.

Inventointialue on kokonaisuudessaan vedenhankintaa varten tärkeää 1E-luokan pohjavesialuetta, mikä tarkoittaa että pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen pohjavedestä. Pienen Petäjälammen itäpuolinen alue kuuluu Petäjäkankaan tuulikerrostuma-alueeseen TUU-11-132 (Kuva 5). Tämä on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaiisiin tuulikerrostuma-alueisiin luokkaan 3. Dyynit ovat tyypiltään laajakaarisia U-dyynejä, ja niiden kaaret avautuvat dyyneiden kerrostumisvaiheessa vallinneiden tuulien tulosuuntaan eli länsiluoteeseen. Dyynit ovat hyvin kehittyneitä. Osa kookkaimista dyyneistä sijaitsee Pienen Petäjälammen itäpuolella. Dyyinselänteet ovat

keskimäärin 7–8 metrin korkuisia, mutta korkeimmat dyynit ovat noin 10 metriä korkeita. (<https://www.d3.ymparisto.fi/d3/Tuura/pdf/TUU-11-132.pdf>).

Valtakunnallisesti arvokkaat tuulikerrostumat kuuluvat uuden Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – oppaan (Mäkelä & Salo 2021, s. 143–144) mukaan luontokohteiden arvottamisessa luokkaan 2 eli erityisen tärkeisiin kohteisiin. Oppaassa ei ole erikseen mainittu pohjavesialueita, mutta merkittävät pohjavesialueet voitaneen rinnastaa valtakunnallisesti arvokkaisiin luontokohteisiin. Tällä perusteella koko Tatanki-Koukkulammen selvitysalue voidaan arvottaa arvoluokkaan 2 eli erityisen tärkeisiin kohteisiin. Inventointialueella ei havaittu lähteitä tai lähdelajeja.

Luontoselvityksen maastotöissä havainnoitiin luontodirektiivin liitteiden II ja IV eliölajistoa sekä sopivaa elinympäristöä ko. lajeille. Direktiiviliitteiden putkilokasvi- ja sammallajeja ei havaittu. Alueella ei ole sopivia pesäpaikkoja lepakoille, viitasammakoille, liito-oraville tai saukoille. Näistä lajeista ei tehty myöskään havaintoja maastokäyntien yhteydessä. On mahdollista, että alueella voi olla saalistavia tai ohilentäviä lepakkoja. Lepakot suosivat maanteitä ja rakennusten avoimia ympäristöjä saalistuksessa, joten kaavoituksesta ei katsota olevan haittaa lepakoille.

5 SUOSITUKSET KAAVOITUSTA VARTEN

Huomionarvoisista lajeista Tatankin ja Pienen Petäjälammen itärannan alueella havaittiin erittäin uhanalaisiin lajeihin (EN) lukeutuva tukkasotka. Vaikka pesää tai pesinnälle otollista ympäristöä ei asemakaava-alueen laajennusalueella havaittu, voidaan maltillisella alueen rakentamisella säilyttää myös linnustolle sopivaa lepäämis- ja ruokailuympäristöä. Tatankijärven saaren pohjoisrannalla oli kesällä 2022 kuikan pesä. Luontoselvitysoppaan (Mäkelä & Salo 2021, 141) mukaan lintudirektiivin liitteen I lajeille tärkeät kohteet (esimerkiksi pesimisalueet) olisi tarpeen huomioida yksityiskohtaisessa suunnittelussa. Tämän perusteella suositellaan, että saari – tai vähintään saaren pohjoisranta säilytetään mahdollisimman luonnontilaisena. Saari onkin jo merkitty kaavaluonnokseen VL-merkinnällä lähivirkistysalueeksi (Kuusamon kaupungin www-sivut).

Tatanki-Koukkulammen alue on osa merkittävää 1E-luokan pohjavesialuetta ja Pienen Petäjälammen itärannan alue osa valtakunnallisesti arvokasta tuulikerrostumaa. Koska luontokohteiden arvottamisessa näiden valtakunnallisesti arvokkaiden luontokohteiden voidaan katsoa nostavan inventointialueen 2-luokkaan eli erityisen tärkeisiin kohteisiin, tulee pohjavesialueen ja tuulikerrostuman erityispiirteet huomioida aina kaavoituksessa (vrt. Mäkelä & Salo 2021, taulukko s. 141).

Pohjavesialueella on erityinen huomio rakentamisessa, niin ettei pohjavesi pilaannu tai muutu. Tämä tarkoittaa esimerkiksi maalämpökaivojen rakentamisen yhteydessä vesilain mukaista lupaa tai ilmoitustarvetta. Tämän lisäksi huomioon voi tulla esimerkiksi seuraavanlaisia kuntakohtaisia toimia (Kuntaliitto 2022):

- *Pohjavesialueelle rakennettaessa rakennuslupahakemukseen on tarvittaessa liitettävä selvitys rakentamisen vaikutuksista pohjaveden laatuun ja pohjavesipinnan tasoon.*
- *Tärkeillä pohjavesialueilla jätevedet on johdettava pohjavesialueen ulkopuolelle tai umpisäiliöön, joka varustetaan ylitäytönhälyttimellä*
- *Tärkeillä pohjavesialueilla voidaan imeyttää vain puhtaita hulevesiä.*

- *Pohjaveden suojeluun on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjavesialueilla. Pohjavesialueella on tutkittava rakentamisen vaikutukset pohjaveden laatuun ja korkeusasemaan. Tämä tutkimus on liitettävä lupahakemukseen.*
- *Pohjaveden pysyvä alentaminen edellyttää aina asiantuntijan laatimaa pohjaveden hallintasuunnitelmaa. Suunnitelmasta on käytävä ilmi, miten pohjaveden alentaminen vaikuttaa ympäristön rakenteisiin, kasvillisuuteen ja kunnallistekniikkaan sekä yhdyskuntien vedenhankintaan. Suunnittelun yhteydessä on selvitettävä tarve aluehallintoviraston lupaam.*
- *Kaivettaessa on jätettävä pohjaveden ylimmän pinnan ja maanpinnan välille riittävä suojakerros. Täyttöjä tehtäessä täyttöainesten on oltava laadultaan täyttöön soveltuvia, puhtaita maa-aineksia. Rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomainen voivat tarvittaessa vaatia rakentajalta selvitystä suojakerroksen riittävydestä ja täyttömaiden puhtaudesta.*
- *1 ja 2 ja E –luokan pohjavesialueilla sekä vedenhankintavesistön valuma-alueella öljy- ja polttonestesäiliöt sekä muut vaarallisten aineiden säiliöt tulee sijoittaa maan päälle. Ne on rakennettava kaksivaippaisena rakenteena tai varustettava sellaisella suoja-altaalla ja varolaitteella, joka estää suorat valumat maastoon säiliön rikkoutuessa tai muun vahingon yhteydessä.*

Tuulikerrostuma-alueet ovat herkkiä kulumiselle (Mäkinen ym. 2011). Pienen Petäjälammen itärannan kiinteistöjen alalla kangasmetsä on nykyisellään monin paikoin kulunut kasvittomaksi. Maaston kulumisherkkyyden vuoksi rakennusten, teiden ja kulkureittien sijoittamisessa olisi hyvä hyödyntää mahdollisimman paljon jo valmiiksi kuluneita maastonkohtia. Tuulikerrostumalla on myös maisemallista arvoa, koska muodostuma hahmottuu lähialueiden lammille ja järville suhteellisen hyvin, ja koska muodostuman reunoilta avautuu Petäjälammille kaunis järvimaisema (<https://www.d3.ymparisto.fi/d3/Tuura/pdf/TUU-11-132.pdf>).

Kiinteistöille rakennettaessa puustoa olisi hyvä säilyttää mahdollisimman paljon suunniteltujen rakennusten ympäristössä. Puuston peitteisyyden sekä rakennusten maltillinen koko ja korkeus sekä tiestön suunnittelu edesauttavat maiseman säilymistä. Rakennukset sulautuvat paremmin maisemaan erityisesti järveltä katsottaessa, kun rantapuustoa säilytetään sopivasti. Loma-asuntotonteilla rannan puustoa ja pajukkoa voi hallitusti raivata. Tämä saattaa oikein tehtynä kasvattaa maisemallista arvoa (vrt. Pro Agria 2016, s. 31). Huomattavan korkeita maansiirtoja rakennusten pohja-alueeksi ei tulisi tehdä. Myös rakennusten väriyty tulisi olla sellainen, että se ei eroa ympäristöstään eri vuodenaikoina. Kaikessa rakentamisessa tulee huomioida alueen merkitys pohjavesialueena sekä arvokkaana tuulikerrostumana.

LÄHDELUETTELO

- Britschgi, R., Rintala, J. ja Puharinen, S-T. 2018: Pohjavesialueet – opas määrittämiseen, luokitukseen ja suojelusuunnitelmien laadintaan. Ympäristöhallinnon ohjeita 3 / 2018. Ympäristöministeriö. Verkkojulkaisu: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161164/OH_3_2018_Pohjavesialueet_opas_nettiin.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Geologian tutkimuskeskus 2022: Maa- ja kallioperä, rakentaminen ja maankäytön suunnittelu. Verkkopalvelu <https://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html>. Viitattu 20.8.2022
- Hotanen, J.-P., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A. & Tonteri, T. 2008: Metsätyypit – opas kasvupaikkojen luokitteluun. Metsäntutkimuslaitos. Metsäkustannus Oy. Helsinki.
- Hyvärinen, E., Juslen, A, Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus. Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö. Suomen ympäristökeskus. Garno Oy, Helsinki.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja. Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus. Suomen Ympäristö 5/2018. Verkkojulkaisu <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-11-4819-4>
- Kuntaliitto 2022: 6.10.5 Rakentaminen tärkeillä pohjavesialueilla. Kuntaliiton www-sivut: <https://www.kuntaliitto.fi/opas-rakennusjarjestyksen-laatimiseen/6-opas-ja-mallimaarayksia/610-rakentaminen-alueilla-joilla> Viitattu 22.8.2022.
- Kuusamon kaupunki 2022: <https://www.kuusamo.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/laadinnassa-olevat-kaavat/asemakaava/x-kirkonseudun-asemakaavan-laajennus-tatanki-koukkulammen-alueella-seka-kortteleiden-927-ja-932-muutos/>. Viitattu 20.8.2022
- Luonnonsuojelulaki 1096/1996
29 § Suojellut luontotyytit
46 § Uhanalaiset lajit
47 § Lajien esiintymäpaikkojen suojelu
- Metsäkeskus 2022: Erityisen tärkeät elinympäristöt. Verkkopalvelu. <https://www.metsakeskus.fi/fi/avoin-metsa-ja-luontotieto/luontotietoaineistot/erityisen-tarkeat-elinymparistot> Viitattu 20.8.2022.
- Metsälaki 1093/1996
10 § Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt
- Mäkelä, K. & Salo, P. 2021: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47/2021.
- Mäkinen, K., Teeriaho, J., Rönty, H., Rauhaniemi, T. ja Sahala L. 2011: Valtakunnallisesti arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat. Suomen Ympäristö 32 / 2011. Ympäristöministeriö. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/37025/SY_32_2011.pdf?sequence=5&isAllowed=y
- Paikkatietoikkuna 2022: Maanmittauslaitoksen ylläpitämä verkkosivusto. <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi>. Viitattu 10.8.2022.
- Petäjäkankaan tuulikerrostuma. <https://www.d3.ymparisto.fi/d3/Tuura/pdf/TUU-11-132.pdf>. Viitattu 26.8.2022.
- ProAgria Etelä-Suomi 2016: Maisema. Opas arvokkaiden maisema-alueiden maankäytön suunnitteluun.
- Suomen lajitietokeskus 2022: Luonnontieteellisen keskusmuseon ylläpitämä verkkosivusto. www.laji.fi. Viitattu 20.8.2022.

Suomen ympäristökeskus 2022: Lapiro-latauspalvelu. <http://paikkatieto.ymparisto.fi/lapio/latauspalvelu.html>. Viitattu 20.8.2022.

Sweco Ympäristö 2015: Luontoselvitys. Tatanki – Koukkulampi asemakaava. Oulu. Saatavana verkkojulkaisuna <https://www.kuusamo.fi/tiedostot/tatanki-koukkulampi-kaavaluonnos-luontoselvitys/>. Viitattu 20.8.2022.

Vesilaki 587/2011

2 luku 11 § Eräiden vesiluontotyyppien suojelu

Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus (2021). Suomen lajien alueellinen uhanalaisuusarviointi 2020. <https://www.ymparisto.fi/punainenlista>

Tatanki-Koukkulammen asemakaava

Luontoasioiden päivitys vuonna 2015 tehtyyn luontoselvitykseen 6.4.2022 / Aija Degerman FM biologi, Sweco Infra & Rail Oy

Luontodirektiivin liitteen IV lajit

Liito-orava

Liito-oravan levinneisyys Suomessa ulottuu Kuusamon korkeudelle. Asemakaava-alue on kasvillisuudeltaan mäntykangasta, joten alueella ei ole liito-oravalle sopivaa elinympäristöä; varttuneita kuusi- ja sekametsiä.

Lepakot

Kaikki Suomessa esiintyvät lepakot ovat luontodirektiivin liitteen IV lajeja. Todennäköisin Kuusamon korkeudella elävä laji on pohjanlepakko, josta laji.fi-tietokannassa (tietopyyntö 28.3.2022) on muutamia havaintoja. Lepakoista ei ole havaintoja aivan läheltä kaava-aluetta. Pohjanlepakko suosii melko avaria maisemia. Se ei yleensä puikkelehti lehvästössä, vaan lentelee mieluusti pihossa tai teiden varsilla. Päiväpiilot ovat usein rakennuksissa. Lepakot talvehtivat viileissä oloissa, kellareissa tai muissa sopivissa paikoissa (lepakko.fi).

Asemakaava-alueen lammet ja tiet/polut tarjoavat metsästäville lepakoille avoimia alueita metsän keskelle. Alueella on rakennuksia, joten on aivan mahdollista, että niistä löytyisi lepakoille sopivia piiloja. Pohjanlepakon esiintyminen on kaava-alueella mahdollista.

Viitasammakko

Viitasammakosta lähimmät havainnot ovat Torankijärveltä Kuusamon keskustan eteläpuolelta (laji.fi, 28.3.2022). Viitasammakon elinympäristöä ovat kosteat niityt, viidat, kedot, metsät, suot ja puutarhat. Viitasammakko suosii kosteampaa ympäristöä kuin tavallinen, eli ruskosammakko. Viitasammakko kutee lampareisiin ja muihin vesistöihin. Sammakot kokoontuvat keväällä kutupaikoilleen tulvivien järvien ja lampien reheväkasvuille rannoille (Sammakkolampi.fi).

Asemakaava-alue on kuivaa kangasmaastoa. Alueen lammet ovat karuja ja kirkasvetisiä ja suurimmaksi osaksi kangasrantaista. Lampien rannoilla ei ole varsinaista rantakasvillisuusvyöhykettä. Vesirajassa kasvaa paikoin harvalti saraa tai järvikortetta. Alavimmilla kohdin lampien rannoilla on kapealti suota. Suorantoja on Pienen Koukkulammen itäpuoleisella nimettömällä lammella, Kangaslammen länsipäässä, Ompanlammen luoteispäässä, Pienen Koukkulammen kaakkoispäässä ja Petäjälammen eteläpuolisella pienellä lammella. Asemakaava-alueella ei ole reheväkasvuisia rantoja tai lampia. Lampien suorannat ja alueen niityt voivat olla sammakkoeläinten elinympäristöä. Karut lammet eivät ole todennäköisimpiä viitasammakon kutupaikkoja (lisääntymis- ja levähdyspaikkoja), mutta se voi olla mahdollista. Jos lampien rantoja ruopataan sellaisilla paikoilla, joilla on ranta- ja vesikasvillisuutta, olisi viitasammakon kutualueiden esiintyminen syytä selvittää. Myös lampien veden laadun muutoksilla voi olla välillisiä vaikutuksia vesistöihin.

Hyönteiset

Luontodirektiivin liitteen IV hyönteisistä korennoista vain kirjojokikorennon levinneisyys ulottuu Kuusamon korkeudelle. Nimensä mukaisesti se on virtaavien vesien laji, joten kaava-alueella ei ole sille sopivaa ympäristöä.

Perhosista luhtakultasiivestä on useita havaintoja Kuusamosta. Lajin elinympäristöä ovat kosteapohjaiset ja avoimet ympäristöt, lettosuot ja luhtarannat (luontoportti.com). Aikuinen yksilö käy mielellään metsäkurjenpolven kukilla. Toukka elää nurmitattarella, ahosuolaheinällä ja niittysuolaheinällä (yleiskuvaus,

laji.fi). Asemakaava-alueella on niittyjä, jotka luontoselvityksessä vuonna 2015 on rajattu luontokohteina merkinnällä niitty/keto. Näillä alueella voi mahdollisesti olla luhtakultasiivelle sopivaa elinympäristöä. Lajin esiintymistä ei tällä alueella ole selvitetty. Myöskään niittyjen kasvilajistoa ei ole tarkemmin selvitetty, mutta ainakin lajin suosimaa metsäkurjenpolvea kasvaa monilajisilla niityillä paikoin runsaasti ja toukan suosimista kasveista ainakin niittysuolaheinä kuuluu lajistoon. Lähin havainto luhtakultasiivestä on 1,6 km kaava-alueesta itään Saapunkijärven Kotakankaalta (Lajitietokeskus, laji.fi tietopyyntö 25.3.2022).

Jättisukeltajaa esiintyy lähes koko Suomessa. Jättisukeltaja elää yleensä melko kirkasvetisissä järvissä, lammissa ja lammikoissa. Sitä tavataan myös rehevimmissä vesissä. Jättisukeltaja on melko tavallinen laji (ympäristö.fi. luontodirektiivin liitteen lajit / jättisukeltaja), joten sitä voi esiintyä kaava-alueen vesistöissä.

Linnusto

Alueelle ei ole tehty erillistä pesimälinnustaselvitystä. Maastokäynnillä heinäkuussa vuonna 2015 linnuista havaittiin hömötiainen, pohjantikka, leppälintu, telkkä ja kesykyyyhky. Pesivä leppälintu varoitteli Petäjälammen rannalla ja Koukkulammen pohjoisrannalla. Lajitietokannan laji.fi (03/2022) lintuhavainnot alueilta ovat leppälintu, lapintiainen, käpytikka ja kuukkel, joista on alueelta useita havainnot. Myös pohjansirkku, palokärki, kirjosiippo ja närhi on alueella havaittu. Kaava-alueen eteläpuoleisella Petäjälammella on 2000-luvulla havaittu telkkä, tavi, kuikka ja isokoskelo.

Edellä mainituista hömötiainen on erittäin uhanalainen (EN) laji. Lapintiainen, kuukkel, pohjansirkku, närhi ja isokoskelo ovat uhanalaisuusluokitukseltaan silmälläpidettäviä (NT) lajeja. Kuukkel, leppälintu, pohjantikka, tavi ja telkkä ovat Suomen kansainvälisiä vastuulajeja. Pohjantikka, kuikka ja palokärki ovat EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja. Edellä mainituista lajeista leppälintu pesii alueella varmasti. Muut näistä ovat mahdollisia pesimälajeja alueella. Kuukkel, lapintiainen ja pohjantikka ovat lähtökohtaisesti paikkalintuja, jotka pesivät vuodesta toiseen samoilla paikoilla.

KUUSAMO TATANKI - KOUKKULAMPI ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2015

Kalle Luoto
KULTTUURIYMPÄRISTÖPALVELUT HEISKANEN & LUOTO OY

Kannen kuva: Väestösuoja uusiokäyttöön otettu suojahuoneen jäännös.

SISÄLLYSLUETTELO

1	Inventointialue	3
1.1	Kuusamon historian peruspiirteitä	5
2	Inventoinnin esi- ja maastotyöt sekä dokumentointi	5
2.1.1	Maastotöiden yhteydessä tarkemmin tutkittuja alueita	8
3	Kohteet	11
3.1	Koukkulampi	11
4	Tulokset	21
5	Tärkeimpiä lähteitä	22

Kartat:

Kartta 1.	Inventointialueen suurpiirteinen sijainti. MK 1 : 50 000.	2
Kartta 2.	Inventointialueen rajaus. Ei mittakaavassa.	2
Kartta 3.	Ote vuoden 1967 peruskartasta. Ei mittakaavassa.....	4
Kartta 4.	Alue vuoden 1984 peruskartassa. Ei mittakaavassa	4
Kartta 5.	Maastossa tarkemmin tutkittuja alueita. MK 1 : 15 000.	8
Kartta 6.	Todennäköisesti puolustusrakennelmiin liittyvät rakenteet, joista maastossa tehtiin havaintoja. Mk 1 : 10 000.....	10
Kartta 7.	Raportissa mainitut aluekokonaisuudet. Mk 1 : 7500.	12

Taustakartat:

Maanmittauslaitoksen Maastotietokannan 09/2015 aineistoa

http://www.maanmittauslaitos.fi/avoindata_lisenssi_versio1_20120501

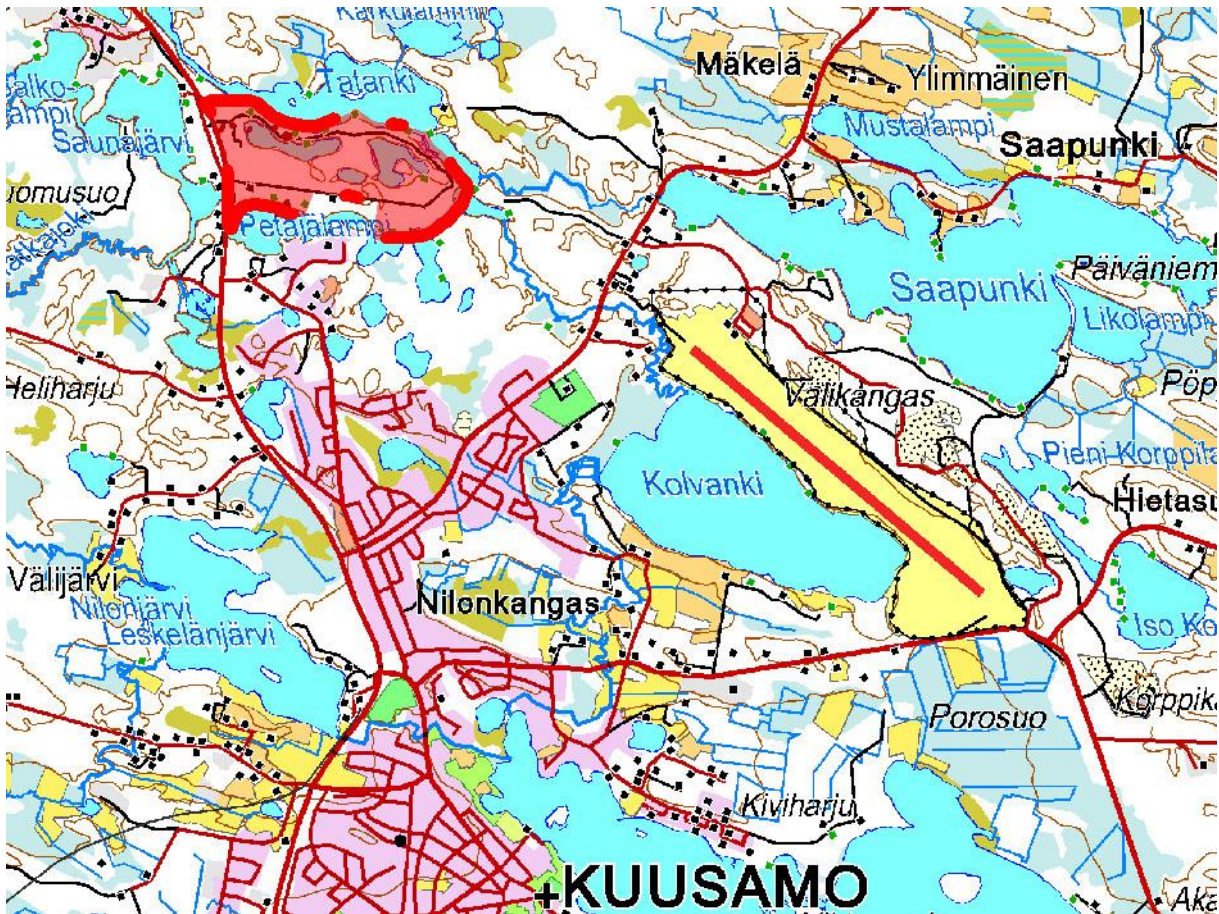
- sisältää Maanmittauslaitoksen Maastotietokannan 09/2015 aineistoa

KUUSAMO TATANKI-KOUKKULAMPI, ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2015**TIIVISTELMÄ**

Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy suoritti kesäkuussa 2015 arkeologisen inventoinnin Kuusamon Tatanki - Koukkulampi alueella. Inventointi toteutettiin antamaan tietoa alueen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä. Inventoinnin kenttätyöt tehtiin 23. ja 24.9.2015 ja niistä vastasi arkeologi (FM) Kalle Luoto. Tutkimuksen kohteena olevalta alueelta pyrittiin paikantamaan ihmisen toiminnasta kertovat rakenteet esihistorialliselta ajalta toiseen maailmansodalle asti. Selvityksen kustannuksista vastasi Sweco Ympäristö Oy. Alueelta ei paikannettu sellaisia rakenteita, joita voitaisiin pitää kiinteinä muinaisjäännöksinä. Selvityksen yhteydessä dokumentoitiin useita ilmeisesti toiseen maailmansotaan liittyviä rakenteita.

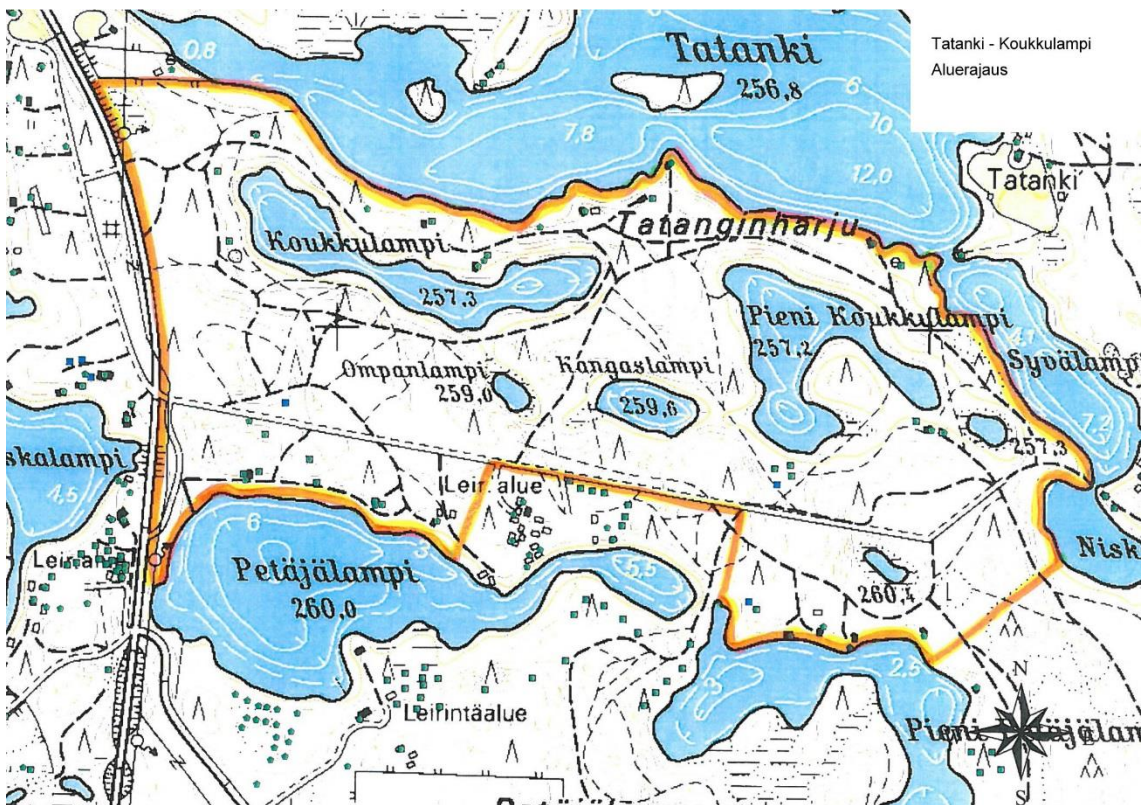
ARKISTO-JA REKISTERITIEDOT:

Tutkimuksen laji:	Arkeologinen inventointi
Tutkimuslaitos:	Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy
Inventoija:	FM Kalle Luoto
Kenttätyöaika:	23. ja 24.9.2015
Peruskartta:	4525 02
Inventointialueen sijainti:	ETRS-TM35FIN (keskipiste) P: 7 322 320 I: 598 380
Tutkimusten rahoittaja:	Sweco Ympäristö, Pohjois-Suomi / Kuusamon kaupunki
Löydöt:	Ei löytöjä
Aikaisemmat tutkimukset:	inventointi: Sarkkinen Mika 2005: Kuusamo 2005 kaava-alueiden inventointi

Kartta 1. Inventointialueen suurpiirteinen sijainti. MK 1 : 50 000.

Alue on merkitty kartalle punaisella. Pohjakartta © Maanmittauslaitos 09/2015.

Kartta 2. Inventointialueen rajaus. Ei mittakaavassa.

1 Inventointialue

Tatanki – Koukkulammen hiekkakangas sijaitsee Kuusamon kaupungin keskustan pohjoispuolella. Inventointialue rajautui valtatie 5, Tatanginjärveen, syvälampeen, Niskalampeen, golfkenttään, Pieneen Petäjälampeen ja Petäjälampeen.

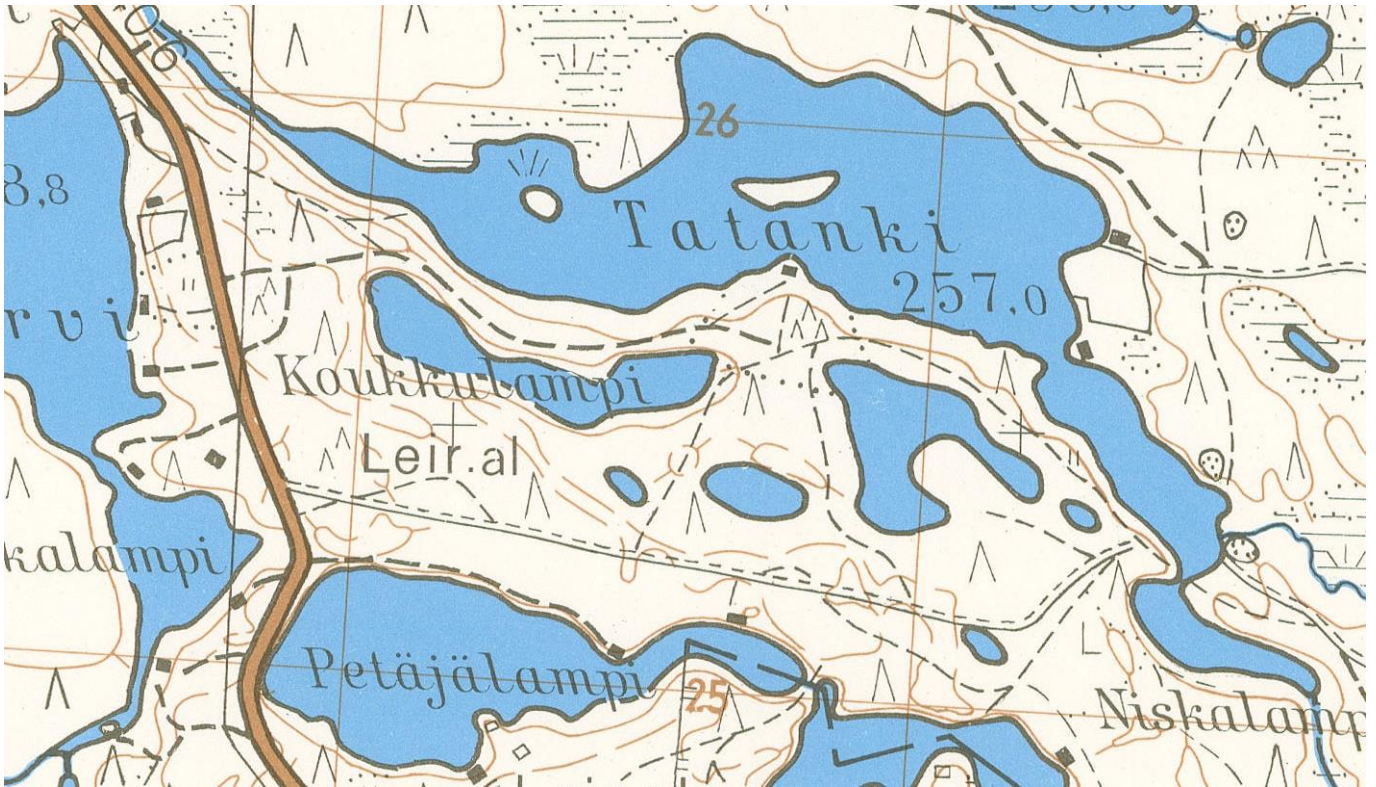
Alueen eteläpuolella sijaitsee vapaa-ajan rakennuksia, leirintäalue sekä ulkoilu- ja moottorikelkkareittejä. Alueen välittömässä läheisyydessä, sen eteläpuolella on kylpylähotelli, golfkenttä sekä ulkoilureittejä.

Tatankijärven rannat ovat hiekkamaata, jossa risteilee kevyenliikenteen väyliä, metsäteitä ja moottorikelkkareittejä. Alueella on myös loma-asutuksen lisäksi muutamia ympäri vuoden asuttuja rakennuksia. Alueen metsät ovat lähinnä ta-lousmetsää. Maaperä on monin paikoin muokattua. Alueen selkeän historiallisen ajan ilmiön muodostavat erilaiset kaivannot ja kuopat, joista useimmat liittyvät toisen maailmansodan aikaiseen rakentamiseen. Lisäksi alueella on toiminut pitkään leirintäalue.

Alueen lähiympäristössä sijaitsee muutamia tunnettuja muinaisjäänköhteitä. Kohteista mainittakoon kivikautinen asuinpaikka Tatanki E (muinaisjäänkörekitertunnus 305 010 187), varhaismetallikautinen asuinpaikka Niskalampi S (1 000 008 669), kivikautiset asuinpaikat Saunajärvi 2 (1 000 009 093) ja Saunajärvi 3 (1 000 009 094), esihistoriallinen pyyntikuoppakohde Saunajärvi-Niskalampi (1 000 009 095) ja tarkemmin ajoittamaton kuoppa Pieni Petäjälampi (1 000 009 080). Tatanki – Koukkulampi alueen läheisyydessä siis sijaitsee useita muinaisjäänköhteitä.

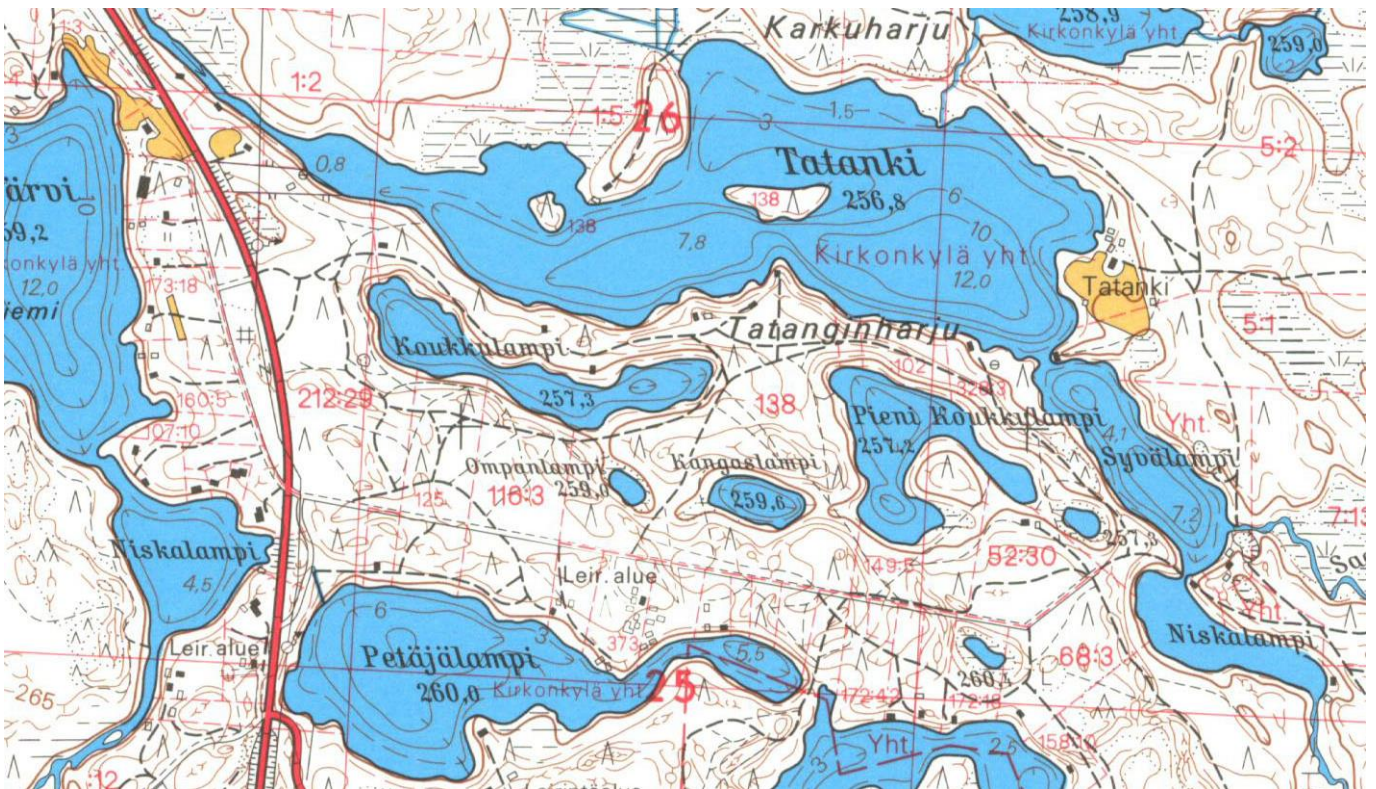
Tatangin alueeseen on kohdistettu arkeologista mielenkiintoa jo pitkään. Arkeologi Aarni Erä-Esko (1975: 137) mainitsee kuululleensa vuonna 1956, että Tatankijoella on muinoin ollut lappalaisten asutusalue. Hänen mukaansa *lappalaisten asutusalueena voisi tulla kysymykseen vaikkapa Kunnas-nimisen talon lähistöön muodostunut asutusalue joen länsirannalla Kolvangin ja maantien välissä*. Tämä alue sijaitsee nykyisin Kuusamon lentokentän kiitoradan luoteispäässä.

Jälkeenpäin on todettu, että Tatankijokea koskevat tiedot ovat luonteeltaan epämääräisiä eikä alueelta ole tiedossa esinelöytöjä. Maastollisesti Tatankijoen alue on asuinpaikaksi hyvinkin sopiva (Sarkkinen 1999: 104). Myöhemmin joen rannoilta tunnistettiin 2000-luvun alkuvuosina asuinpaikkoja. Tarkempia tietoja kohteiden Niskalampi S ja Tatanginjoki W tarkastuksista ja koekaivauksista löytyy Sami Viljanmaa vuosina 2001, 2002 ja 2003 laatimista raporteista.

Kartta 3. Ote vuoden 1967 peruskartasta. Ei mittakaavassa.

Alueella on hyvin vähän rakennuksia. Leirintäalue on merkitty alueen länsiosaan. Alueen kulkureitit ovat pysyneet pääasiassa samoina viimeiset 50 vuotta.

Kartta 4. Alue vuoden 1984 peruskartassa. Ei mittakaavassa

Muutoksena vuoden 1967 tilanteeseen voidaan huomata oikaistu Kemijärventie linjaus kartan länsiosassa. Vanha tielinja on säilynyt paikallistienä. Lisäksi alueelle on kohonnut useita rakennuksia, todennäköisesti lähinnä vapaa-ajan asuntoja lähinnä pohjoisosan Tatanginharjulle. Leirintäalueen merkintä on muuttunut Petäjälammentien eteläpuolelle.

1.1 Kuusamon historian peruspiirteitä

Mannerjäätikö vetäytyi Kuusamon alueelta noin 11 000 – 10 500 vuotta sitten ja kesti todennäköisesti vain muutama vuosisata ennen kuin alueelle syntyi varhaiselle asutukselle otolliset olosuhteet. Kuusamosta tunnetaan yli 100 kivikautista asuinpaikkaa, keramiikkalöytöjen perusteella asutus on jatkunut läpi neoliittistä kivikautta. Kivikautinen paikallisväestö oli luonnosta riippuvainen: ihmiset hankkivat elantonsa pyynnistä, metsästyksestä, kalastuksesta ja keräilystä. Eräät paikat muodostuivat kuitenkin tärkeiksi ja suosituiksi, ja sellaisiin palattiin aina uudelleen. Tällaisia esihistoriallisia asuinsijoja on löydetty Kuusamosta 30. Varhaisen metallikauden löydöt osoittavat Kuusamon ilmeiset yhteydet Vienanmeren rannikolle. Niin ikään jo rautakaudelta, 300–1500/1600 jKr., säilyneestä esineistöstä on käynyt ilmi Kuusamon kauppayhteydet sekä itään että länteen.

1500–1600-luvulla oli Kuusamon alueella kaksi lapinkylää eli siitaa, jotka kuuluivat hallinnollisesti Kemin Lappiin. Jokisuun talolliset olivat käyneet kesäisin kalastamassa Kuusamon vesillä jo 1400-luvulta alkaen. Vuonna 1673 annettiin asetus Lapin asuttamisesta Tornion ja Kemin Lappiin asettuville uudisasukkaille. Kaskitaloutta harjoittavilta alueilta, Savosta ja Kainuusta, lähdettiin Kuusamoon kaskimaiden toivossa.

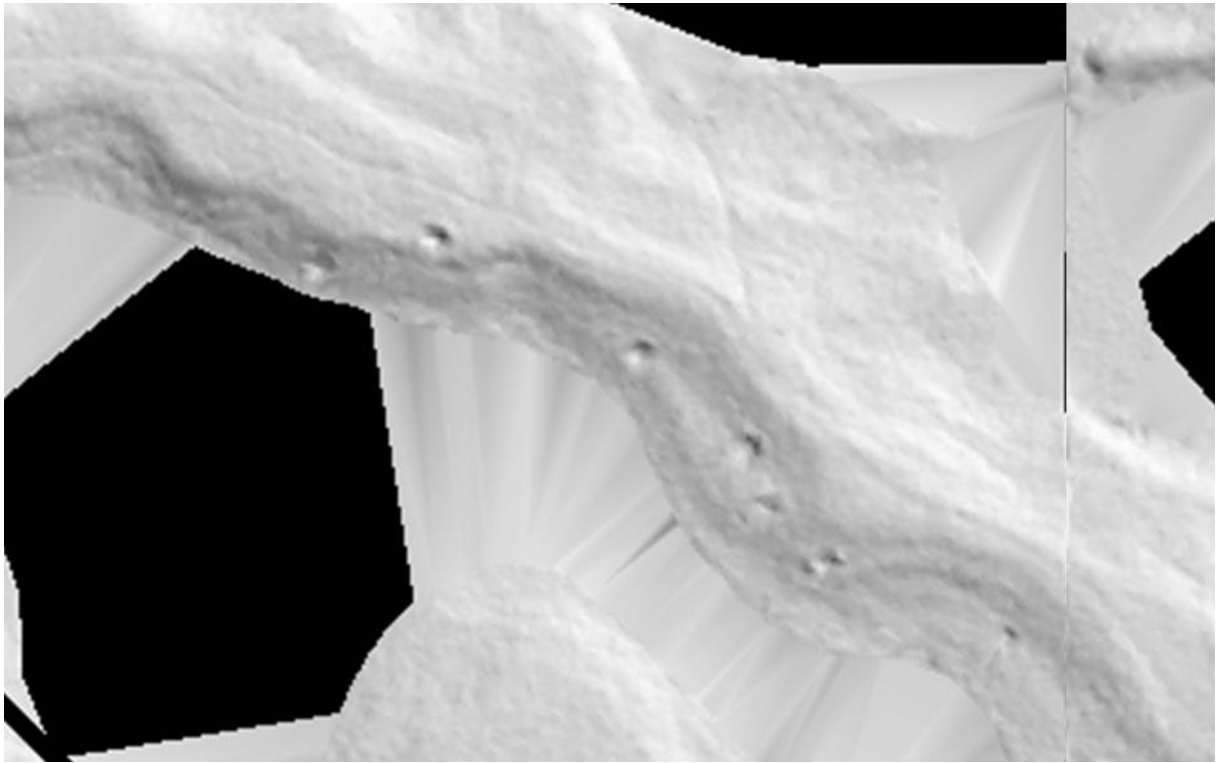
Maataloudesta tuli 1700-luvulla tärkein elinkeino. Kuusamon elinkeinoelämän kehitys 1700-luvulla perustui vahvasti kaskenpolttoon, peltoviljelyyn, karjatalouteen, poronhoitoon, eräelinkeinoihin metsästykseseen ja kalastukseen sekä talonpoikaiskauppaan. 1800-luvun alussa suurin osa kuusamolaisista oli tilallisia eli maanviljelijöitä sekä heidän perheenjäseniään. Tervanpoltolla oli merkitystä vain kunnan lounaisosassa, lijoen vesistöjen varrella. 1800-luvun loppupuolella alkoi sahateollisuuden voimakas kasvu. Merkkeinä tästä ovat metsätyökämpät, uittokämpät, uittokanavat ja -padot.

Talvisodan (1939–1940) syttyessä sotilaiden määrä moninkertaistui harjoitusten alettua. Kuusamo pysyikin varuskuntapitäjänä aina jatkosodan (1941–1944) loppuun asti. Syksystä 1941 alkaen Kuusamoon saapui yhä kasvavassa määrin saksalaisjoukkoja. Saksalaisjoukot lähtivät paikkakunnalta ennen Lapin sodan (1944–1945) syttymistä. Heidän perässään Kuusamoon saapuivat venäläisjoukot, jotka poistuivat 1944 marraskuussa.

Toisen maailmansodan aikana Kuusamo-Kemijärvi –tien itäpuolella sijaitsi 6.SS-Gebirgs-Division Nordin koulutus ja huoltoleiri. Petäjäkankaalla Petäjälammen pohjoispuolinen leiri oli rakennettu hevosten huoltamista varten. Leirialueeseen kuului korsuja, parakkeja ja teltoja.

2 Inventoinnin esi- ja maastotyöt sekä dokumentointi

Inventoinnin esityövaiheessa tutustuttiin Museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin tietoihin. Tietoja täydennettiin tutustumalla aiempiin tutkimuksiin ja inventointeihin. Lisäksi esityövaiheessa hahmoteltiin arkeologisesti potentiaaleja alueita Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineiston avulla.

Kuva 1. Maanmittaushallituksen laserkeilausaineiston tulkinta. Mk 1:2500.
Kuvassa erottuu suurehkot kaivannot Pienen koukkulammen pohjoisrannalla selkeinä pyöreinä rakenteina.

Kuva 2. Yllä oleva alue peruskartassa. Mk 1 : 2500.

Inventoinnin kenttätöitä tehtiin kahden kenttätöypäivän aikana 23. ja 24.9.2015. Inventointialue tarkastettiin maastossa pääasiassa jalkaisin liikkuen. Inventointialueen havaittiin olevan suureksi osaksi kangasmetsää ja lampia. Inventoinnissa

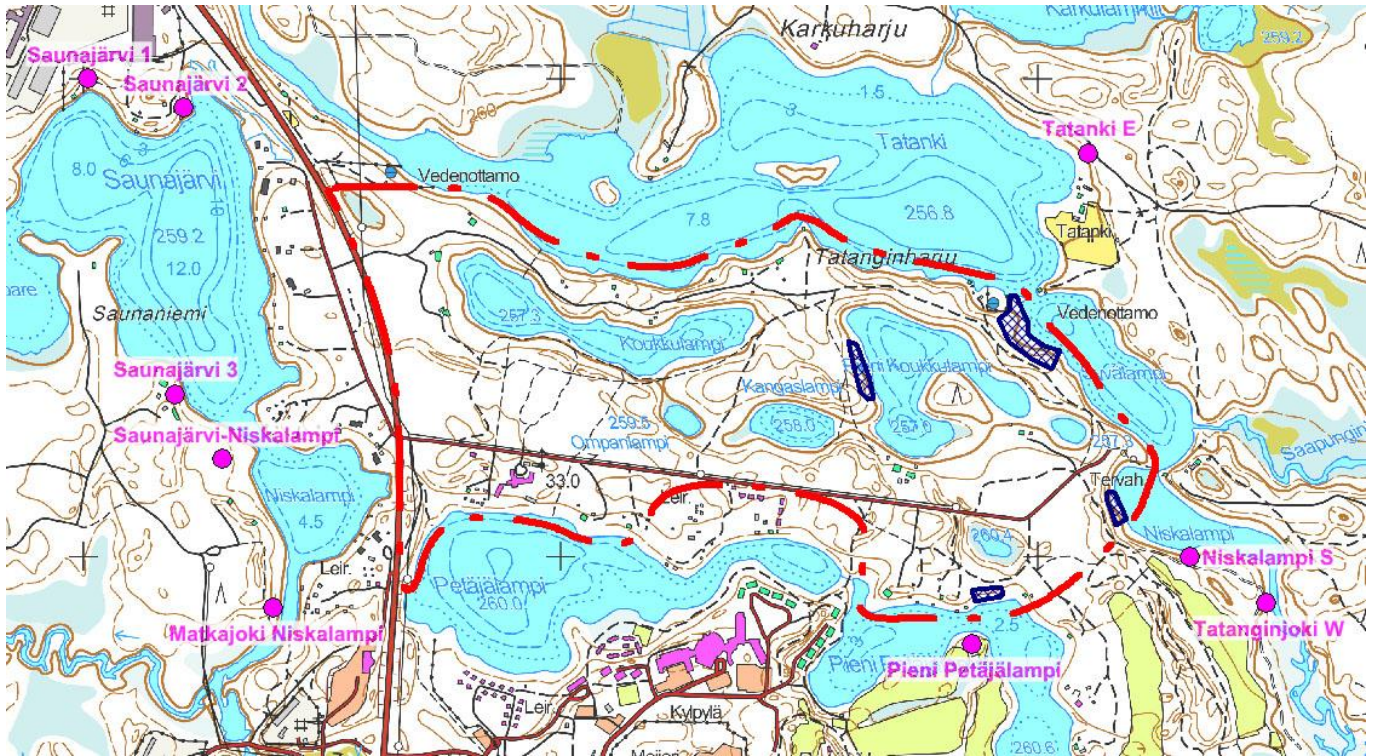
huomioitiin niin esihistorialliset kuin historiallisenkin ajan muinaisjäännökset. Inventointimetodina oli kentällä käytössä pääasiassa silmänvarainen havainnointi ja koepistojen tekeminen lapiolla. Erityisesti tuulenkaatoja ja muita pintamaastaan rikkoutuneita maastonkohtia tarkasteltiin. Arkeologisesti mielenkiintoisiin kohtiin kaivettiin lapiolla muutamia koepistoja ja kuoppia.

Maastotöiden tekemistä tavallaan helpottivat useat polut ja metsäautotiet. Ensimmäkin liikkuminen ja tutkimusvälineiden kuljettaminen oli helppoa ja toisaalta rikkoutuneista maastonkohdista voitiin tehdä havaintoja pintamaan ja sammalen alaisista kerrostumista. Hieman harmillisena havaintona voidaan pitää sitä, että alueella oli ilmeisesti liikkunut metallinilmmaisimella varustautuneita sotaromun kerääjiä, sillä useissa paikoin havaittiin säilykepurkkeja ja lasipulloja kaivetun maasta ja hylätty niille sijoilleen.

Kuva 3. Maastossa havaittiin useissa kohdin kaivelun merkkejä. Kaivettujen kohtien läheisyydessä oli peltipurkkeja ja lasipullojen sirpaleita. Todennäköisesti alueella on liikkunut sotaromun etsijöitä, joita löydökset eivät ole kiinnostaneet.

Havainnot ja inventoinnin kulkua dokumentoitiin sanallisen kuvauksen lisäksi ottamalla digitaalivalokuvia ja paikantamalla tehdyt havainnot satelliittipaikanninta (tarkkuus +/- 2 - 5 m) käyttäen. Koordinaatit on ilmoitettu ETRS-TM35FIN -tasokoordinaatteina. Jälkityövaiheessa digitaalivalokuvat luetteloidiin Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy:n arkistoon.

Kartta 5. Maastossa tarkemmin tutkittuja alueita. MK 1 : 15 000.

Tarkemmin tutkitut alueet sijoittuivat lähinnä rannan läheisyydessä oleville terasseille, joita pidettiin esihistorialliselle asutukselle soveliaina. Karttaan on merkitty lähistön muinaisjäännekohteita.

2.1.1 Maastotöiden yhteydessä tarkemmin tutkittuja alueita

Alueet on kuvattu myös kartassa 5

Niskalammen länsiranta.

Niskalammen etelärannalta tunnetaan muinaisjäännekohte ”Niskalampi S”, varhismetallikautinen asuinpaikka. Asuinpaikka sijaitsee Niskalammen etelärannalla pienessä taskumaisessa notkelmassa Tatanginjoen länsirannalla.

Neljä koekuoppaa kaivettiin Niskalammen luoteisosaan kapealle terassille, mutta havaintoja muinaisjäänneksestä ei tehty.

Kuva 4. Koepisto Niskalammen länsirannalla.

Pieni-Petäjälampi, pohjoisranta

Pienen Petäjälammen etelärannalla niemennokassa sijaitsee muinaisjäännöskohde "Pieni Petäjälampi" (). Sitä vastapäätä lammen pohjoisrannalla sijaitsee vapaa-ajan asuntoja. rakentamattomalla alueella sijaitsee rantaterassi. maannos paikalla on hiekkaa.

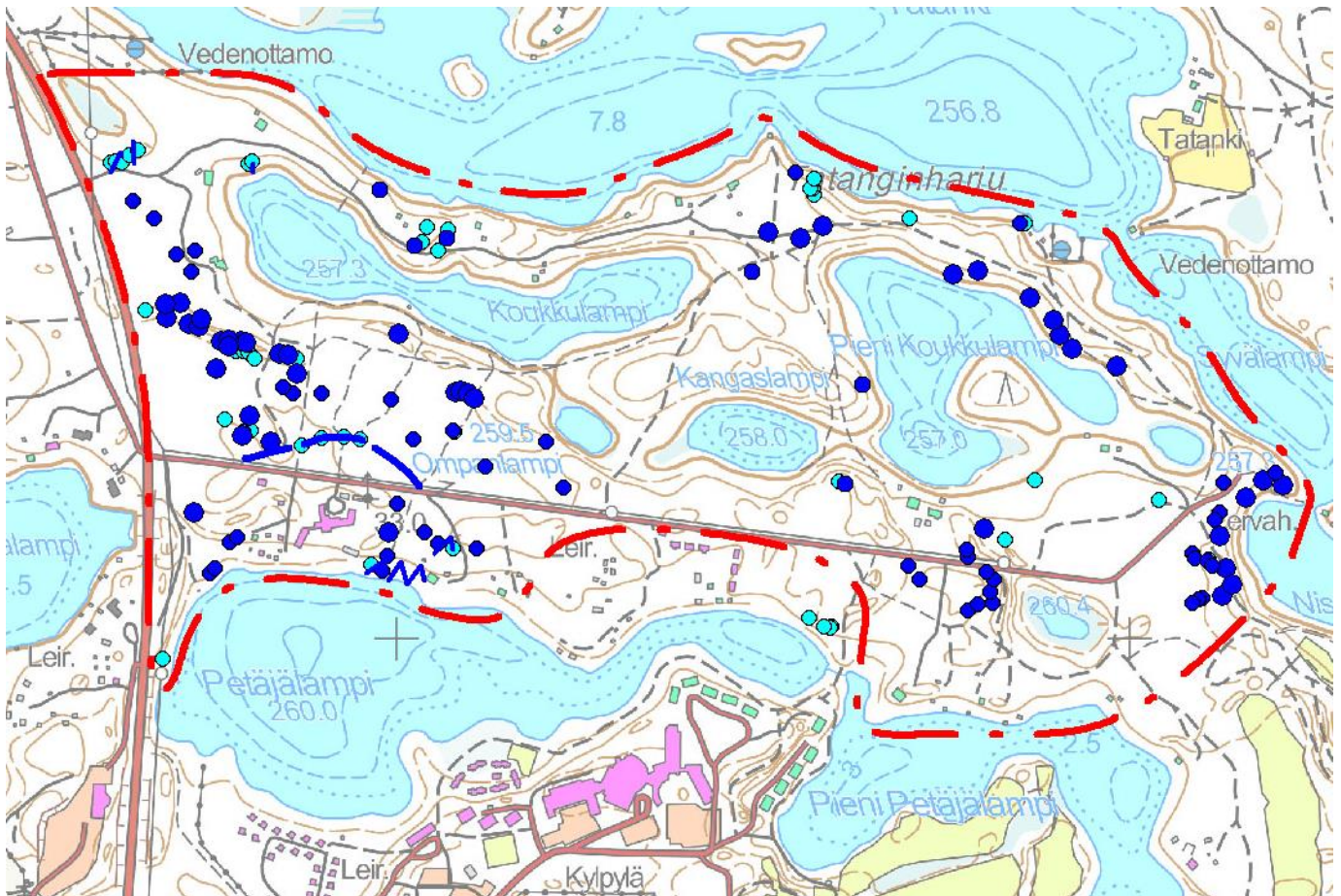
Kuva 5. Muutamia koepistoja kaivettiin hiekkamaahan Pienen Petäjälammen pohjoisrannalle. Vastapäisessä niemessä sijaitsee muinaisjäännöskohde "Pieni Petäjälampi".

Syvälammen länsiranta

Koepistoja kaivettiin Syvälammen länsirannalle vedenottamon kaakkoispuolelle. Ei havaintoa muinaisjäännöksestä.

Kuva 6. Lapionpiston maannos oli luontainen.

**Kartta 6. Todennäköisesti puolustusrakennelmiin liittyvät rakenteet, joista maastossa tehtiin havain-
toja. Mk 1 : 10 000.**

Sinisellä pisteellä on merkitty mahdollisesti ja todennäköisesti toisen maailmansodan aikaisia rakenteita. Isommat siniset pisteet kuvaavat suojahuoneen jäännöksiä.

3 Kohteet

3.1 Koukkulampi

Nimi:	Koukkulampi
Kunta:	Kuusamo
Laji:	muu kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	moderni
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Lukumäärä:	11
ETRS TM 35	
N	7 322 130
E	599 110
Z	258 - 270
Koord.selite	Itäisin osa, alue 1
Tutkimukset	inventointi Kalle Luoto 2015
löydöt	ei löytöjä

Petäjälammen pohjoispuolella sijaitsee toisen maailmansodan aikana saksalaisen 6. SS-vuoristodivisioonan Nordin leirialue, joka oli tarkoitettu huoltotöihin. Leirin alueella oli runsaasti korsuja, parakkeja miehistöille ja hevosille sekä teltoja. Nykyisin maastossa voidaan havaita suojahuoneiden jäännöksiä, teltanpohjia, juoksuhautoja ja muita kaivantoja.

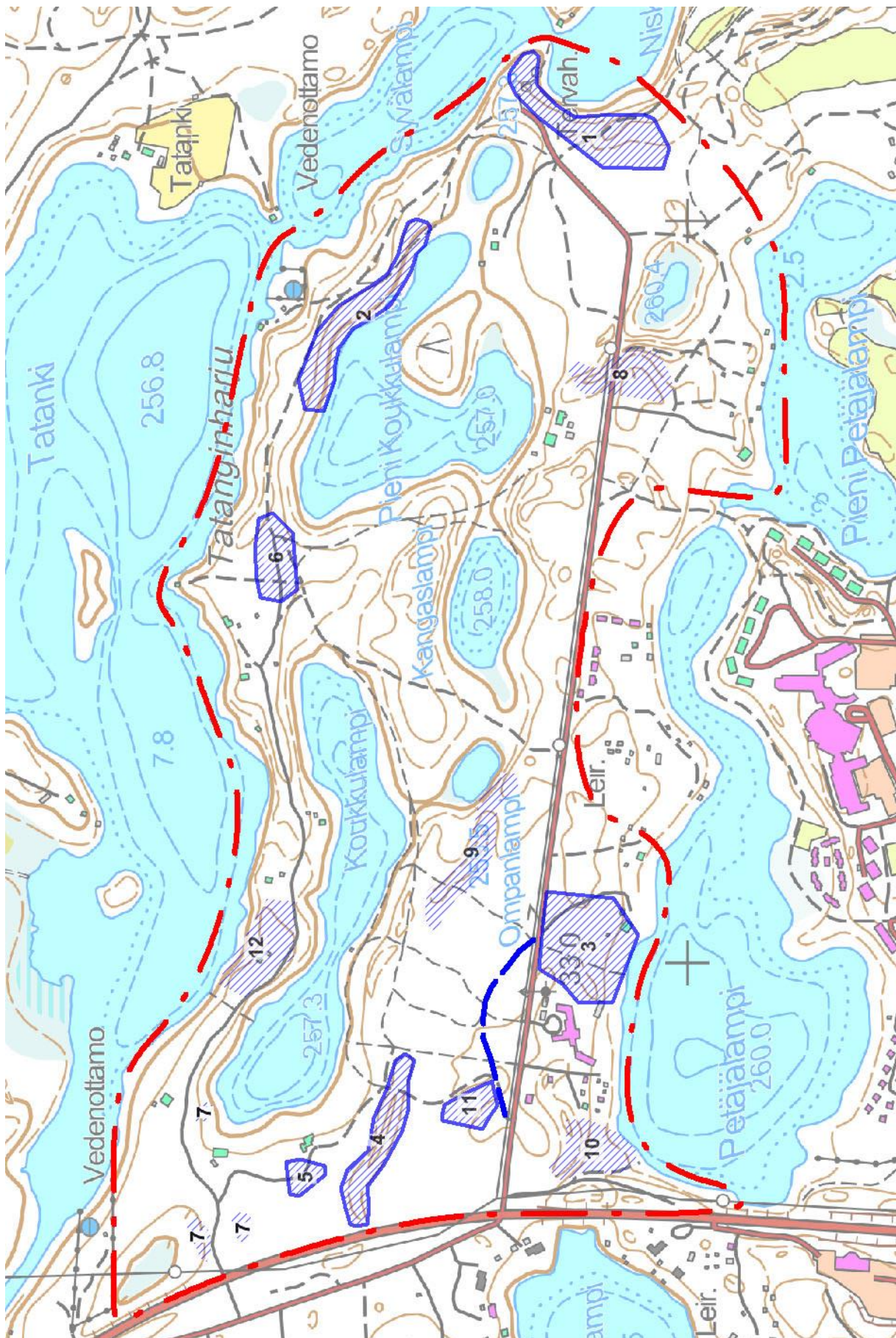
Alue sijaitsee hiekkakankaalla Kuusamon kirkolta noin 5 km pohjoiseen, Tatanki järven ja Petäjälammen välisellä kannaksella, joka on melko jyrkkäpiirteinen harjumuodostelma. Alueella kulkee tie, metsäautoteitä ja polkuja. Alueella on myös muutamia asuinrakennuksia, lähinnä 1960-luvun jälkeen rakennettuja vapaa-ajan asuntoja.

Useat suojahuoneiden ja korsujen jäännöksistä on kaivettu harjumuodostumien rinteisiin. Suojahuoneet poikkeavat muodoltaan hieman toisistaan, mutta pääosassa on yhä tunnistettavissa nelikulmainen pohja. Kokoa kaivannoilla on 5 – 10 m ja syvyyttä noin 1 metristä 2 metriin. Useimpiin kuuluu noin 1 m leveä ympärystävälli.

Todennäköiset teltojen ja parakkien paikat tunnistaa hiekkamaahan tasatusta kuudesta kahdeksaan metriä leveästä ja kahdeksasta kahteentoista metriin pitkästä alueesta, joka on ympäröity matalalla vallilla ja ojalla.

Lisäksi alueella on vaihtelevan muotoisia poteroita, juoksuhautoja ja tuliasemia. Useimmat niistä on yksittäisiä kuoppia tai kuopparyhmiä. Periaatteessa torjuntasuunta on alueella ollut pohjoiseen ja itään, mutta myös etelän suuntaan suuntautuvia kaivantoja on havaittavissa.

Alueen peruskarttaan on Niskalammen ja Syvälammen välille merkitty tervahauta, ilmeisesti virheellisesti. Paikalla on kolme suojahuoneen jäännöstä.

Kartta 7. Raportissa mainitut aluekokonaisuudet. Mk 1 : 7500.

Alakohteet

(Katso kartta 7)

Alue 1

Sijainti:

N = 7 322 131

E = 599 110

Niskalammen länsirannalla rantavallissa tai sen päällä sijaitsee kuusi suojahuoneen jäännöstä ja kymmenkunta pienempää osittain rinteeseen kaivettua suojahuoneen tai parakin jäännöstä. Suojahuoneiden jäännösten suuaukot ovat rinteeseen alapuolella. Alueen 1 eteläosassa on kaivettu matalaan harjanteeseen puoli-kaaren muotoon seitsemän noin 5 m x 5 m kokoista kaivantoa. Näiden läheisyydessä on neljä isompaa suojahuoneen jäännöstä. Alueen pohjoisosassa harjun korkeimmalla kohdalla on mahdollinen tuliaseman jäännös (N = 7322 227 ; E = 599 198).

Kuva 7. Suojahuoneen jäännös Niskalammen rannalla.

Alue 2

Sijainti:

N = 7 322 435

E = 598 871

Pienen koukkulammen pohjoisrannalla on seitsemän suojahuoneen jäännöstä. Todennäköisesti miehistön suojahuoneiden oviaukot ovat olleet kohti etelää.

Kuva 8. Suojahuoneen jäännös Pienen koukkulammen pohjoisrannalla.

Alue 3

Sijainti:

N = 7 322 130

E = 598 020

Petäjälammen pohjoisrannalla mökkimajoitus- ja leirintäalueiden välissä rakentamattomalla alueella sijaitsee useita erityyppisiä rakenteita.

Hieman vajaat sata metriä metrejä juoksuhaudaa sijoittuu rannan läheisyyteen. Hieman siitä pohjoiseen on tasattu telttapaikka ja suojahuoneiden jäännöksiä. Ilmeisesti aiemmin suurehkon suojahuoneena toiminut kaivanto on otettu uusioikäyttöön väestönsuojatilana. Alueelle johtaa vanha kivetty tielinja nykyisen Petäjälammentien pohjoispuolella. Aikanaan alueelle Kemijärventiestä poikkeava tielinja on merkitty nykykarttaan osittain polkuna.

Kuva 9. Juoksuhaudaa**Kuva 10. Teltapaikka tai parakin tasattu pohja. Tasatun alueen koko on noin 8 m x 6 m. Tasattua aluetta ympäröi matala ympärysvalli ja oja.**

Kuva 11. Entiseen surehkon suojahuoneen jäännökseen on myöhemmin rakennettu hirsivarustus. Ovessa on kyltti "Väestönsuoja - Skyddsrum"

Kuva 12. Petäjälammentien pohjoispuolella on kivetty tielinja, jota reunustaa paikoittain pystykivet.

Alue 4

Sijainti:

N = 7 322 415

E = 597 760

Itä-länsi –suuntaisen hiekkaharjanteen laelle on kaivettu useita suojahuoneita. Harjanteen länsipäässä Kemijärventien läheisyydessä on muutama suurehkon suojahuoneen jäännös. Harjanteen laella, sen itäpäässä on kivetty, halkaisijaltaan noin 4 m oleva pienillä mukulakivillä kivetty ympyrä. Harjanteen eteläreunaan on kaivettu useita suorakaiteen muotoisia kooltaan noin 5 m x 5 m olevia kaivantoja, mahdollisia parakin tai suojahuoneen pohjia.

Kuva 13. Suojahuoneen jäännös harjun laella.

Kuva 14. Kivetty ympyrä harjun laella. Sijainti: N = 7322 382 ; E = 597 862

Alue 5

Sijainti:

N = 7 322 415

E = 597 760

Kolme tasattua parakin tai telttanpohjaa, joita ympäröi matalalla ympäröivä valli ja oja. Koko noin 12 m x 8 m.

Alue 6

Sijainti:

N = 7 322 555

E = 598 545

Kolme tasattua parakin tai telttanpohjaa, joita ympäröi matalalla ympäröivä valli ja oja. Koko noin 12 m x 8 m.

Kuva 15. Polun varressa sijaitseva telttapaikka.

Alue 7

Sijainti:

N = 7 322 657

E = 597 630

Juoksuhaudaa Koukkulammentien ja Kemijärventien risteyksen ympäristössä. Juoksuhaudaa on kaivettu kolmeen kohtaan, joista yksi sijaitsee Koukkulammentien pohjoispuolella, yksi eteläpuolella ja yksi Koukkulammen luoteisrannalla. Jäännökset eivät muodosta yhtenäistä kokonaisuutta. Eteläisin juoksuhaudoista on täytetty risuilla.

Kuva 16. Juoksuhaudaa Koukkulammentien pohjoispuolella.

Alue 8

Sijainti:

N = 7 322 090

E = 598 790

Petäjälammentien katkaiseman etelä-pohjoinen –suuntaisen harjanteen länsirinteeseen on kaivettu kahdeksan noin 5 m x 5 m kokoista suojahuoneen jäännöstä. Jäännösten länsipuolista maastoa on ilmeisesti aikanaan tasattu kentäksi. Alueen pohjoisosassa on muutama miehistön suojahuoneen jäännös.

Kuva 17. Mahdollinen suojahuoneen jäännös alueen pohjoisosassa.

Alue 9

Sijainti:

N = 7 322 290

E = 598 150

Suojahuoneiden ja poteroiden jäännöksiä luode-kaakko –suuntaisen harjanteen laella ja lounaispuolella.

Alue 10

Sijainti:

N = 7 322 130

E = 597 750

Teltanpohjia ja poteroita Petäjälammen luoteisrannalla vanhan Kemijärventien itäpuolella.

Alue 11

Sijainti:

N = 7 322 290

E = 597 810

Petäjälammentien pohjoispuolella luode-kaakko –suuntaisen harjanteen länsipuolella sijaistee kolmen suojahuoneen ja mahdollisen parakin jäännös. Alueen eteläpuolella kulkee vanha tielinja.

Harjanteen luoteispuolelle on noin 20 m x 8 m laajuinen harjanteen lounaaseen laskevaan osaan tehty tasattu alue, joka saattaa olla parakin pohja. Tasatulla alueella on 12 paria pieniä kuoppia.

Kuva 18. Mahdollinen parakin jäännös.

Alue 12

Sijainti:

N = 7 322 580

E = 598 019

Kolme harjanteen poikki kaivettua suoraa kaivantoa, joilla on leveyttä noin 1 m, syvyyttä noin 0,5 m ja pituutta noin 30 m. Kaivantojen tarkoitus ei maastossa selvinnyt. Yksi kaivannoista oli täytetty risuilla.

Kuva 19. Noin 30 m pitkä kaivanto Tatangin etelärannalla.

4 Tulokset

Inventoinnin tuloksena ei paikannettu kiinteitä muinaisjäännöksiä. Sen sijaan alueelta paikannettiin noin 100 erilaista maarakennetta tai kuoppaa, joista suurin osa liittyy paikalla toimineeseen saksalaisten toisen maailmansodan aikaiseen huoltovarikkoon. On mahdollista, että osa rakenteista liittyy myöhempään maankäyttöön, alue on ollut retkeily ja leirintäaluekäytössä jo kymmeniä vuosia. Havaituista rakenteista selkeimmät kokonaisuudet koottiin 12 kokonaisuudeksi, joiden ulkopuolelle jäi joitakin kaivantoja ja kuoppia. Osa inventoinnin yhteydessä tarkastelluista rakenteista vaikuttaisi jääneen ainakin osittain kesken. Lisäksi muutamien juoksuhautojen sijoittuminen vaikuttaa oudolta. On mahdollista, että aluetta on käytetty harjoittelu ja opetustoiminnassa, jolloin rakenteiden toiminnallisuus ei ole ollut etusijalla. Toisaalta lähialueiden laajempi tarkastelu ja tarkempi perehtyminen historiallisiin lähteisiin auttaisivat muodostamaan tarkemman kuvan alueesta. Inventoinnin perusteella tarkastellut kohteet voidaan luokitella Museoviraston muinaisjäännösrekisterissä lähinnä luokkaan ”muu kulttuuriperintökohde”. Inventointitarkastelun perusteella pitäisin suotavana, että ainakin jäännökset alueilla 1, 2, 3, 4, 5, 6 ja 11 voitaisiin huomioida alueen jatkosuunnittelussa. Näillä alueilla sijaitsee selkeästi maastossa havaittavia kohteita. Jäännökset kertovat osaltaan 1900-luvun historiasta ja niitä voitaisiin hyödyntää alueen menneisyydestä kertovina nähtävyyksiä tai matkailukohteina.

Tampereella 1.10.2015

Kalle Luoto
FM, arkeologi
Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy

5 Tärkeimpiä lähteitä

Ervasti, Seppo 1978: Kuusamon historia I

Erä-Esko, Aarni 1975: Kuusamon muinaisjännökset, luettelo vuodelta 1975. Museovirasto.

Sarkkinen Mika 1999: Kuusamo inventointi 1999.

Sarvas, Anja & Sarvas, Pekka 1986: Kuusamon esihistoria.

Pesonen Kauko 1966: Saksalaisten yhtymien huollon ja selustan järjestelyt Lapissa ja Pohjois-Suomessa 1941-1944. Julkaisussa: Tiede ja Ase, vol 24 (1966).

Digitaaliset lähteet:

Museovirasto, Kulttuuriympäristö rekisteriportaali, Muinaisjännösrekisteri. http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/mjreki/read/asp/r_default.aspx (09/2015)

Museovirasto, Kulttuuriympäristö rekisteriportaali, Hankerekisteri. <http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx> (09/2015)

Museovirasto, Kulttuuriympäristö rekisteriportaali, Kulttuuriympäristön tutkimusraportit/ arkeologia. <http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx> (09/2015)

KUUSAMON KAUPUNKI

Tatanki-Koukkulammen asemakaavan meluselvitys

Meluselvitys

Sisällysluettelo

1	Taustaa	1
2	Ympäristömelua koskevia määräyksiä.....	2
3	Lähtötiedot.....	3
3.1	Maastomalli	3
3.2	Liikenne	3
3.3	Melumallinnus	3
4	Melumallinnuksen tulokset	4
5	Johtopäätökset	5

Liitteet:

Melukartat, päivä- ja yöaikaiset A-taajuuspainotetut keskiäänitasot vuoden 2040 ennustetilanteessa:

Liite 1 Päiväajan keskiäänitaso, pohjoisosa

Liite 2 Päiväajan keskiäänitaso, eteläosa

Liite 3 Yöajan keskiäänitaso, pohjoisosa

Liite 4 Yöajan keskiäänitaso, eteläosa

Liite 5 Päiväajan keskiäänitaso ja julkisivumelutasot, korttelit 951,953 ja 963

Liite 6 Päiväajan keskiäänitaso ja julkisivumelutasot, korttelit 930, 948,946, 950 ja 967

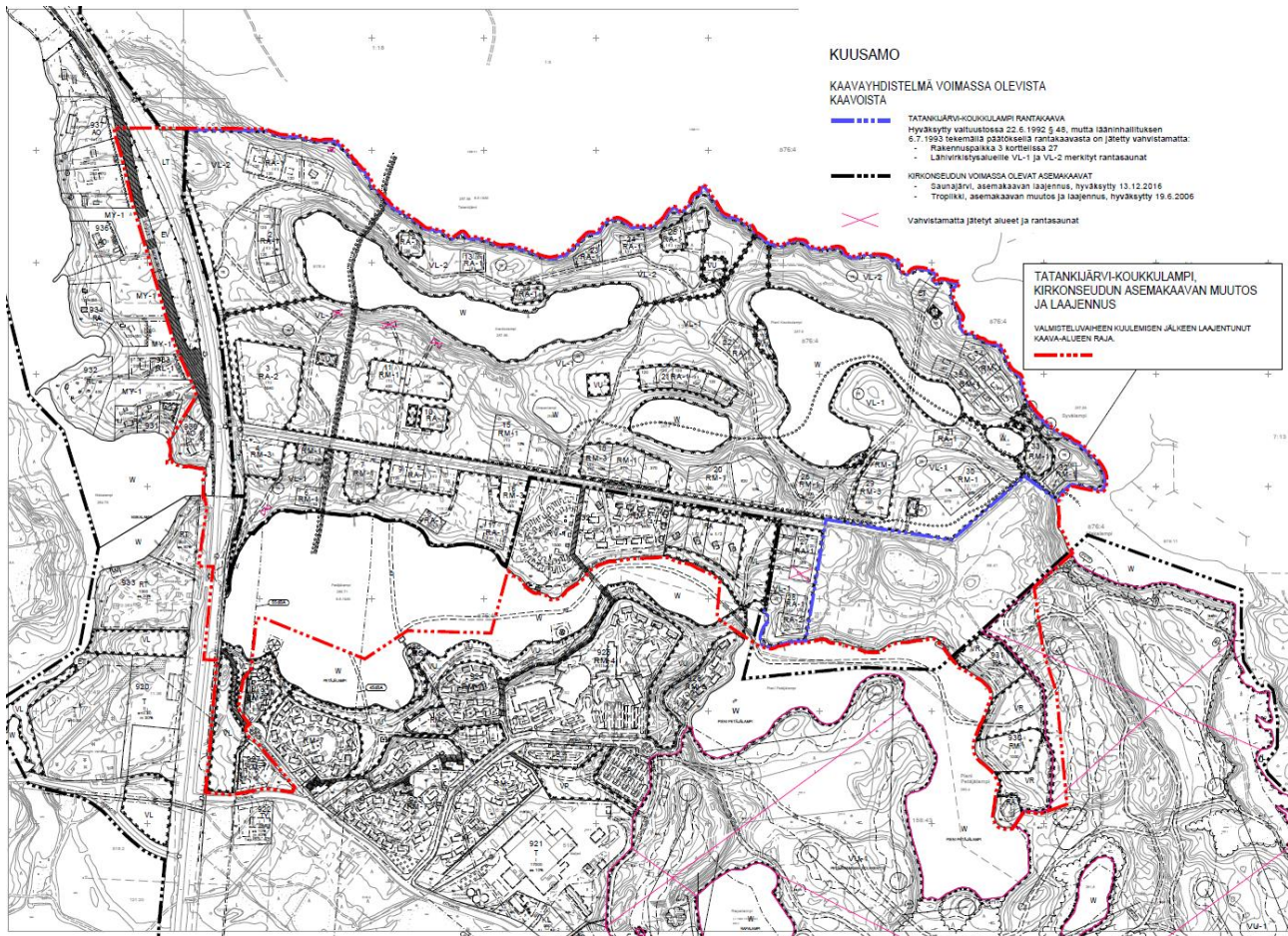
Liite 7 Päiväajan keskiäänitaso ja julkisivumelutasot, kortteli 927

31.10.2019

Tatanki-Koukkulammen asemakaavan meluselvitys

1 Taustaa

Työn tehtävänä oli laatia meluselvitys Kuusamon keskustan pohjoispuolella sijaitsevan Tatanki-Koukkulammen alueen asemakaavan muutosta ja laajennusta varten. Melulähteenä huomioitiin Vt5 vuodelle 2040 ennustettu liikenne.

Kuva 1. Suunnittelualue (Kuusamon kaupunki 4/2019).

31.10.2019

2 Ympäristömelua koskevia määräyksiä

Meluntorjuntaa ohjaavat Suomessa Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset melutason ohjearvot. Kyseiset ohjearvot on esitetty taulukossa 1.

Asumisterveysasetus 545/2015 asettaa toimenpiderajat asuntojen sisälle kantautuvalle melulle. Toimenpiderajat ovat samat kuin yleiset melun ohjearvot sisällä, mutta lisäksi asetetaan erikseen toimenpiderajat matalataajuiselle melulle sekä taustamelusta erottuvaa mahdollisesti unhäiriöitä aiheuttavalle musiikki- ym. melulle. Liikennemelu ei yleensä ole matalataajuisista tai taustamelusta erottuvaa, joten tätä ei sovelleta. Harvoin toistuvien yöaikaisten melutapahtumien ei tulisi ylittää 45 dB maksimiäänitasoa makuuhuoneessa.

Asetus 796/2017 rakennusten ääniympäristöstä korvaa aiemmin Rakennusmääräyskokoelmaan sisältyneet määräykset rakennuksen ääneneristävydestä ym. Asetuksessa määrätään ulkovaipan ääneneristävydeksi vähintään 30 dB. Siten asemakaavaan tulee merkitä vain, jos meluntorjunta vaatii joltain julkisivulta yli 30 dB äänitasoeroa. Asetuksessa asuntojen parvekkeet rinnastetaan oleskelualueisiin ulkona ja niitä koskee päiväjän 55 dB vaatimus.

Taulukko 1. Yleiset melutasojen ohjearvot.

Ulkona (VNp 993/1992)	L _{Aeq} , klo 7-22	L _{Aeq} , klo 22-7
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- ja oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB ^{1) 2)}
Loma-asumiseen käytettävät alueet, leirintäalueet, taajamien ulkopuoliset virkistysalueet ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB ^{3) 4)}
Sisällä		
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

1) Uusilla alueilla on melutason yöohjearvo kuitenkin 45 dB

2) Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei sovelleta yöohjearvoa

3) Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä

4) Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan kuitenkin soveltaa asumiseen käytettävien alueiden ohjearvoja

Koska rakentamiseen ei liity yli korttelin kokoista uutta asuinkäyttöön osoitettavaa aluetta, voidaan kohde katsoa vanhaksi alueeksi ja soveltaa yöajan ohjearvoa 50 dB.

31.10.2019

3 Lähtötiedot

3.1 Maastomalli

Suunnittelualan maastomalliaineistona on käytetty Maanmittauslaitoksen maastotietokannan korkeusmallia 2 m ruutukoolla, Maastotietokantaa sekä Kuusamon kaupungin kaavayhdistelmän sekä alustavan asemakaavaehdotuksen aineistoa. Rakennusten korkeuden on mallinnettu kerrosluvun mukaan olettaen kerroskorkeudeksi 3m, kuitenkin siten, että asuinrakennuksen korkeus on vähintään 6 m.

3.2 Liikenne

Alueen länsireunalla kulkevan Vt5 liikennemäärä sekä nopeusrajoitus hankittiin Väylävirastolta. Vuoden 2040 liikenne-ennuste tehtiin käyttäen Liikenneviraston julkaisun 13/2014 Valtakunnallinen tieliikenne-ennuste 2030 kasvukerotoimia ja laskien näistä saadun vuosittaisen kasvukertoimen Pohjois-Pohjanmaan valtateille avulla kasvukertoimet vuoden 2017 liikenteelle vuoteen 2040. Ajonopeudeksi oletettiin nykyinen 80 km/h rajoitus.

Tie	KAVL 2017	raskaat %	KKVL	nopeus km/h	päivääjänn osuus	Ennuste 2040 KVL	2040 raskaat %
Vt5 Kuusamon pohj.puolella	5753	8,5	6600	80	90 %	8663	6,1%

3.3 Melumallinnus

Tieliikenne- ja teollisuusmelu on laskettu käyttäen yhteispohjoismaista tieliikennemelun laskentamallia. Melulaskenta on tehty CadnaA 4.6 -melulaskentaohjelmalla.

Laskenta on tehty kolmiulotteisessa maastomallissa, joka on muodostettu käytetyn maastoaineiston avulla. Kadut on sijoitettu maastomalliin maanmittauslaitokselta saadun aineiston avulla. Maastomalliin on eritelty suunnitellut rakennusmassat asemapiirroksen ja kolmiulotteisen mallin mukaisesti. Rakennusten on oletettu heijastavan ääntä 80 % (1 dB vaimennus).

Laskentamalli olettaa sääolosuhteiksi myötätuulen tai kevyen inversiotilanteen. Ympäristöministeriön ohjeiden mukaisesti ilman absorptio lasketaan +15 °C, 70 % RH ja 101 kPa olosuhteissa. Yleisen käytännön mukaisesti kasvillisuuden vaikutusta ei huomioida, sillä se vaihtelee vuodenajoin. Mallissa kasvillisuuden aiheuttama lisävaimennus olisi hyvin pieni, joten tulos on siten korkeintaan hieman todellista äänitasoa korkeampi. Malli on kansainvälisesti verifioitu alle yhden kilometrin etäisyydelle laskettavalle melulle ja sen tarkkuudeksi ilmoitetaan lyhyillä etäisyyksillä ±2 dB ja pidemmällä ±3 dB. Malli on implementoitu kaikkiin kaupallisiin laskentaohjelmiin.

Laskennoissa melutasot on laskettu pisteisiin, jotka sijaitsevat 5 metrin välein tarkasteltavalle alueelle sijoitetuissa ruudukossa. Melukäyrät on muodostettu laskentaruudukkoon laskettujen arvojen avulla interpoloimalla. Käyrän paikka voi erota enintään puolen laskentaruudun verran verrattaessa pisteeseen suoritettuun laskentaan. Laskentapisteen korkeus on pohjoismaisen mallin mukaisesti kaksi metriä maan pinnasta. Ohjelmalla on laadittu laskennan tulosten perusteella meluvyöhykkeet 5 dB:n välein välille 40–70 dB.

31.10.2019

Päivä- ja yöaikaiselle melulle on laskettu keskiäänitasot nykyisin rakennuksien lisäämällä myös alustavan asemakaavaehdotuksen mukaiset alustavat rakennusmassat. Liikennemäärän muutos 10% aiheuttaa melutasoon noin 0,4 dB muutoksen. Laskentamallin tarkkuuden ja yleisen melumittausten tarkkuuden mukaisen 2 dB muutokseen vaaditaan noin 60% lisäys liikennemäärään.

4 Melumallinnuksen tulokset

Melumallinnuksen tulokset on esitetty äänitasovyöhykkeinä kartalla päivä- (klo 7-22) ja yöajalle (klo 22-7). A-taajuuspainotetut keskiäänitasot on esitetty liitteissä 1-4. Melualuekartoissa äänitasot on esitetty 5 dB välein värikoodein.

Liitteissä 1 ja 2 on esitetty päiväajan keskiäänitaso alueen pohjois- ja eteläosassa ja liitteissä 3 ja 4 vastaavasti yöajan keskiäänitasot.

Päiväajan melualuekartoissa vakituisen asutuksen alueen ohjearvo 55 dB ylittyy keltaisilla alueilla ja loma-asutusalueen ohjearvo 45 dB lisäksi vihreillä alueilla.

Yöajan melualuekartoissa vanhojen vakituisen asumisen alueiden ohjearvo 50 dB ylittyy tummanvihreistä alueista lähtien, uusien vakituisen asumisen alueiden ohjearvo 45 dB lisäksi keskivihreillä alueilla ja loma-asutusalueiden 40 dB myös vaaleanvihreillä alueilla.

Liitteissä 5...7 on esitetty päiväajan keskiäänitaso sekä majoitusrakennusten julkisivumelutasot. Karttojen mittakaava on 1:2000 ja niissä on lisäksi näkyvissä asemakaavaehdotuksen korttelit ja merkintöjä.

31.10.2019

5 Johtopäätökset

Korttelissa 952 tonteilla 1...3 ylittyy loma-asutuksen päiväajan ohjearvo 45 dB miltei koko tontin alueella eikä niitä suositella loma-asutukseen. Vakituisen asutuksen päiväajan ohjearvo 55 dB ylittyy vain tontin 1 länsiosassa ja yöajan ohjearvo 45 dB tonttien 1..2 eteläosissa, joten vakituiseen asumiseen nämä olisivat soveliaita.

Tonteilla 4...6 jää rantaan noin kolmasosa kustakin tontista alueeksi, jossa ohjearvo ei ylity. ja siten niiden voidaan ajatella soveltuvan myös loma-asumiseen. Samoin on laita korttelien 953 ja 963 osalta. Tätä idempänä taas ohjearvo alittuu kaikkialla.

Korttelin 951 osalta ylittyy loma-asutuksen päiväajan ohjearvo 45 dB esitettyjen rakennuspaikkojen luo asti, mutta niiden itäpuolella maasto laskee ja samoin myös melutaso laskee pienellä matkalla alle ohjearvon.

Korttelissa 948 ylittyy suurelta osin loma-asutuksen päiväajan ohjearvo 45 dB, mutta asumiseen käytettävien alueiden ohjearvo 55 dB ei ylity. Vt5 lähinnä olevan rakennuksen tien puoleisella julkisivulla päiväajan keskiäänitaso on 62 dB ja yöajan 55 dB. Kun asuintilojen melun ohjearvo päiväaikaan on 35 dB, riittää asetuksen rakennusten ääniolosuhteista määräämä 30 dB äänitasoero sen saavuttamiseen. Asumisterveysasetuksen toimenpideraja nukkumiseen käytettävissä huoneissa saavutetaan tällä myös, sillä yöajan julkisivumelutaso on 55 dB. Muissa korttelin rakennuksissa julkisivumelutasot ovat tätä alemmat.

Kortteliin 950 pätee sama, koska siellä melutasot ovat hieman alemmat.

Korttelissa 946 loma-asumisen päiväajan ohjearvo 45 dB ylittyy vain pienillä alueilla tontilla 1, mutta valtaosassa ohjearvo alittuu. muilla tonteilla ohjearvo alittuu.

Korttelissa 967 ylittyy päärakennuksen länsipuolella sekä kaikkien majoitusrakennusten eteläpuolella loma-asumisen päiväajan ohjearvo 45 dB, mutta korttelin tonteille jää edelleen pienehköjä oleskeluun sopivia alueita, joissa ohjearvo ei ylity. Melu kulkeutuu pääosin Petäjälammen kautta ja aivan rannan tuntumassa idempänäkin päiväajan keskiäänitaso on 45 dB luokkaa.

Kortteli 930 on osoitettu vakituiseen asumiseen. Rakennuksen länsipuolelle jää pieni alue, jossa päiväajan ohjearvo 55 dB ei ylity. Ohjearvo ylittyy sen etelä- ja itäpuolella ja rakennuksen julkisivumelutaso on päivällä 64 dB ja yöllä 57 dB. Kun asuintilojen melun ohjearvo päiväaikaan on 35 dB, riittää asetuksen rakennusten ääniolosuhteista määräämä 30 dB äänitasoero sen saavuttamiseen. Asumisterveysasetuksen toimenpideraja nukkumiseen käytettävissä huoneissa saavutetaan tällä myös, sillä yöajan julkisivumelutaso on 57 dB. Vt5 melua voisi tässä kohtaa torjua tehokkaasti melukaiteen avulla, jolloin melu ei leviäisi rannan kautta kiinteistölle.

Korttelissa 927 päiväajan keskiäänitaso ylittää 55 dB suurelta osin, mutta sisäpihalla se jää selvästi alemmaksi. Julkisivumelutaso on päivällä 63 dB ja yöllä 55 dB. Siten esitetty rakennus voisi soveltua myös vakituiseen asumiseen. Liiketilöiden päiväajan keskiäänitason ohjearvo 55 dB saavutetaan jo 18 dB äänitasoerolla, johon päästään liikerakennusten tyyppillisin rakentein.

31.10.2019

Laskelmissa on oletettu vuorokausiliikenteen jakautuvan siten, että 90% siitä on päiväaikaan ja tällöin yöajan keskiäänitaso on noin 7 dB päiväajan keskiäänitasoa alempi. Kun säädöksissä päivä- ja yöajan tasojen ero on pääsääntöisesti 5 dB, tästä seuraa, että päiväajan vaatimuksen toteutuessa toteutuu myös yöajan vaatimus. Poikkeuksen tästä muodostaa uusi vakituiseen asumiseen käytettävä alue, jossa päiväajan ohjearvo on 55 dB ja yöajan 45 dB.

Virkistysalueita taajamissa ja niiden ulkopuolella koskevat samat keskiäänitason ohjearvot kuin vakituiseen ja loma-asumiseen osoitetuilla alueilla. Siksi melualueilla olevat virkistysalueet tulisi merkitä asemakaavamerkinnällä 68 Suojaviheralue.

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

Tarkastanut

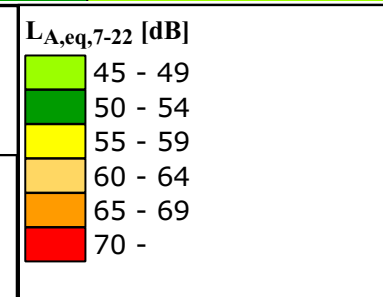
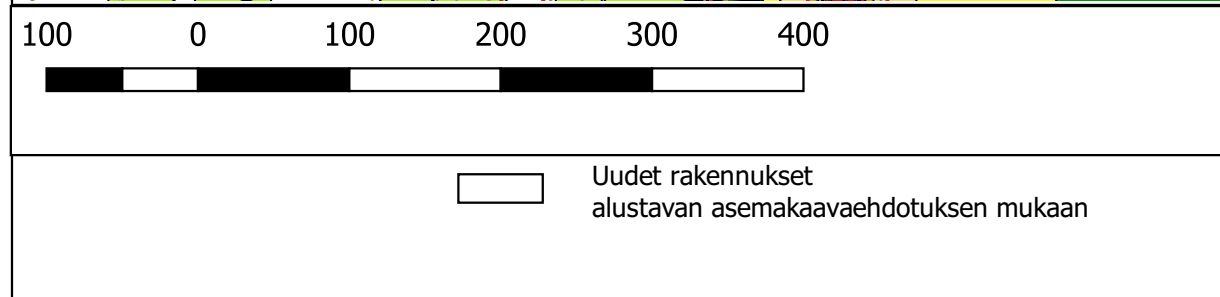
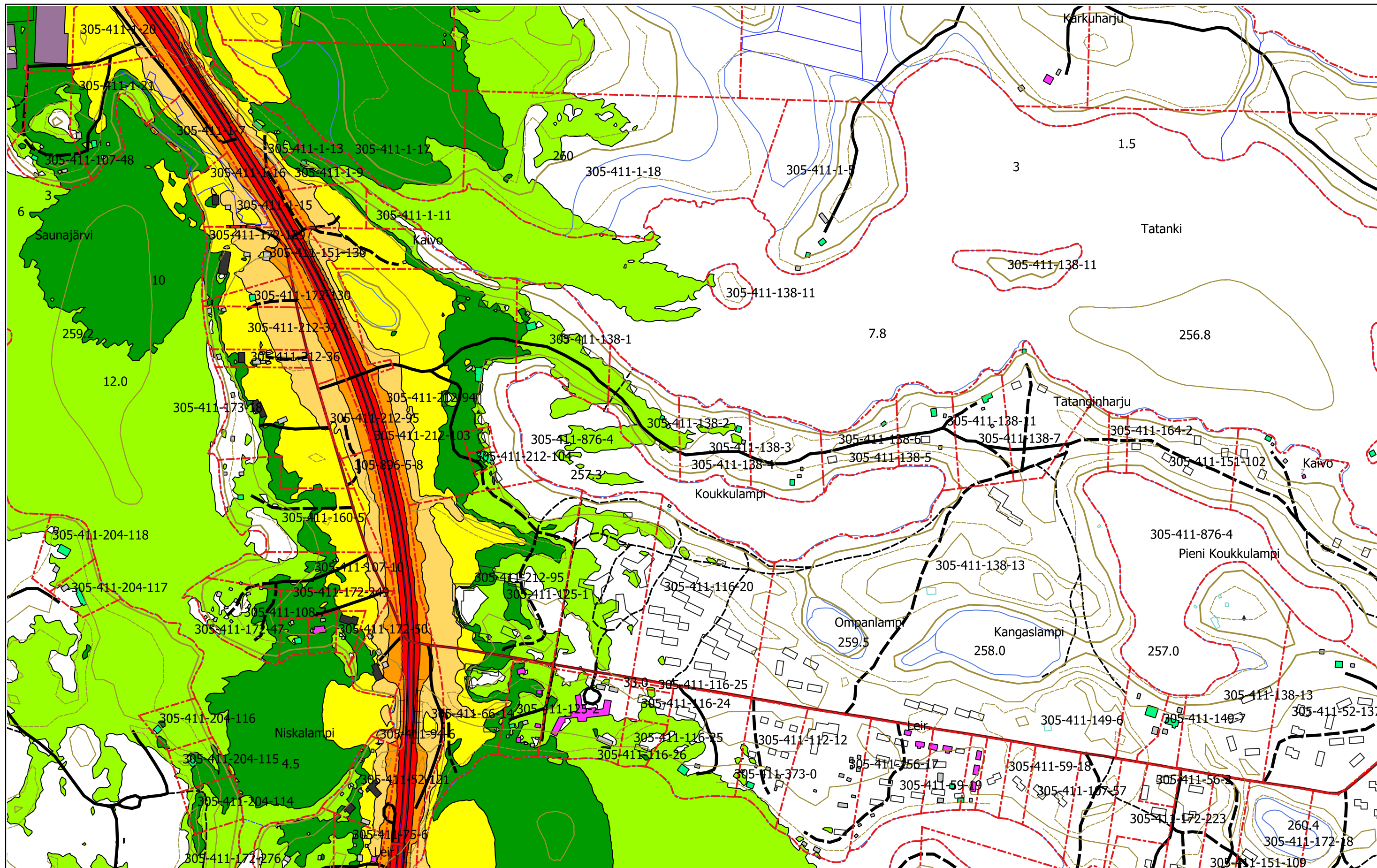

Pirkko Seitsalo
Toimialajohtaja, DI

Laatinut

Mauno Aho
projektipäällikkö, ins.

FCG

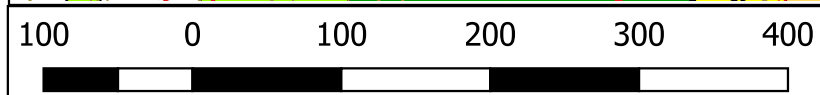
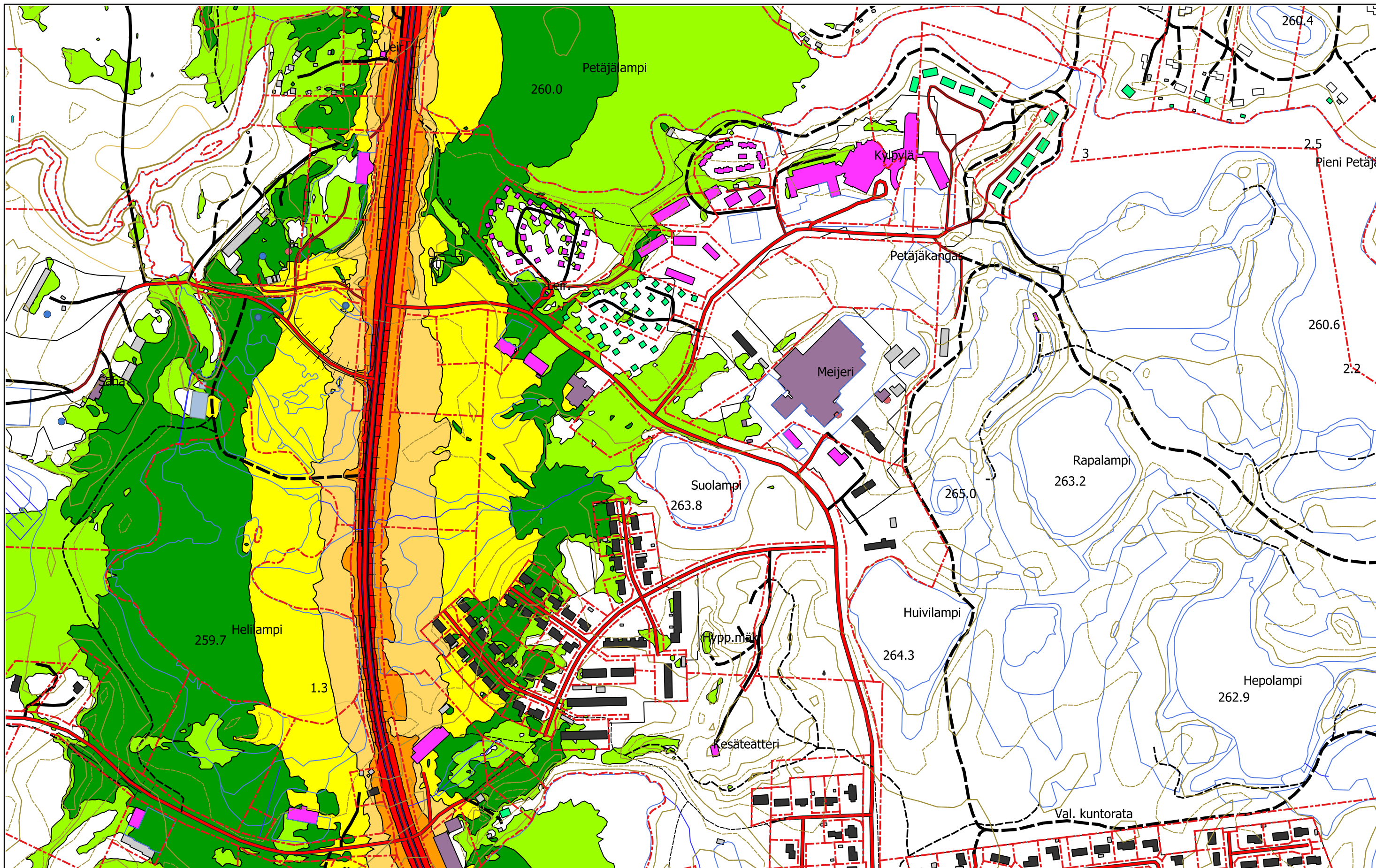
FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
 Osmontie 34, PL 950
 00601 Helsinki
 puh. 0104090
 www.fcg.fi

Päiväys 15.4.2019
 Pääsuunn Mauno Aho, insinööri
 Hyv.

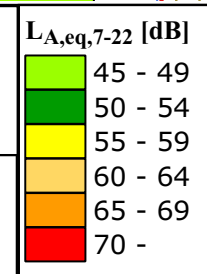
Kuusamon kaupunki
 Tatanki-Koukkulammen asemakaavamuutos
 Meluselvitys
 Ennustetilanne 2040, pohjoisosa
 Päiväajan keskiäänitaso

1:5000

AKU P37924P001 **1**

Uudet rakennukset
alustavan asemakaavaehdotuksen mukaan

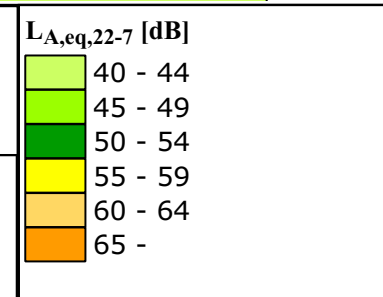
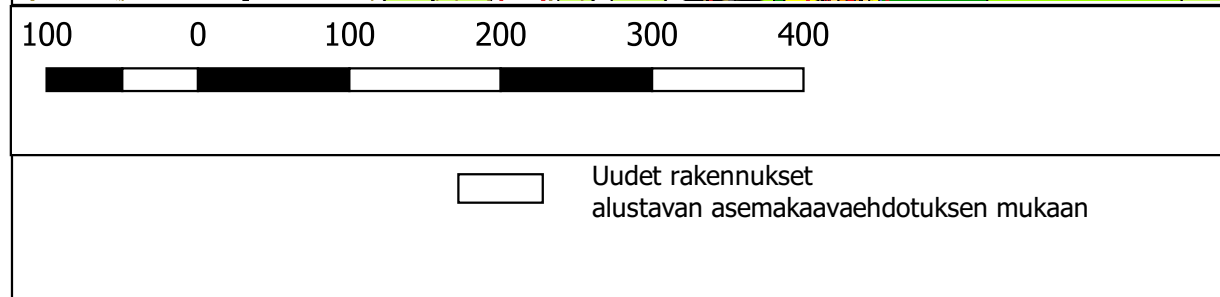
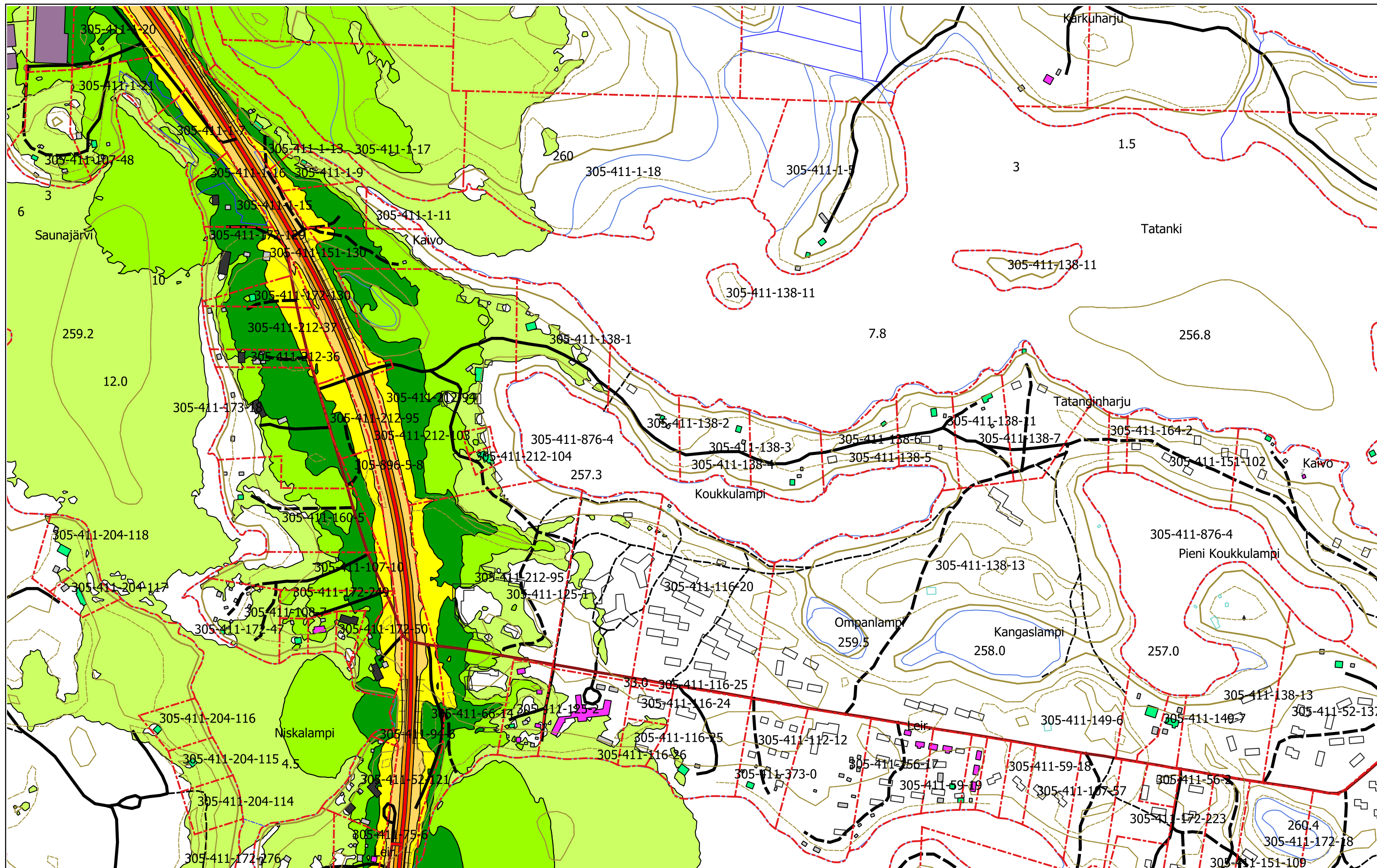

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Osmontie 34, PL 950
00601 Helsinki
puh. 0104090
www.fcg.fi

Kuusamon kaupunki
Tatanki-Koukkulammen asemakaavamuutos
Meluselvitys
Ennustetilanne 2040, eteläosa
Päiväajan keskiäänitaso 1:5000

Päiväys 15.4.2019
Pääsuunn Mauno aho, insinööri
Hyv.

AKU P37924P001 2

FCG

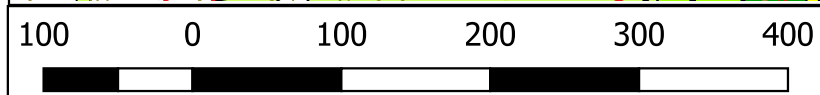
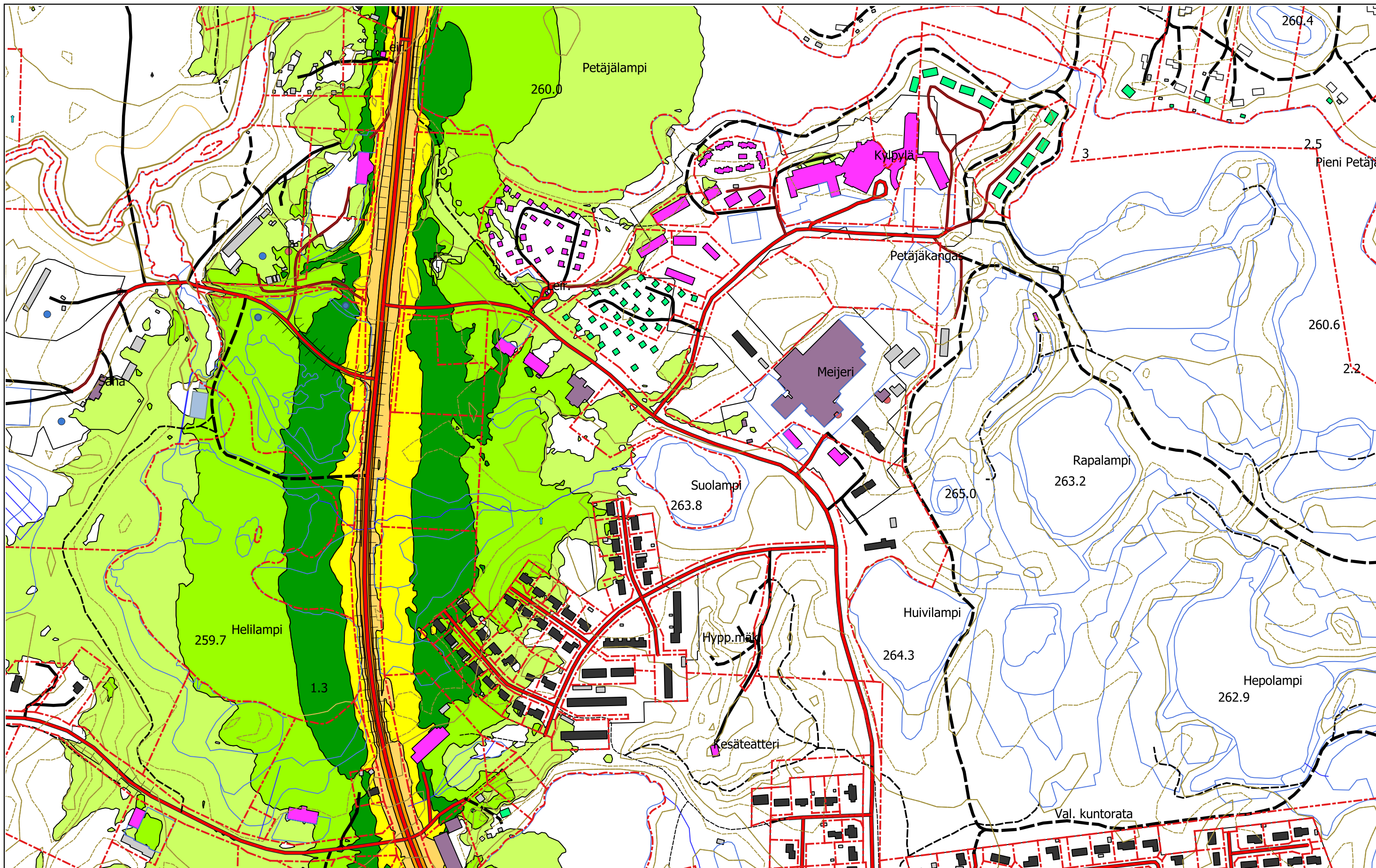
FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
 Osmontie 34, PL 950
 00601 Helsinki
 puh. 0104090
 www.fcg.fi

Päiväys 15.4.2019
 Pääsuunn Mauno Aho, insinööri
 Hyv.

Kuusamon kaupunki
 Tatanki-Koukkulammen asemakaavamuutos
 Meluselvitys
 Ennustetilanne 2040, pohjoisosa
 Yöajan keskiäänitaso

1:5000

AKU P37924P001 **3**

Uudet rakennukset
alustavan asemakaavaehdotuksen mukaan

L _{A,eq,22-7} [dB]	
	40 - 44
	45 - 49
	50 - 54
	55 - 59
	60 - 64
	65 - 69

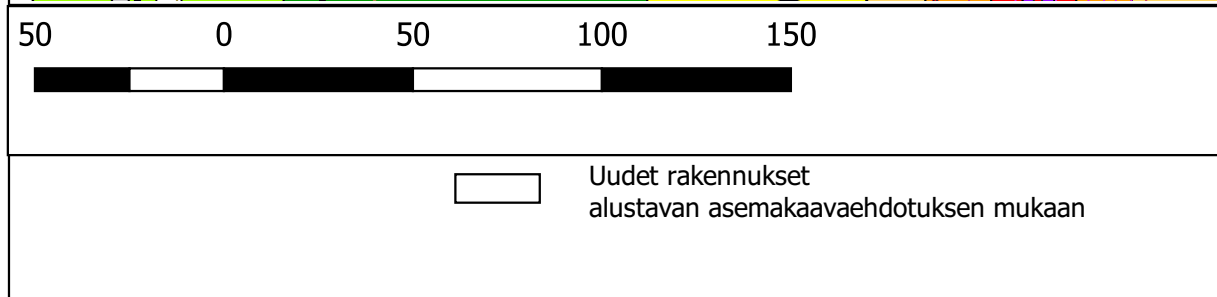
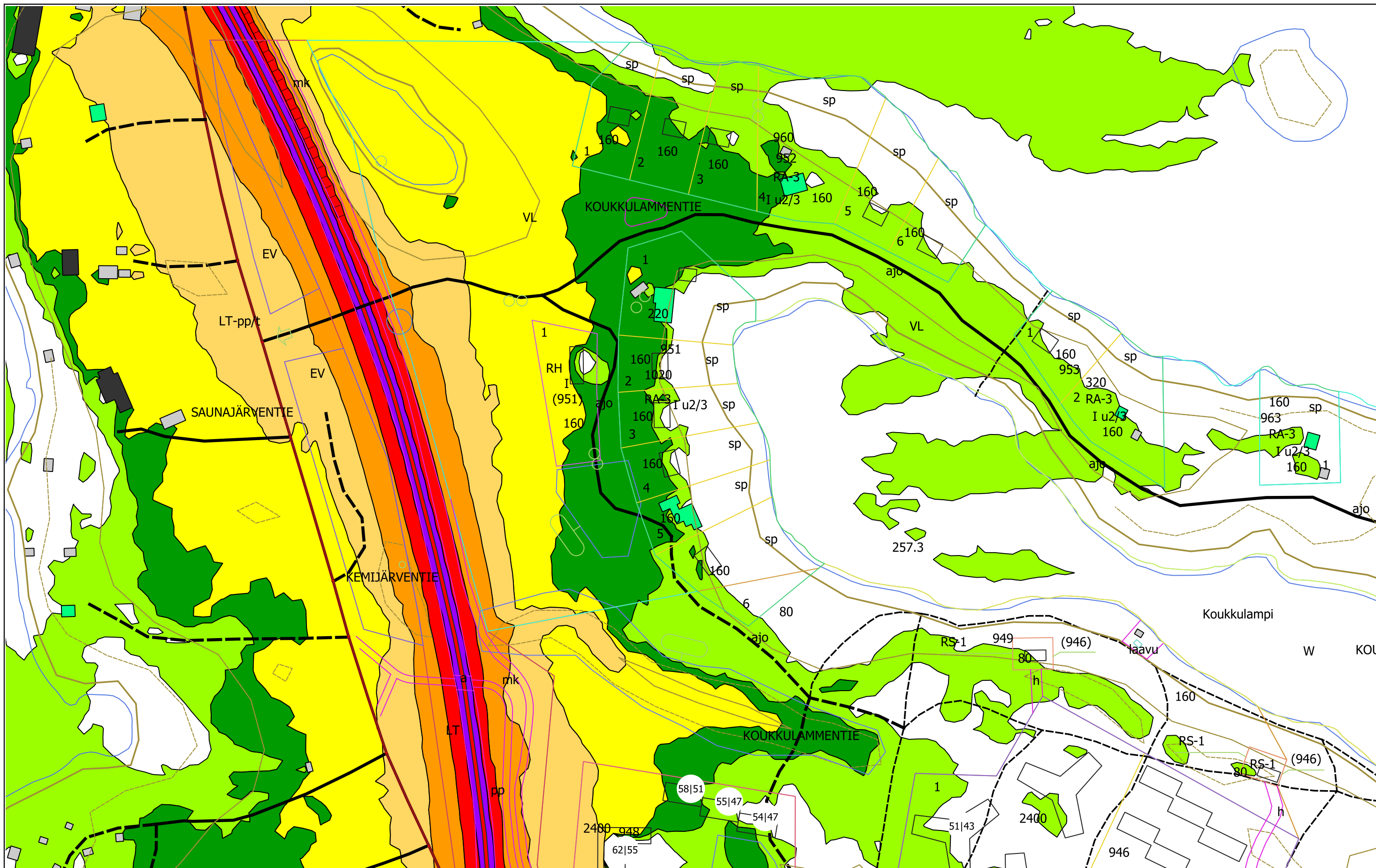

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Osmontie 34, PL 950
00601 Helsinki
puh. 0104090
www.fcg.fi

Kuusamon kaupunki
Tatanki-Koukkulammen asemakaavamuutos
Meluselvitys
Ennustetilanne 2040, eteläosa
Yöajan keskiäänitaso 1:5000

Päiväys 15.4.2019
Pääsuunn Mauno aho, insinööri
Hyv.

AKU P37924P001 4

L _{A,eq,7-22} [dB]	
	45 - 49
	50 - 54
	55 - 59
	60 - 64
	65 - 69
	70 -

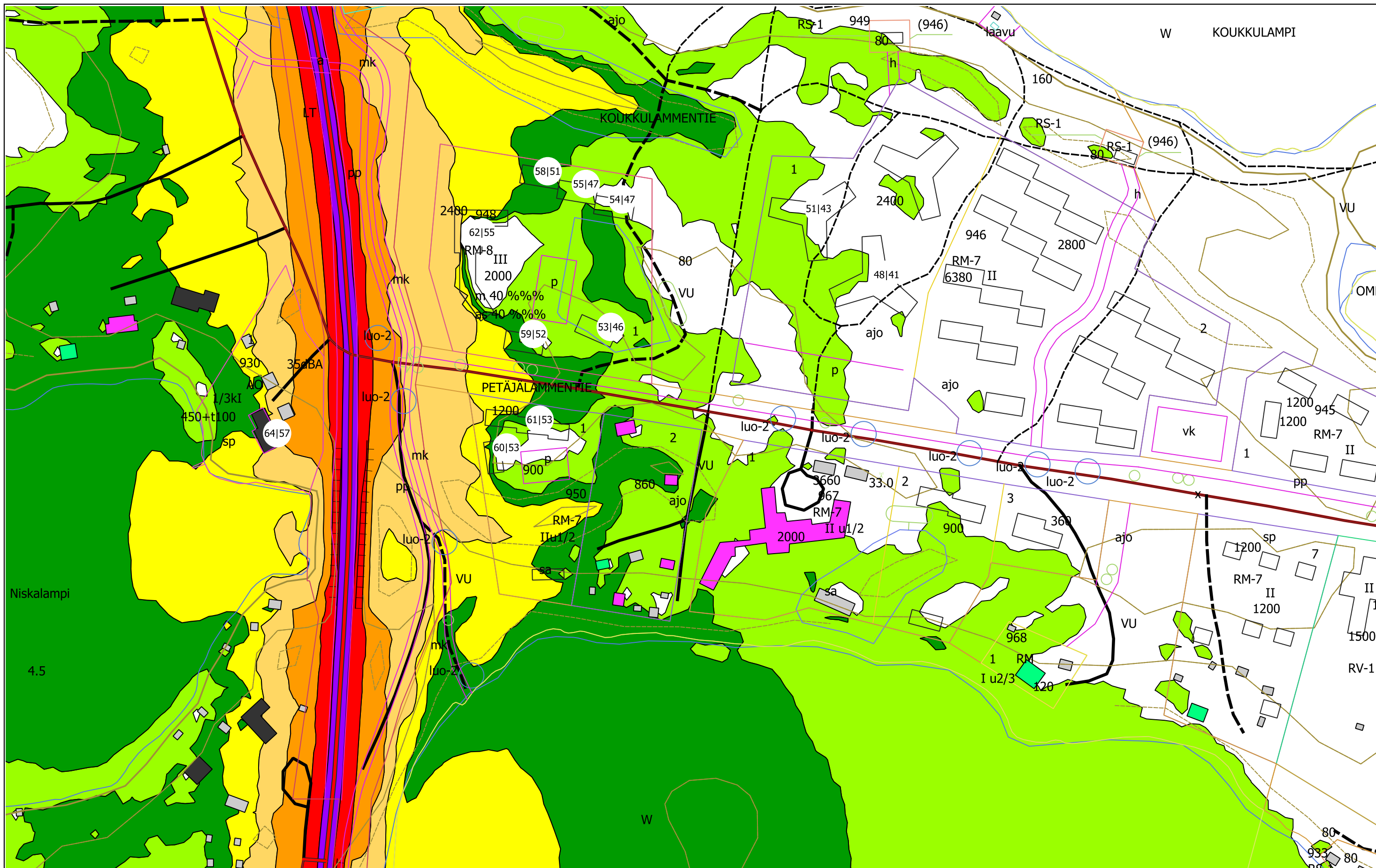
FCG ●

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
 Osmontie 34, PL 950
 00601 Helsinki
 puh. 0104090
 www.fcg.fi

Päiväys 24.4.2019
 Pääsuunn Mauno Aho, insinööri
 Hyv.

Kuusamon kaupunki
 Tatanki-Koukkulammi asemakaavamuutos
 Meluselvitys, Ennustevuosi 2040
 Päiväajan keskiäänitaso
 ja julkisivumelutasot k 951-
 1:2000

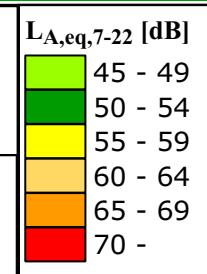
AKU P37924P001 **5**

50 0 50 100 150

Uudet rakennukset
alustavan asemakaavaehdotuksen mukaan

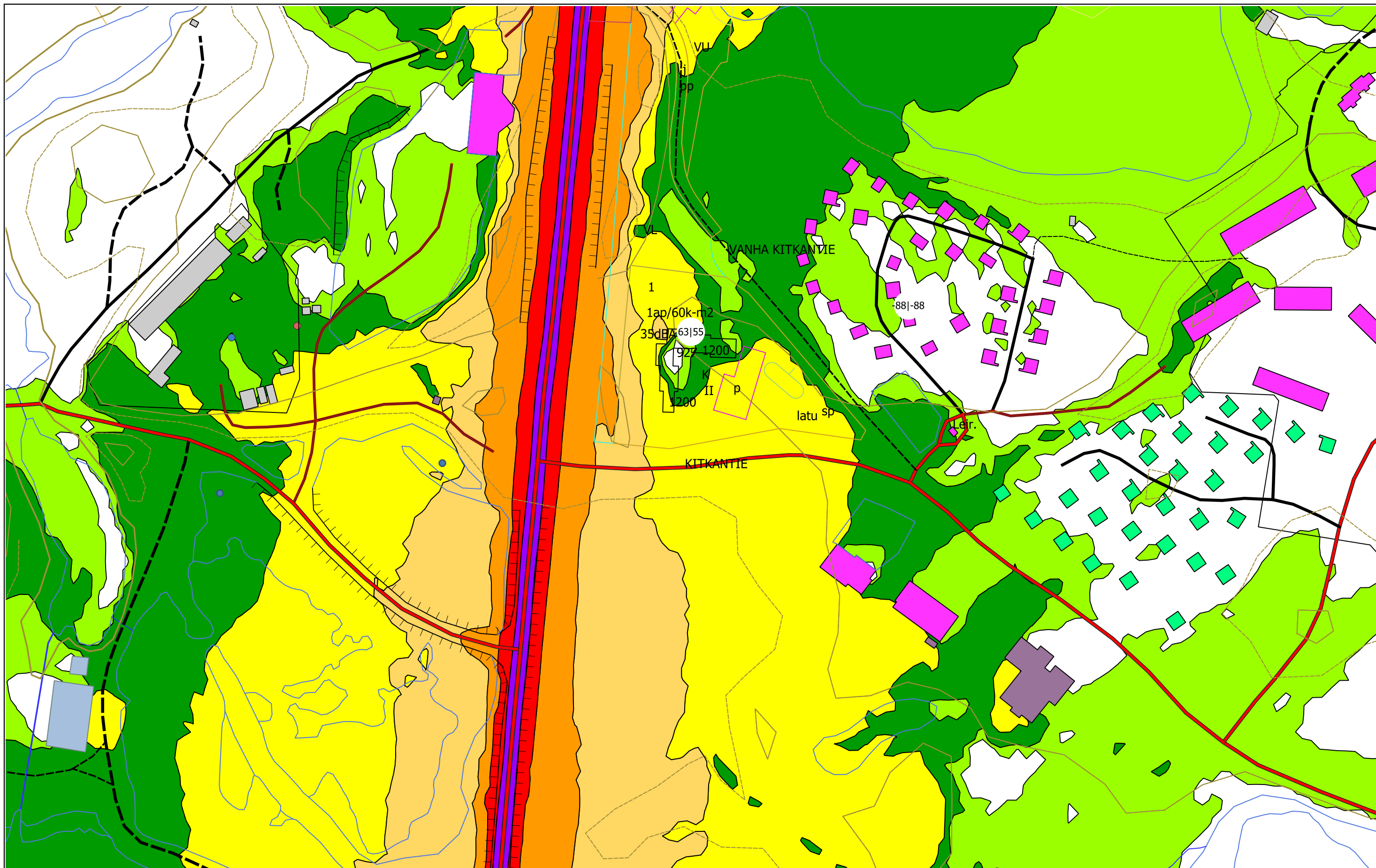

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Osmontie 34, PL 950
00601 Helsinki
puh. 0104090
www.fcg.fi

Kuusamon kaupunki
Tatanki-Koukkulammen asemakaavamuutos
Meluselvitys, Ennustevuosi 2040
Päiväajan keskiäänitaso
ja julkisivumelutasot k 930-950 1:2000

Päiväys 24.4.2019
Pääsuunn Mauno Aho, insinööri
Hyv.

AKU P37924P001 6

50 0 50 100 150

Uudet rakennukset
alustavan asemakaavaehdotuksen mukaan

$L_{A,eq,7-22}$ [dB]

- 45 - 49
- 50 - 54
- 55 - 59
- 60 - 64
- 65 - 69
- 70 -

FCG

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Osmontie 34, PL 950
00601 Helsinki
puh. 0104090
www.fcg.fi

Kuusamon kaupunki
Tatanki-Koukkulammen asemakaavamuutos
Meluselvitys, Ennustevuosi 2040
Päiväajan keskiäänitaso
ja julkisivumelutasot k 927 1:2000

Päiväys 24.4.2019
Pääsuunn Mauno Aho, insinööri
Hyv.

AKU P37924P001 7

Tatanki-Koukkulammen alueen liikennemääräselvitys

20.5.2024	Venla Määttä	Inga Valjakka	
Päiväys	Laatinut	Tarkastanut	Versio

Sisällysluettelo

Tausta ja tavoitteet	3
Nykytila-analyysi	5
Maankäytön ja liikenteen ennusteet	8
Liikenteelliset vaikutukset	13
Yhteenveto	17
Lähteet	19

Tausta ja tavoitteet

Tausta ja tavoitteet

Tarkastelukohteena on Kuusamon keskustaajaman pohjoispuolella Kemijärventien (vt 5) varrella sijaitseva Tatanki-Koukkulammen alue. Työn tavoitteena on muodostaa alueelle laaditun asemakaavaehdotuksen mukaisen maankäytön liikennetuotosarvio sekä arvioida kaavan vaikutuksia mm. liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen.

Tarkastelussa huomioidaan kaavaehdotuksen lisäksi tiesuunnitelma jalankulun- ja pyöräilyn väylän rakentamiseksi välille Kitkantie-Nissinjärventie.

Kuva 1. Tarkastelun alueen sijainti Kuusamon taajama-alueeseen nähden. (Muokattu lähteestä MML.)

Nykytila-analyysi

Nykytila-analyysi 1/2

Maankäyttö

Kaavoitettavalle alueelle johtavat yhteydet ovat Petäjälammentie ja Koukkulammentie.

Alueella on nykytilanteessa joitakin loma-asuntoja, leirintäalue sekä muuta vuokramajoitustoimintaa. Rakentaminen ei ole toteutunut nykyisen ranta-asemakaavan laajuudessa.

Koukkulammentien varressa on karttatietojen mukaan 10 loma-asuntoa ja yksi liike- tai julkinen rakennus, oletettavasti vuokramökki.

Petäjälammentien varressa on maankäyttöä huomattavasti enemmän. 17 rakennusta on oletettavasti vuokramajoitustoimintaan liittyviä (kaavassa "RM, Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue") ja 12 loma-asuntoa. Leirintäalueen kohdalla ei ole voimassa olevaa kaavaa.

Nykyinen kaava ei sisällä asuinkortteleita.

Kuva 2. Tatanki-Koukkulampi -alueen nykyinen rakennuskanta. Violetilla näkyvät rakennukset on luokiteltu liike- tai julkisiksi rakennuksiksi, vihreät ovat loma-asuntoja ja harmaat muita rakennuksia kuten varastoja. (Muokattu lähteestä MML.)

Nykytila-analyysi 2/2

Liikenne

Kaava-alue on vilkkaan valtatie 5 (Kemijärventie) itäpuolella noin 5 kilometriä Kuusamon keskustasta pohjoiseen taajama-alueen kupeessa.

Kemijärventiellä (vt 5) on etuajo-oikeutettu tie ja sillä on kaava-alueen kohdalla nopeusrajoitus 80 km/h. Tilaaajalta saatujen liikennemäärätietojen mukaan tien liikennemäärät kaava-alueen kohdalla ovat vuoden 2024 alussa olleet 6090 ajon./vrk.

Koukkulammentie ja Petäjälammentie ovat päätyviä yksityisteitä (Väylävirasto a). Kummankin tien liittymät Kemijärventielle ovat nelihaaraliittymiä Kemijärventien länsipuolella kulkevan Saunajärventien kanssa. Kemijärventiellä ei ole liittymä-alueilla lisäkaistoja tai väistämistiloja.

Petäjälammentien nopeusrajoitus on 50 km/h. Koukkulammentie on huomattavasti kapeampi ja merkitykseltään vähäisempi tie eikä sille ole asetettu nopeusrajoitusta.

Kaava-alueella ei ole jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä lukuun ottamatta alueella olevia maastopolkuja.

Kemijärventiellä (vt 5) on Petäjälammentien liittymän läheisyydessä linja-autopysäkit. Pysäkit ovat käytössä kaukoliikennereiteillä ja Kuusamon lento-kentän ja Rukan välisessä linjaliikenteessä.

Kemijärventiellä (vt 5) kaava-alueen kohdalla on tilastoitu viimeisen 20 vuoden ajalta yksi onnettomuus, joka ei ole johtanut henkilövahinkoihin. Talviolosuhteissa sattunut onnettomuus on sattunut Koukkulammentien liittymän eteläpuolella syynä suistuminen väistämisen seurauksena. (Väylävirasto c.)

Kuva 3. Tatanki-Koukkulampi -alueen asemakaavaehdotuksen mukainen kaava-alue ja sen liikenneyhteydet. (Muokattu lähteestä MML.)

Maankäytön ja liikenteen ennusteet

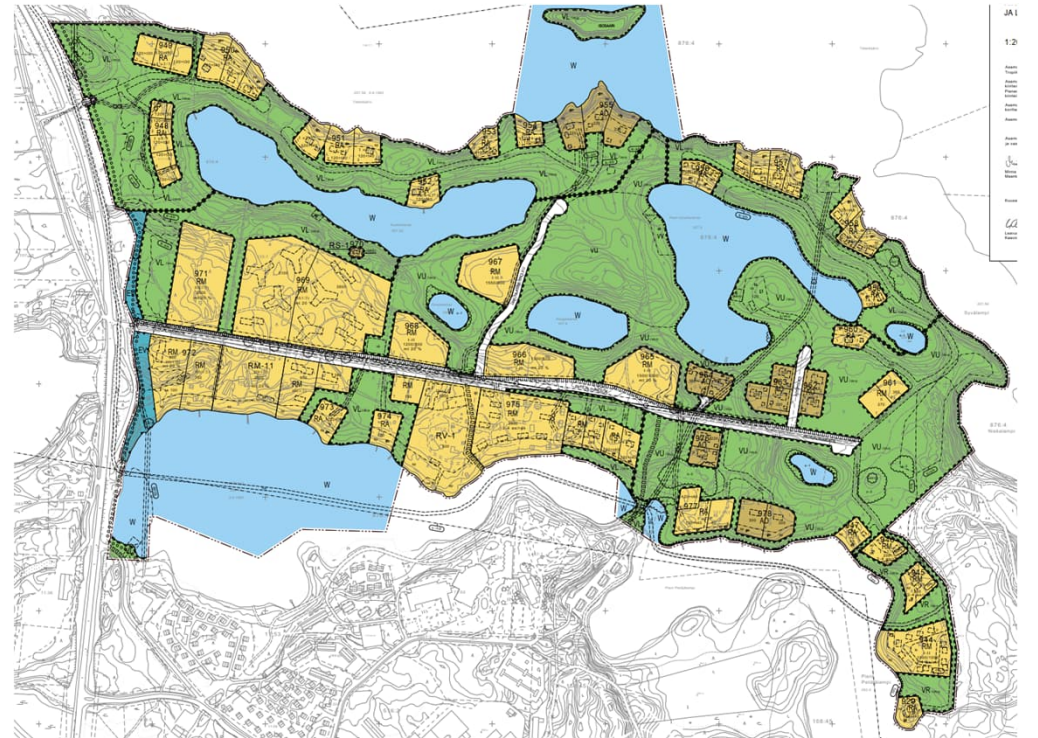
Maankäytön ja liikenteen ennusteet 1/4

Maankäyttö

Asemakaavaluonnoksessa on kaavoitettu nykyisten toimintojen lisäksi enemmän sekä loma-asuntoja että matkailutoimintoja, joista pääosa on vuokramökkitoimintaa. Lisäksi kaavassa on muutama asumiselle varattu pientalokorttelialue.

Petäjälammentie pysyy kaavaehdotuksen mukaan pääosin ennallaan pientä linjauksen muutosta lukuun ottamatta ja se on kaavassa esitetty katuna. Petäjälammentieltä on esitetty uusi katuysteys pohjoisen suuntaan, joka on nimetty Harjulammenpoluksi.

Kaavaehdotuksen mukaan Koukkulammentie katkaistaan siten, että Koukkulammentien kautta pääsee Kemijärventien lähimmille korttelialueille. Muille kaava-alueen pohjoisosan kortteille kulkeminen tapahtuu Petäjälammentien kautta.

Kuva 4. Tatanki-Koukkulampi-alueen asemakaavaehdotus. (Saatu lähtötietona.)

Maankäytön ja liikenteen ennusteet 2/4

Liikenne

Kaavaehdotus muuttaa alueelle kulkua nykyisestä, kun Koukkulammentien itäosa yhdistetään Petäjälammentiehen eikä Koukkulammentieltä pääse näiltä osin liittymään suoraan Kemijärventielle (vt 5). Pääosa alueen liikenteestä kulkee siis Kemijärventie-Petäjälammentie liittymän kautta.

Kemijärventien (vt 5) varteen rakennettavan jalankulun ja pyöräilyn väylän suunnitelmat muuttavat sekä Petäjälammentien että Koukkulammentien liittymäalueet kolmihaaraliittymiksi, koska Kemijärventien toisella puolella olevat Saunajärventien liittymät katkaistaan ja ne korvataan liittymien väliin rakennettavalla uudella yhteydellä.

Jalankulun ja pyöräilyn väylä kulkee Kemijärventien (vt 5) itäpuolella kaava-alueen reunassa. Petäjälammentien liittymän jälkeen jalankulun ja pyöräilyn väylä vaihtaa puolta Kemijärventien länsipuolelle. Ylityspaikka toteutetaan Kemijärventien kanssa tasossa eli kohdassa on rakenteellisesti osoitettu ylitysmahdollisuus, mutta ei suojatietä, jolloin jalankulkija ja pyöräilijä ovat väistämisvelvollisia suhteessa autoliikenteeseen. Tiesuunnitelmassa on kohtaan esitetty alikukkuvaraus, jonka toteuttaminen ei toistaiseksi ole suunnitteilla.

Tilaajan suunnitelmissa on rakentaa jalankulun ja pyöräilyn väylä Petäjälammentielle asemakaavaehdotuksessa varatulle katualueelle.

Kuva 5. Tiesuunnitelman yleiskartta Tatanki-Koukkulampi-kaava-alueen kohdalta. Vihreällä rakennettavan jalankulun ja pyöräilyn väylän linjaus. (Saatu lähtötietona, muokattu.)

Maankäytön ja liikenteen ennusteet 3/4

Ennustetun maankäytön matkatuotokset

Maankäytön matkatuotoksia arvioitiin ajoneuvoliikenteen osalta. Matkatuotosten muodostamisessa käytettiin julkaisua ”Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa” (Kalenoja ym. 2008). Arviot muodostettiin kaavaehdotuksessa esitettyjen merkintöjen pohjalta seuraavasti:

- A0 Erillispientalot
 - Julkaisun mukaisesti asuntokohtaisesti
 - Kotoperäiset matkat taajama-alueen lievealueilla
- RA Loma-asunnot
 - Julkaisun mukaisesti asuntokohtaisesti
- RM Matkailua palvelevat rakennukset
 - Julkaisua mukaillen, kerrosneliöiden mukaan. Oletuksena on, että matkatuotokset vastaavat asumisen matkatuotoksia, mutta matkatuotoksesta on vähennetty työpaikoille ja kouluun tehtyjen matkojen osuus. Työmatkojen ja kouluun suuntautuvien matkojen osuus on henkilöliikennetutkimuksen 2021 mukaan n. 30 % (Kallio ym. 2023).
- Leirintäalueen caravan-alue
 - Julkaisun mukaisesti. Arvioitu matkatuotosta palveluntarjoajan ilmoittaman matkailuautojen ja -vaunujen paikkamäärän mukaan.

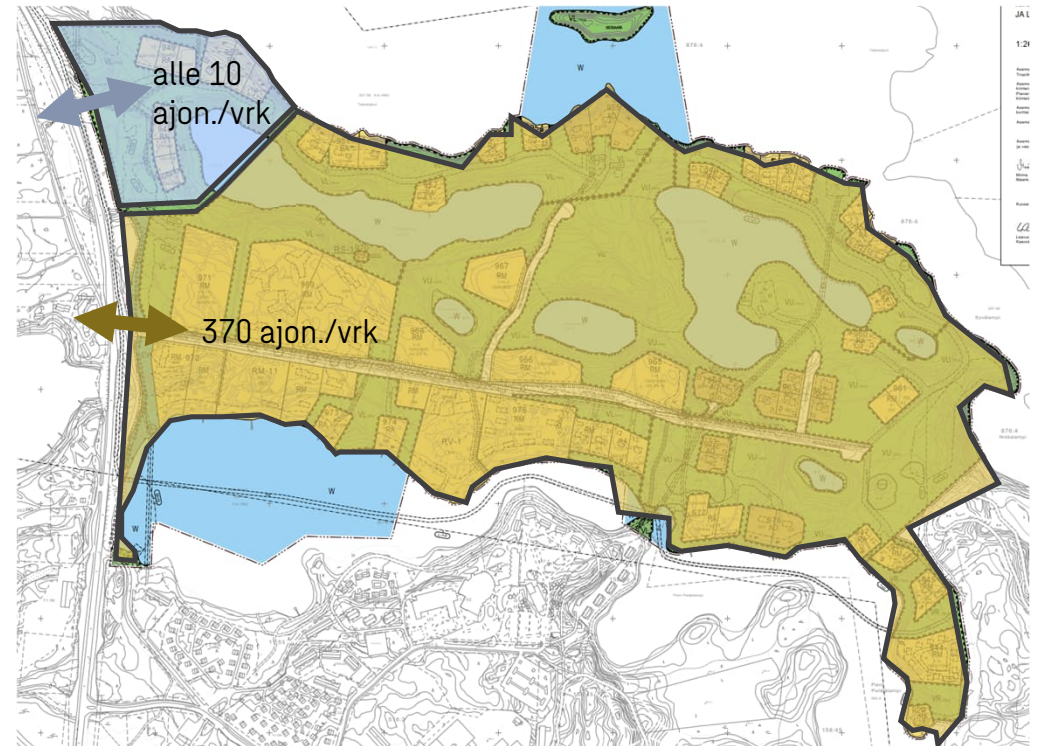
Maankäytön ja liikenteen ennusteet 4/4

Edellisellä sivulla esitettyjen periaatteiden mukaan tuotetut ajoneuvoliikenteen määrät on muodostettu vuorokausitasolle vuoden keskiarvona eikä vuodenaikavaihtelua ole huomioitu tarkastelussa. Erityisesti yksityisten loma-asuntojen osalta koko vuoden matkatuotoksista yli puolet syntyy kesä-elokuussa (Kalenoja ym. 2008). Pohjois-Suomessa matkatuotosten voidaan olettaa olevan suuremmat, koska myös talvi on sesonkiaikaa. Yksityisten loma-asuntojen matkatuotokset alueella ovat kuitenkin niin vähäisiä, että niillä ei ole merkitystä matkojen kokonaismäärään eikä julkaisun mukaisia matkatuotoksia ole muutettu.

Matkatuotosarvioiden perusteella on esitetty Kemijärventien (vt 5) ja kaavoitetun alueen väliset ajoneuvoliikenteen liikennemäärät vuorokausitasolla sekä Koukkulammentien että Petäjälammentien alueilta. Alueen sisäisen liikenteen on arvioitu olevan merkityksettömän vähäistä.

Koukkulammentien ajoneuvoliikenteen (pohjoisempi alue) määrä on alle 10 ajoneuvoa vuorokaudessa tilanteessa, jossa kaavan mukainen maankäyttö on toteutunut kokonaisuudessaan tavoitetilan mukaisesti. Alueen korttelit on kaavoitettu loma-asunnoiksi, joten alueen matkatuotos voi olla sesonkiaikoina huomattavasti suurempi.

Petäjälammentien ajoneuvoliikenne (eteläisempi alue) on arvioiden perusteella tavoitetilassa noin 370 ajoneuvoa vuorokaudessa. Suurin osa kaavoitetuista alueista on vuokramajoituspalveluita, joiden vuodenaikavaihtelu ei ole merkittävää.

Kuva 6. Tatanki-Koukkulampi-kaava-alue ja sen arvioitu ajoneuvoliikennemäärä. (Pohjakartta saatu lähtötietona, muokattu.)

Liikenteelliset vaikutukset

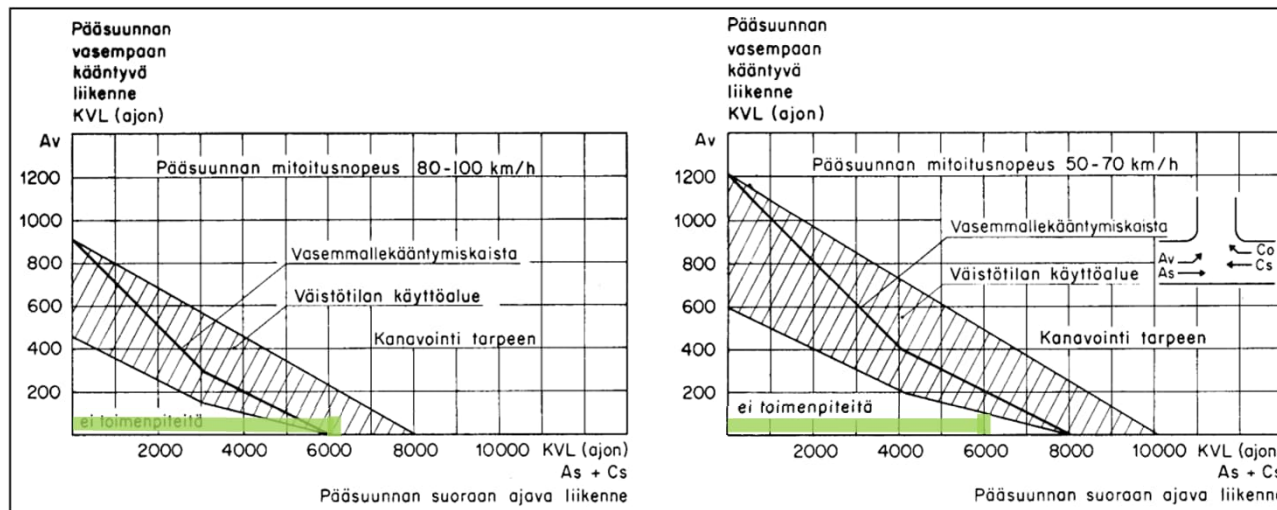
Liikenteelliset vaikutukset 1/3

Alueen suunnitelmien vaikutuksia arvioidaan liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden kannalta. Tiedossa olevia suunnitelmia ovat kaavaehdotuksen lisäksi edellä esitelty tiesuunnitelma koskien jalankulun ja pyöräilyn väylän rakentamista välille Kitkantie-Nissinjärventie sekä jalankulun ja pyöräilyn väylän rakentaminen Petäjälammientien varteen.

Autoliikenne

Vaikka kaavaehdotus mahdollistaa merkittävän maankäytön kasvun ja liikennemäärien voidaan odottaa moninkertaistuvan Petäjälammientielle, ei arvioidulla liikennemäärällä todennäköisesti ole merkittävää vaikutusta Petäjälammientien ja Kemijärventien (vt 5) liittymän sujuvuuteen. Koska Kemijärventiellä ei ole kääntymiskaistoja tai väistötiloja, Petäjälammientielle ja Koukkulammentielle kääntyvät ajoneuvot hidastavat mahdollisesti takana tulevien ajoneuvojen nopeutta ja vasemmalle kääntyessä voivat aiheuttaa silloin tällöin suoraan kulkevienkin ajoneuvon pysähtymisiä. Sekä Kemijärventien että kaava-alueen liikennemäärät huomioiden sujuvuushaitta ei ole merkittävä eikä pidempiä jonoutumisia pitäisi syntyä. Pääsuunnan liikennemäärä (n. 6000 ajon./vrk) huomioiden väistötila pohjoisen suunnasta tulevalle liikenteelle olisi Väylän Tasoliittymät-ohjeen mukaan perusteltu nykyisellä nopeusrajoituksella 80 km/h hyvin pienilläkin Petäjälammientielle suuntautuvilla liikennemäärillä. Mikäli nopeusrajoitusta alennetaan esimerkiksi 60 km/h Petäjälammientien liittymän kohdalla, ei väistötilalle olisi tarvetta.

Ajoneuvoliikenteen turvallisuutta parantaa tiesuunnitelman ratkaisu Saunajärventien liittymien poistamisesta Petäjälammientien ja Koukkulammentien liittymien kohdalta.

Kuva. Kanavoinnin ja väistötilan tarve liikennemäärien mukaan kolmihaaraliittymässä. Vihreällä viivalla kuvattu Kemijärventie-Petäjälammientie liittymän liikennemääriä. (Tiehallinto 2001, s. 38, muokattu).

Liikenteelliset vaikutukset 2/3

Edellisellä kalvolla esitetyt kuvaajat kanavoinnin ja väistötilan tarpeesta pohjautuvat pääsuunnan (Kemijärventie, vt 5) ja liittyvän suunnan liikennemääriin sekä nopeusrajoitukseen. Kemijärventien nopeusrajoituksen alentaminen nopeuteen 60 km/h toisi turvallisuushyötyjä niin ajoneuvo-liikenteelle kuin jalankulku- ja pyöräliikenteellekin. Tällöin väistötilaa ei tarvitsisi toteuttaa, liittyminen sivuteiltä Kemijärventielle helpottuisi ja Petäjälammentien liittymän pohjoispuolella oleva jalankulun ja pyöräilyn ylityskohdan turvallisuus paransi ottaen huomioon, että Saunajärventien varrella on lisäksi asutusta.

Nopeusrajoituksen muuttamista ei tarvitsisi toteuttaa pistemäisesti, vaan muutos olisi luontevaa toteuttaa jatkamalla nykyistä Kemijärventien nopeusrajoitusta 60 km/h Koukkulammentien pohjoispuolelle.

Kuva. Ote alueen kartasta, jossa esitetty alueen nopeusrajoitustiedot. (Muokattu lähteestä Väylävirasto b.)

Liikenteelliset vaikutukset 3/3

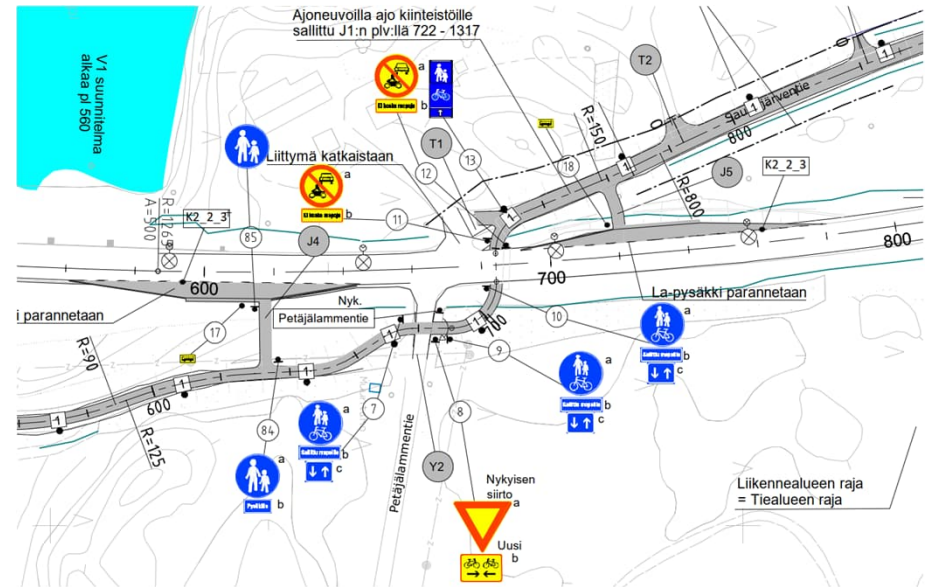
Jalankulku- ja pyöräliikenne

Jalankulun ja pyöräliikenteen sujuvuuteen vaikuttavat risteämiset autoliikenteen kanssa. Kemijärventien (vt 5) ylityspaikalla ei ole liikennemerkkein tai tiemerkinnoin osoitettu väistämisvelvollisuutta, joten jalankulun ja pyöräilyn väylän käyttäjät ovat velvollisia väistämään Kemijärventien ajoneuvoliikennettä eikä tilanne sujuvuuden kannalta muutu nykyisestä. Myöskään jalankulku- ja pyörätien sekä Petäjälammentien risteyskohtaan ei ole esitetty suojatietä, mutta

Jalankulun ja pyöräilyn väylän toteuttaminen Kemijärventien (vt 5) varteen parantaa jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta, mutta osoitettua ylityspaikkaa Kemi-järventien yli ei voida pitää turvallisena ajoneuvoliikenteen nopeuden ollessa 80 km/h, vaikka näkemät kohteessa ovatkin hyvät. Nopeusrajoituksen laskeminen nopeuteen 60 km/h parantaisi ylityskohdan turvallisuutta.

Petäjälammentien varteen mahdollisesti toteutettava jalankulun ja pyöräilyn väylä parantaa turvallisuutta kulkumuodoille osoitettujen erillisten tilojen myötä. Maankäytön lisääntyessä nykyistä Petäjälammentien 50 km/h nopeusrajoitusta voi olla syytä alentaa ja tarvittaessa varmistaa turvalliset ajoneuvojen nopeudet rakenteellisesti, ellei jalankulun ja pyöräilyn väylä ole vielä rakentunut Petäjälammentien varteen.

Petäjälammentien ylitys on Petäjälammentien ja Kemijärventien (vt 5) liittymässä tiealueella, joten kohdassa tulee yhteensovittaa tiesuunnitelman ja myöhemmin Petäjälammentien katusuunnitelman mukaiset ratkaisut. Tiesuunnitelmassa ylityskohta on hieman irti liittymästä, jolloin sen havaittavuutta olisi hyvä korostaa jatkosuunnittelussa. Tiesuunnitelmassa esitetty liikenteenohjaus on ristiriitainen ja se lienee syytä tarkistaa, olisiko ylitys tarpeen esittää suojatieylityksenä tai vaihtoehtoisesti siirtää kolmio lähemmäs liittymää vasta ylityksen jälkeen.

Kuva. Ote jalankulku- ja pyöräväylän tiesuunnitelman yhteydessä laaditusta liikenteenohjaussuunnitelmasta. Kuvassa ylityspaikan kohta Petäjälammentien liittymän pohjoispuolella. (Saatu lähtötietona.)

Yhteenveto

Yhteenvedo ja johtopäätökset

- Kaavaehdotuksen mukainen maankäyttö kasvattaa Petäjälammentien liikennettä nykyisestä merkittävästi, mutta kokonaismäärä on kuitenkin kohtuullinen, eikä sen pitäisi heikentää Kemijärventien (vt 5) sujuvuutta. Sekä sujuvuus- että turvallisuuskulmasta nopeusrajoituksen laskeminen 80 km/h → 60 km/h olisi perusteltu, kun huomioidaan ylityskohtaan ja alueen maankäytön lisääntymisen lisäksi myös Saunajärventien varressa oleva asutus sekä liittymän uusi sijainti. Nopeusrajoituksella 80 km/h väistötila pohjoisesta etelään tullessa olisi ohjeiden mukaan tarpeen, joten nopeusrajoituksen alentamisella vältettäisiin liittymään kohdistuvat rakentamiskustannukset ja työmaanaikaiset liikennehaitat.
- Loma-asumisen matkojen määrä vaihtelee vuodenajasta riippuen voimakkaasti, mutta Pohjois-Suomessa talviesongin johdosta matkojen jakautuminen vuodessa on tasaisempaa.
- Maankäytön kasvaessa jalankulun ja pyöräilyn turvallisuuteen Petäjälammentien varressa tulee kiinnittää huomiota. Suunniteltu jalankulun ja pyöräilyn väylän toteutus asemakaavan mukaisen Petäjälammentien katualueelle parantaa jalankulun ja pyöräilyn turvallisuutta merkittävästi.
- Jalankulun ja pyöräilyn edellytykset kaava-alueelta ympäristöön paranevat Kemijärventien (vt 5) varteen toteutettavan jalankulun ja pyöräilyn väylän myötä. Pohjoiseen kuljettaessa ylityspaikka on turvallisuusriski, jonka suuruuteen vaikuttaa kuitenkin käyttäjämäärä. Riskin poistamiseksi suositellaan alikulkuyhteysvarauksen toteuttamista.

Lähteet

Lähteet

Kalenoja H., Vihanti K., Voltti V., Korhonen A. & Karasmaa N. Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa. Suomen ympäristö 27/2008. Ympäristöministeriö.

Kallio R., Kärkinen T., Mutikainen J. & Supponen A. Henkilöliikennetutkimus 2021. (2023). Traficom:n tutkimuksia ja selvityksiä 1/2023. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom. Saatavissa (viitattu 8.5.2024):

https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/publication/valtakunnallinen%20henkil%C3%B6liikennetutkimus_paaraportti_20230406.pdf

MML. Karttapaikka-karttapalvelu. Saatavissa (viitattu 13.5.2024): <https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/karttapaikka/>

Tiehallinto. (2001). Tasoliittymät. Suunnitteluvaiheen ohjaus. TIEH 2100001-01. Saatavissa (viitattu 13.5.2024):

https://www.tieh.fi/thohje/pdf/tasoliittymat_ohje.pdf

Väylävirasto a. Suomen Väylät -karttapalvelu. Digiroad-aineisto: Hallinnollinen luokka. Saatavissa (viitattu 13.5.2024): <https://suomenvaylat.vayla.fi/>

Väylävirasto b. Suomen Väylät -karttapalvelu. Digiroad-aineisto: Nopeusrajoitus. Saatavissa (viitattu 16.5.2024): <https://suomenvaylat.vayla.fi>

Väylävirasto c. Suomen Väylät -karttapalvelu. Velho-järjestelmä: Tieliikenneonnettomuudet. Saatavissa (viitattu 14.5.2024): <https://suomenvaylat.vayla.fi>

SEURANTALOMAKE 11.10.2024

	Pinta-ala	Pinta-ala	Pinta-ala	Kerrosala	Kortteli-	Pinta-alan	Kerrosalan	Vanha	Vanha
					tehokkuus	muutos	muutos	pinta-ala	kerrosala
	ha	%	%	k-m2	ek	+/- ha	+/- k-m2	ha	k-m2
AO	2,7181	100		3200	0,117729296	2,7181	3200		
A yhteensä	2,7181	100	2,5312625	3200	0,117729296	2,7181	3200		
VU	3,1197	6,62773208		120	0,003846524	3,1197	120		
VU	19,9647	42,4145535				19,9647			
VL	2,1597	4,58823379		15	0,000694541	2,1597	15		
VR	1,7378	3,69191679				-0,2485		1,9863	
VL	20,0885	42,6775638				18,359		1,7295	
V yhteensä	47,0704	100	43,834861	135	0,000286804	43,3546	135		
RS	0,0634	0,24054787		180	0,283911672	0,0634	180		
RV-1	2,0863	7,91569442		1580	0,075732157	-0,0387	0	2,125	1580
RM-11	1,2563	4,76656612		2000	0,159197644	1,2563	2000		
RM	15,503	58,8204048		21815	0,1407147	13,014	17915	2,489	3900
RA	7,4475	28,2567868		5530	0,074253105	5,8603	4810	1,5872	720
R yhteensä	26,3565	100	24,544799	31105	0,118016429	20,1553	24905		
EV	0,905	100				0,905			
E yhteensä	0,905	100	0,8427918			0,905			
W	26,7895	100				26,7895			
W yhteensä	26,7895	100	24,948036			26,7895			
Kadut	3,5417	100				3,5417			
KADUT, TIET	3,5417	100	3,2982496			3,5417			
KAAVA-ALUE yht.	107,3812			34440	0,032072653	97,4642	28240	9,917	6200

Emäkiint	Rekisterinu	Tatanki	Koukkulampi	Pieni Koukkul	Syvälampi	Niskalampi	Pieni Petäjälampi	Petäjälampi	Kangas	Omp	Lisätietoja	2 EHD. 16 lay rp:t	tark.
107-13	107-57							77 / 19,25 / 0,31			Ranta-ak:ssa 2 RA-1	2 RA	x
112-4	112-12							75 / 37,5 / 0,6				1 RM + 1 RA	x
116-2	116-26							147 / 85,25 / 1,36				1 RM + 1 RA	x
	116-25							39 / 39 / 0,62			116:25+116:24	1 RM	x
	116-24							Ei rantaviivaa				1 RS-1	x
	116-20		189 / 0,61								Ei omarantainen Kuivanmaan paikka	1 RM	x
125-0	125-1		120 / 0,39									1 RM	x
	125-2							115 / 115 / 1,84			Kuivanmaan paikka	1 RM	x
129-2	129-2							118 / 29,5 / 0,47			ml. 156:17 ja 212:24	1 RM	x
138-0	138-1	177 / 127,5 / 2,04	149 / 0,48								1045,86	3 RA	x
	138-2	124 / 80,5 / 1,29	150 / 0,49									1 RA	x
	138-3	49 / 36,75 / 0,59	111 / 0,36								Toinen siirr. 138:14:lle	1 RA	x
	138-14										Koukkulamm.rv on 138:3:n ja 138:14:n yht.lukema	1 RA	x
	138-4	106 / 76,75 / 1,23	111 / 0,36								Siirretty 138:2:lta 1 RA	1 RA	x
	138-5	133 / 70,25 / 1,12	117 / 0,38								Haluaa vain 1 rrp:n	1 RA	x
	138-6	84 / 65,75 / 1,05	93 / 0,30									1 RA	x
	138-7	82 / 41 / 0,66										1 AO	x
	138-11	190 / 67,5 / 1,08 + saari 0,72 ha/1									Saaresta siirr. toinen rrp	2 AO	x
	138-13	29 / 29 / 0,46	280 / 0,91	423 + 325 / 1,52 + 1,16			40 / 10 / 0,16	20 / 5 / 0,1	1	0	KAUPUNKI/ Rv-pit. antaa yht 5 rrp	Ei ole osoitettu	x
											Sisämaan rp:t	3 AO	x
											Sisämaan rp:t	4 RM	x
149-1	149-7			25 / 0,09							Emäkiinteistöllä 1 rrp		
	149-6			67 / 0,24							Rak:ssa 1 RA.	1 AO	x
											Rak:ssa 1 RA.	1 AO	x
151-13	151-102	173 / 120,25 / 1,92		157 / 0,56									
											* 1 RA 164:2:lta	4 RA*	x

VESISTÖSARAKKEIDEN LUVUT:

Yli 10 ha vesistöt:
Tod. rv / mrvm / kiinteistön rakennuspaikat

Alle 10 ha vesistöt:
Tod. rv / kiinteistön rakennuspaikat

RAKENNUSPAIKKOJEN MÄÄRÄ LASKETTU NÄIN:

Yli 10 ha vesistöt: mrvm x (vesistön mitoitusluku/1000)

Alle 10 ha vesistöt: (tod.rv/kok.rv) x KOKO vesistön rrp:t (painotettu keskiarvo)

TAULUKOSSA KÄYTETTY SEURAAVIA MITOITUSLUKUJA:

Yli 10 ha vesistöt: 16 rrp / mrvkm

Tatanki n. 39,1 ha
Petäjälampi n. 15,83 ha
Pieni Petäjälampi n. 10,65 ha

Alle 10 ha vesistöt: 1rrp / 1 vesi-ha

Koukkulampi n. 5,3 ha = 5 rrp
Pieni Koukkulampi 5 ha = 5 rrp
Syvälampi 5,4 ha = 5 rrp
Niskalampi 3 ha = 3 rrp
Kangaslampi 1,2 ha = 1 rrp
Ompanlampi n. 0,32 ha = 0 rrp

Koukkulampi kok. rv = 1543 m
Pieni Koukkulampi kok. rv = 1396 m
Syvälampi kok. rv = 1153 m
Niskalampi kok. rv = 913 m

Emäkiint	Rekisterinu	Tatanki	Koukkulampi	Pieni Koukku	Syvälampi	Niskalampi	Pieni Petäjälampi	Petäjälampi	Kangas	Omp	Lisätietoja	Kaavan rp:t
151-46												
	151-109						49 / 20,75 / 0,33				(Vanha rakennus) Ks. 172:18	
	151-192						51 / 25,5 / 0,41				(Vanha rakennus) Nosto rannalta 0,5 --> 1	1 RA
156-17												
	156-17							55 / 13,75 / 0,22			ks. 129:2	
158-1												
	158-10						135 / 67,5 / 1,08				Nosto rannalta 1 --> 2	2 RM
	158-16						78 / 39 / 0,62					1 RA
	158-45						170 / 63,75 / 1,02					1 RM
164-2												
	164-2	27 / 13,5 / 0,22		26 / 0,09							1 RA siirretty 151:102:lle (sama omist.)	0
172-17												
	172-222						143 / 23 / 0,37				Nosto rannalta 1/2 -> 1	2 RA
	172-223						15 / 3,75 / 0,06				Sisämaan rp, osin 56:2:lla	1 AO
172-18												
	172-18						101 / 27,5 / 0,44				Sama omistaja kuin 151:109, -> Nosto rannalta 1 --> 2	2 AO
212-24												
	212-24							22 / 5,5 / 0,09			Ks. 129:2	
212-5												
	212-94	70 / 30 / 0,48	165 / 0,53								Vanhan rak:n mukainen tonttimäärä 6	5 RA + 1 RS
	212-103		Ei rv								Ei rantaviivaa	1 RA
	212-104		Ei rv								Ei rantaviivaa	1 RA
	212-95		55 / 0,18					132 / 99 / 1,58				2 RM + 1 RS
328-1												
	328-3	188 / 141 / 2,26		284 / 1,02	503 / 2,18	94 / 0,31						6 RA
373-0												
	373-0							128 / 45,5 / 0,73				1 RV-1

Emäkiint	Rekisterinu	Tatanki	Koukkulampi	Pieni Koukkul	Syvälampi	Niskalampi	Pieni Petäjälampi	Petäjälampi	Kangas	Omp	Lisätietoja	Kaavan rp:t
52-21											Emäkiinteistöllä 1 rrp --> mennyt 52:175:lle	
	52-137			89 / 0,32							Sisämaan rp:t	2 RM x
											Sisämaan rp:t	2 AO x
	52-175										Vienyt rantarak.oikeuden tilalta 52:137	1 RA x
56-2											Ei rv, kuivanmaan p	1 AO x
	56-2											
59-7											Emäkiinteistöllä 1 rrp	
	59-18							35 / 8,75 / 0,14			Nosto rannalta 0,5 --> 1 (Ranta-ak:ssa)	1 RM x
	59-19							35 / 8,75 / 0,14			Nosto rannalta 0,5 --> 1 (Ranta-ak:ssa)	1 RM x
66-4												
	66-14							57 / 51 / 0,82				1 RM x
68-3												
	68-41					100 / 0,33	87 / 43,5 / 0,70				Vanha rakennus. Puolikasta ei osoitettu.	1 RA x